

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

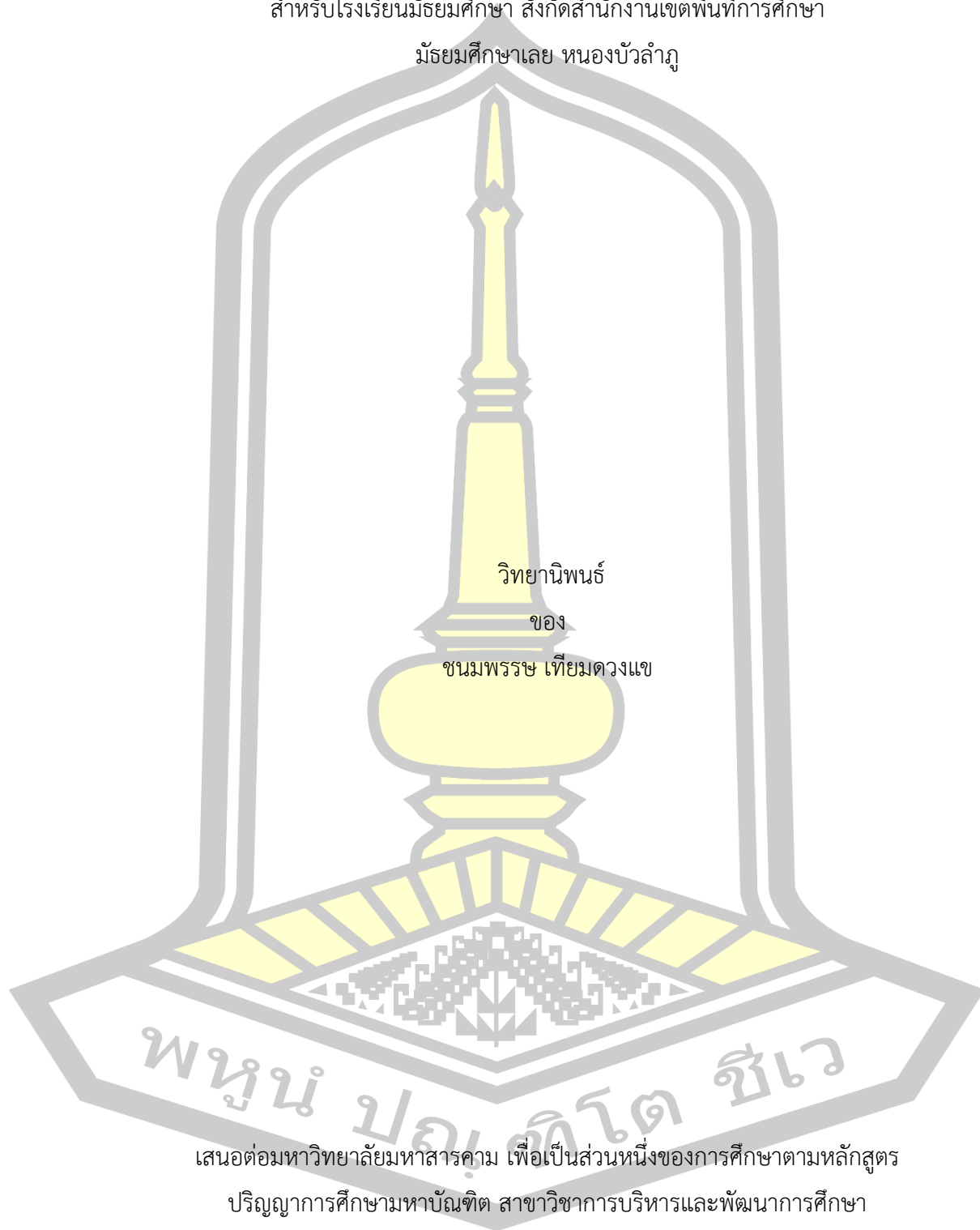
วิทยานิพนธ์
ของ
ชนมพรรษ เทียมดวงแข

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กรกฎาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

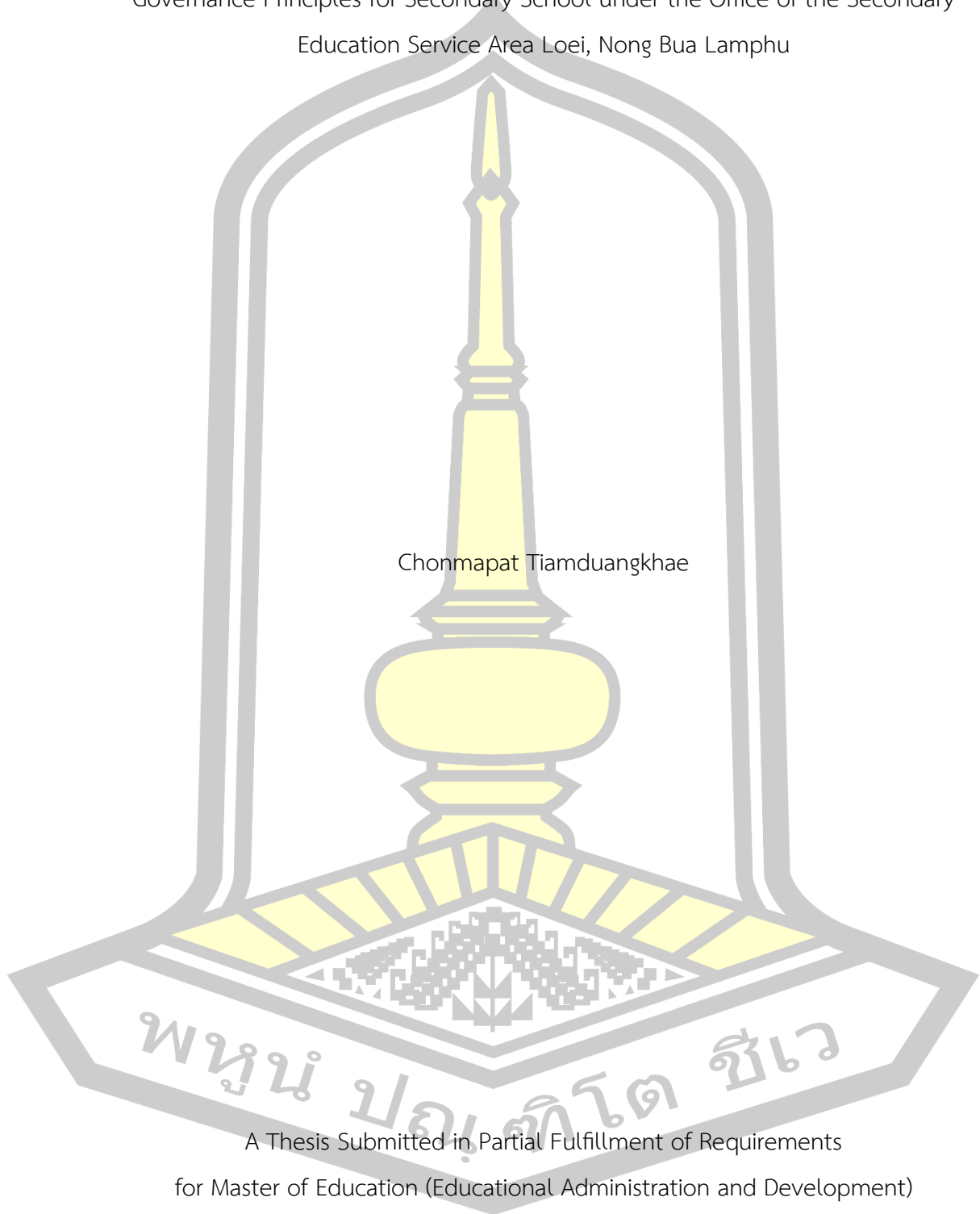

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

กรกฎาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of Guidelines for Academic Administration Based on Good
Governance Principles for Secondary School under the Office of the Secondary
Education Service Area Loei, Nong Bua Lamphu

Chonmapat Tiamduangkhae

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

July 2023

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนางสาวชนมพรรษ เทียมดวงแข แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ธรินธร นามวรรณ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ผศ. ดร. ธีชัย จิตรนันท์)

กรรมการ

(รศ. ดร. สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ)

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. โกวิทย์ เทศบุตร)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแหง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู		
ผู้วิจัย	ชนมพรรษ เทียมดวงแข		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัชชัย จิตรนันท์		
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนาศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 2) เพื่อออกแบบและประเมิน
แนวทางบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ดำเนินการวิจัย
แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 324 คน ระยะที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
ธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
หนองบัวลำภู โดยศึกษาและสังเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ที่ใช้พัฒนาการบริการงาน
วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลจากผู้บริหารและครู จากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best
Practices) จำนวน 3 โรงเรียน ร่างเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และ
ประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบ
สัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้าน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการวัดผล ประเมินผล

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 แนวทาง ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5 แนวทาง 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5 แนวทาง 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 5 แนวทาง 4) ด้านการวัดผล ประเมินผล 5 แนวทาง 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 5 แนวทาง 6) ด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 แนวทาง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่าแนวทางมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับที่มากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกแนวทางมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันทุกข้อ โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าทุกแนวทางมีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกันทุกข้อ โดยด้านที่มีความเป็นไปได้ มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

คำสำคัญ : การพัฒนาแนวทาง, การบริหารงานวิชาการ, หลักธรรมาภิบาล

TITLE	The Development of Guidelines for Academic Administration Based on Good Governance Principles for Secondary School under the Office of the Secondary Education Service Area Loei, Nong Bua Lamphu		
AUTHOR	Chonmapat Tiamduangkhae		
ADVISORS	Assistant Professor Thatchai Chittranun , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

The purpose of this research was 1) To study the current conditions. The desirable conditions and needs of the academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office. 2) To develop guidelines for implementation of academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office. The research was divided into two phases (1) To study the current conditions. Desirable conditions for the academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office. By using a questionnaire to collect data from a sample group of 324 administrators and teachers. (2) Guidelines for the implementation of the academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office by studying and synthesizing the current and desirable conditions used to develop guidelines for the implementation of the academic administration based on good governance from administrators and teachers by in-depth interviews with 3 best practice schools. Draft as a guideline for the development of an academic administration based on good governance and assess the guidelines by 5 experts.

The research instruments were questionnaires, interviews and assessments. The statistic used for the data analysis were percentage, mean and standard deviation. were percentage, mean and standard deviation.

The results of the research were as follows:

1. Current conditions, desirable conditions, and prioritization of the needs of the academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office. Overall current condition was at the high level. The highest mean is evaluation. Overall desirable condition was highest level. The highest mean is education supervision. The order of needs, the aspect with the most need is the school curriculum development and educational supervision.

2. Guidelines for the operation of the academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office, consists of 6 elements, 30 approaches, namely 1) Educational curriculum development 5 approaches 2) teaching and learning management in educational institutions 5 approaches 3) development of the learning process 5 approaches 4) evaluation 5 approaches 5) education supervision 5 approaches 6) development and use of technology for education 5 approaches. The results of assessing the feasibility of the academic administration based on good governance of schools under Loei & Nong bua lamphu secondary educational service Area Office. Found that : The guidelines are appropriate and there is at the most level of overall appropriate. At the highest level, the same of all items. The aspect that is most appropriate is the aspect of Educational curriculum development, Educational supervision, and teaching & learning management in educational institutions. When considering each item, it was found that it was most likely the same for all items. The most likely aspect is student screening.

Keyword : Guideline Development, Academic Administration, Good Governance

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รองศาสตราจารย์ ดร.ธรินธรรนามวรรณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงศ์ หกสุวรรณ กรรมการสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกวิวัฒน์ เทศบุตร ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษางานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความกรุณาชี้แนะเรื่องต่าง ๆ ในระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการสัมภาษณ์ประกอบการร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ทุกคน ที่ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณบิดามารดา ญาติพี่น้องที่เป็นกำลังใจ และดูแลห่วงใยผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา รวมถึงเพื่อนนิสิตรุ่น พ.34 ทุกคน ที่คอยให้คำปรึกษา และให้กำลังใจในการทำวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ ที่ให้การอบรมสั่งสอน รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่านในการทำการวิจัยครั้งนี้

ชนมพรรษ เตียมดวงแจ

พูน ปณ ทิโต ชเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฌ
สารบัญ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
ความมุ่งหมายการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา.....	11
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับกับการบริหารงานวิชาการ.....	17
หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล.....	40
การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล.....	47
การพัฒนาแนวทาง.....	53
บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู 56	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
งานวิจัยในประเทศ	60
งานวิจัยต่างประเทศ	66
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	68
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการ บริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	70
ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	75
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	135
ความมุ่งหมายของการวิจัย	135
สรุปผล	135
อภิปรายผล	138
ข้อเสนอแนะ	140
บรรณานุกรม	142
ภาคผนวก	149
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	150
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	174
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์	180
ประวัติผู้เขียน	190

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	27
ตาราง 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ	29
ตาราง 3 สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาล	46
ตาราง 4 แสดงข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู.....	56
ตาราง 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
ตาราง 6 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	80
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึง ประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู	81
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน	82
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน	84
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้าน	86
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล ในภาพรวมและรายด้าน	89

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน.....	91
ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในภาพรวมและราย ด้าน.....	93
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ โดย ยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} และลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวม.....	96
ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	97
ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา.....	99
ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้.....	101
ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล.....	103
ตาราง 19 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา.....	105

ตาราง 20 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI _{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	107
ตาราง 21 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน	120
ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม	124
ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	125
ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอน....	127
ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ	128
ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล	129
ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา.....	131
ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา	

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อ
การศึกษา..... 132

ตาราง 29 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการ
บริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู..... 175

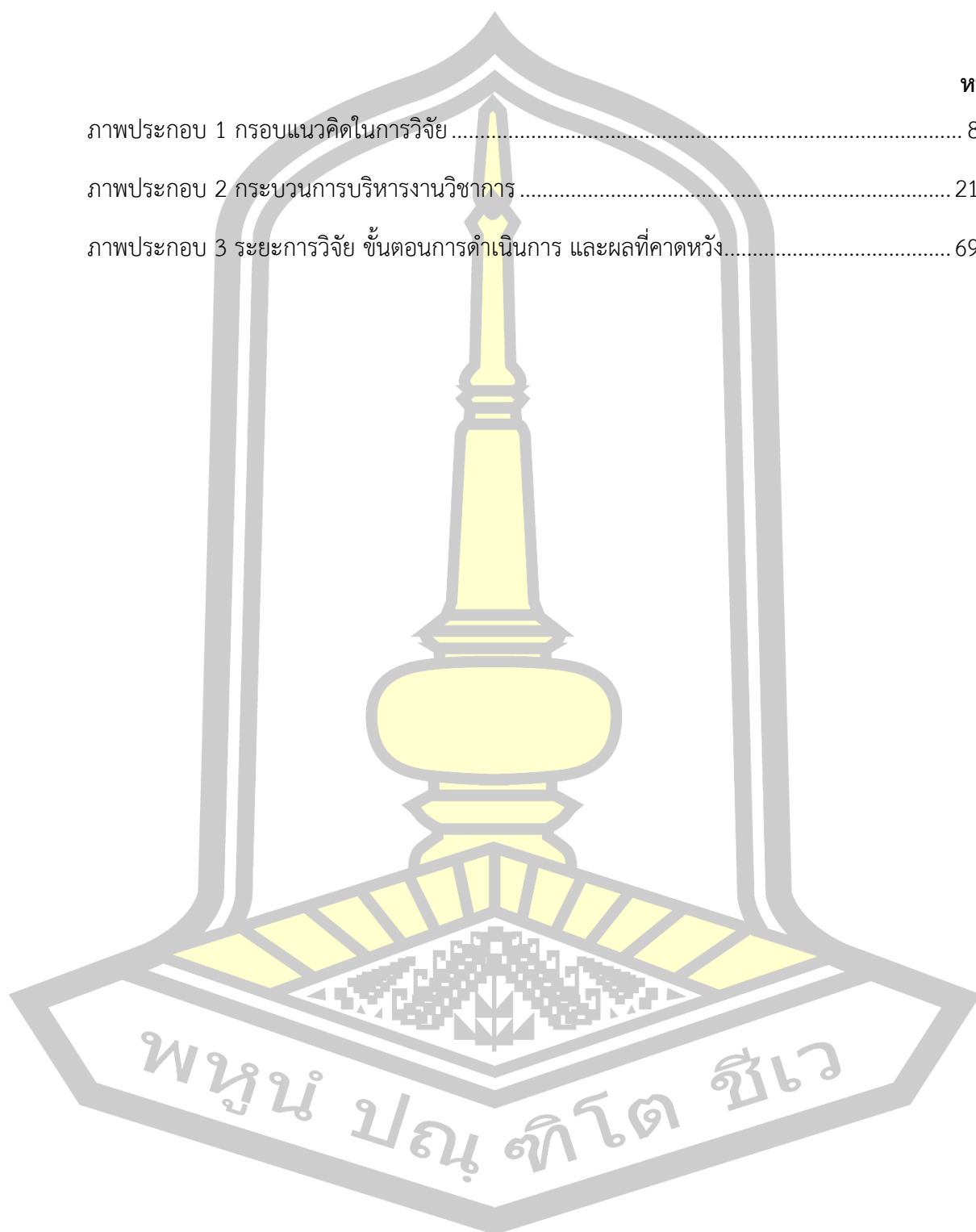
ตาราง 30 ค่าอาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู..... 178

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ภาพประกอบ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	21
ภาพประกอบ 3 ระยะเวลาวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง.....	69

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 164 ที่ระบุให้รัฐบาลมีหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดิน ดำเนินการให้มีการปฏิรูปด้านต่าง ๆ และส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยนโยบายที่ 10 ที่ตระหนักถึงการส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาคำสัตย์ของความเป็นข้าราชการ และความซื่อสัตย์สุจริต ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น สร้างภาระแก่ประชาชนเกินควรหรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อ จัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากรัฐ ซึ่งมีขั้นตอนยืดเยื้อใช้เวลานาน ซ้ำซ้อน และเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) นอกจากนี้เรื่องคุณธรรมในสถานศึกษา ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการต้องเป็นต้นแบบที่ดีให้กับนักเรียน ครู บุคลากรและสถานศึกษา ทั้งในการครองตน ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในหลักธรรมาภิบาล มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเสียสละ และอดทน ครองงาน สร้างความน่าเชื่อถือและการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและลูกน้อง ให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีมและมีความสามัคคีร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อประโยชน์ของประเทศ ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายโรงเรียนคุณธรรม เพื่อสืบสานพระราชปณิธานพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ว่า “ขึ้นชื่อว่า สถานศึกษาต้องมีคุณธรรม” เพื่อมุ่งหวังให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนทุกคนมีความตระหนักรู้ เข้าใจและคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี และร่วมกันสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม ด้วยการขอความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันสมาคมผู้ปกครอง นักเรียน และครู ถือเป็นอีกกลุ่มคนที่จะช่วยสนับสนุนการทำงานของครูใหญ่และสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานรัฐมนตรี, 2560) สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ให้ความสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการยกระดับคุณภาพ การศึกษาให้มีมาตรฐานและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน โดยต้องน้อมนำยึดถือหลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานและจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

หลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและ ภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจ สามารถ อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และ เป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยา ภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความร่วมมือร่วมใจ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและ กระแสโลกยุคปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2542) รัฐบาลได้มีการปฏิรูป ระบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น สำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระเบียบบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 ต่อมาได้ตราเป็น พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ขึ้น เพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ ซึ่งการบริหารจัดการของโรงเรียนการนำหลักการบริหาร มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบ ให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชนซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ เป็นการบริหารงานยุคใหม่ที่เน้นความโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ความประพฤติดชอบการมีส่วนร่วมและกระบวนการยุติธรรม โดยยึด หลักสำคัญพื้นฐาน 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า (พระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย), 2556)

การศึกษาในประเทศไทยได้มีการนำหลักธรรมาภิบาลหรือหลักบริหารจัดการบ้านเมือง มาใช้ในการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากความเข้มแข็ง และความมั่นคงของประเทศมาจากการพัฒนาศักยภาพของคนในชาติ โดยอาศัยระบบการศึกษา ที่ครอบคลุม เข้มแข็ง มีคุณภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นหลังจากที่มีการปฏิรูปการศึกษาแล้ว เพื่อให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนด ไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

การบริหารงานของโรงเรียนแต่ละแห่ง ผู้บริหารจะมีพฤติกรรมการบริหารที่แตกต่างกัน มีทรรคนะต่างกัน พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารมีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก บุคลากรมีความพึงพอใจและยินดีที่จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มความสามารถ การบริหารจัดการที่ดีต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ พร้อมรับการตรวจสอบได้เสมอ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์กรเจริญก้าวหน้าและมีคุณภาพในสภาพความเป็นจริง ในปัจจุบันนี้ผู้บริหารโรงเรียนที่ยังขาดคุณธรรมจริยธรรมยังมีอยู่ในสังคม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม จึงทำให้เกิดปัญหาในการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริการงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป (วิจิตร ศรีสะอาด, 2535)

การบริหารงานวิชาการยังถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หากต้องการให้ งานดังกล่าวดำเนินไปได้ด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ผู้บริหารจะต้องนำกระบวนการทางการบริหารมาใช้กับงาน เนื่องจากมีผู้เชี่ยวชาญในการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต่าง ๆ กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญ เพราะการเรียนการสอนเป็นงานหลักของสถานศึกษาส่วนงานอื่น ๆ ในการบริหารสถานศึกษาถือเป็นงานเสริมและงานสนับสนุนงานวิชาการ (สันติ บุญภิรมย์, 2557) สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู ได้ส่งเสริมให้โรงเรียนเกิดการบริหารจัดการและปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยดำเนินการจัดประชุมปฏิบัติการจัดทำสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อสร้างความตระหนักและให้ความรู้กับผู้บริหารและครูผู้สอน กำหนดให้สถานศึกษาทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับเป้าหมาย จัดวางระบบควบคุมภายใน จัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ มีการประเมินเป็นระยะ ส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารจัดการโดยยึดหลักคุณธรรม แต่ปัจจุบันยังมีข้อหาร้องเรียนกล่าวหาความไม่โปร่งใสในการบริหารงานของผู้บริหารบางโรงเรียน เช่น ยังไม่ได้กำหนดแผนงานและโครงการเพื่อรองรับการบริหารงานภายในโรงเรียน

แต่ละแห่งอย่างเด่นชัด การจัดการเรียนการสอนของครูยังขาดการจัดการที่ดี และยังพบข้อบกพร่องในเรื่อง นิติธรรม คุณธรรม การบริหารงานไม่โปร่งใสในฝ่ายวิชาการ มีการฟ้องร้องระหว่างผู้ปกครองกับครู ซึ่งเป็นผลเสียที่อาจทำให้คุณภาพการศึกษาไม่ได้มาตรฐานตามตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู, 2565)

จากปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นถือเป็นสาเหตุสำคัญที่สะท้อนให้เห็นการขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนได้นำผลของการวิจัยไปใช้พัฒนาเพื่อเป็นองค์ความรู้ และนำมาบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียนตนเอง และโรงเรียนอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู อยู่ในระดับใด
2. การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อออกแบบและประเมินแนวทางบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อให้ผู้บริหารและครูใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ

2. ได้แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งผู้บริหารและครู สามารถนำไปใช้ในเป็นแนวทางพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิและประสิทธิผลต่อสถานศึกษาอย่าง สูงสุดต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตามระยะการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการ

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับงานวิชาการและ ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจากหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ Sergiovani and others (1980), กมล ภูประเสริฐ (2544), กระทรวงศึกษาธิการ (2550), สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) และกาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมาเป็นขอบข่ายของงานวิชาการในการ ศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อความเหมาะสมสำหรับการศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ที่ยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
4. การวัดผล ประเมินผล
5. การนิเทศการศึกษา
6. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

1.2 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล สำหรับสถานศึกษาจากหน่วยงานและนักการศึกษาหลายท่าน ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (2542), สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542), ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542), คณะกรรมการองค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียแปซิฟิก (2551) และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้องค์ประกอบหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

2. ขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย ผู้บริหาร 126 คน และครูผู้สอน 1,930 คน รวมทั้งสิ้น 2,056 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย ผู้บริหาร 96 คน และครูผู้สอน 228 คน รวมทั้งสิ้น 324 คน โดยใช้ตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1990 : 607-610) และสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

2.2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

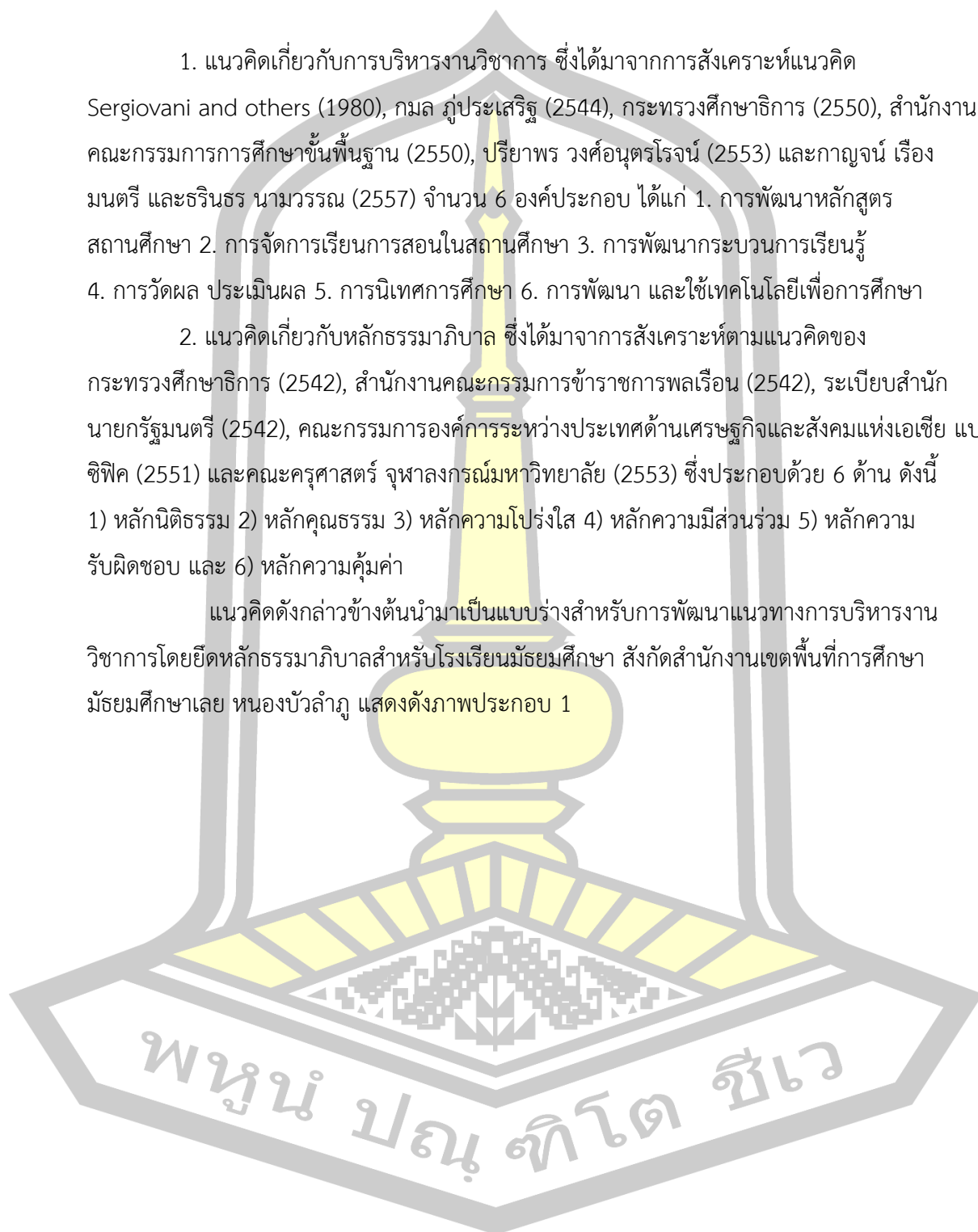
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ในการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หลักธรรมาภิบาล โดยประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน ในโรงเรียนที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) จำนวน 6 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง

กรอบแนวคิดการวิจัย

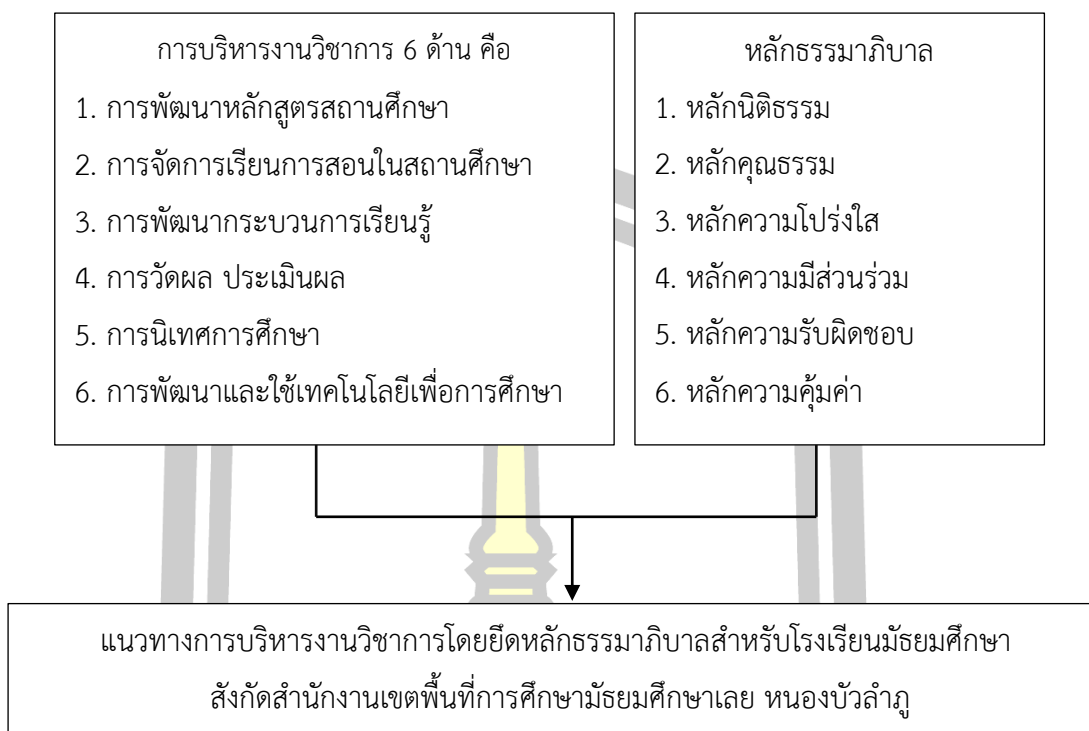
1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิด Sergiovani and others (1980), กมล ภูประเสริฐ (2544), กระทรวงศึกษาธิการ (2550), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) และกาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) จำนวน 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4. การวัดผล ประเมินผล 5. การนิเทศการศึกษา 6. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ตามแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2542), สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542), ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542), คณะกรรมการองค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชีย แปซิฟิก (2551) และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

แนวคิดดังกล่าวข้างต้นนำมาเป็นแบบร่างสำหรับการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการ การวางแผน การดำเนินงาน รวมถึงกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การดำเนินการตามขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. หลักธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีโดยการร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อพัฒนาอย่างจริงจัง ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งในการดำเนินการต้องแสดงให้เห็นถึงความชอบธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และยังตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาองค์กรและประเทศให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จอย่างมีศักยภาพและยั่งยืน
3. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารงานวิชาการตามองค์ประกอบงานทั้ง 6 ด้าน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ดังนี้คือ

3.1 การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดมั่นในความถูกต้อง จัดประชาสัมพันธ์ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ตรวจสอบและทบทวนพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา เป็นผู้นำทางวิชาการ บริหารจัดการ เวลาและงบประมาณด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างคุ้มค่า

3.2 การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา หมายถึง กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับนโยบาย ระดับประเทศ ความต้องการของชุมชน ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยม ที่ดีงาม จัดประชาสัมพันธ์และจัดทำเอกสาร คู่มือการเรียนการสอน สนับสนุนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล พัฒนา เอาใจใส่ต่อปัญหาการจัดการเรียน การสอน ใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนอย่างประหยัดและคุ้มค่า

3.3 การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ หมายถึง กำหนดการพัฒนาระบบการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนและ นโยบาย ระดับประเทศ ส่งเสริมให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษา พัฒนาระบบการเรียนรู้ ส่งเสริมให้การทำงานร่วมกันเป็นทีม พัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถเรื่องการพัฒนากระบวนกรเรียนรู้ของผู้เรียนได้ จัดสภาพแวดล้อมและคัดเลือกหนังสือ เรียนอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า

3.4 การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการวัดผล ประเมินผล หมายถึง จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ จัดกิจกรรมวัดผลประเมินผลนักเรียนอย่างเที่ยงธรรมตามสภาพจริง มีการซ่อมเสริม มีรายงานผล การปฏิบัติงาน จัดทำป้ายประกาศ ประชาสัมพันธ์ผลการวัดผล ประเมินผล ทุกฝ่ายร่วมกำหนด นโยบายในการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ติดตาม ตรวจสอบ การวัดผล ประเมินผล บริหารจัดการงบประมาณการวัดผล ประเมินผลได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

3.5 การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการนิเทศการศึกษา หมายถึง กำหนดข้อตกลงหรือแนวทางการนิเทศในโรงเรียนอย่างชัดเจน จัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษา เป็นมิตร ส่งเสริมให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อ การนิเทศการศึกษา สำนวญความเห็นชอบเรื่องการนิเทศที่ต้องการของบุคลากร จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศชัดเจน มีความเป็นประชาธิปไตย เอาใจใส่ต่อการนิเทศการศึกษา กำหนดมาตรฐาน การทำงานและเป้าหมายที่ชัดเจนบรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด

3.6 การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา หมายถึง ให้ความรู้ จัดทำระเบียบแนวปฏิบัติ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล

ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมครูจัดสภาพแวดล้อม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ผลิตสื่อการเรียนในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดียาม เป็นแบบอย่างและส่งเสริมการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อโดยใช้วัสดุ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

4. การพัฒนาแนวทาง หมายถึง วิธีการด้านต่าง ๆ ในลักษณะของการส่งเสริมให้เกิด การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเพื่อสร้างต้นแบบ หรือวิธีปฏิบัติ ที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ และมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้เป็นต้นแบบในการปฏิบัติ

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา หรือครูที่ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

6. ครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

7. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในท้องที่จังหวัดเลยและหนองบัวลำภู มี 4 ขนาด คือ ขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู หมายถึง องค์การทาง การศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกำกับดูแล ส่งเสริม และประสานงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในท้องที่จังหวัดเลย และหนองบัวลำภู จำนวน 52 โรงเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยผู้วิจัยนำเสนอรายละเอียดหลักการทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
2. หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
3. หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล
4. การพัฒนาแนวทาง
5. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
6. บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย

หนองบัวลำภู

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1. ความหมายของการบริหารการศึกษา

กิติมา ปรีดีดิลล (2532) ได้เสนอว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการทุกอย่างในโรงเรียน ตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานธุรการและการเงิน การบริหารงานกิจการนักเรียนและนักศึกษาและการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545) การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล โต้วนะบุตร (2542) การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน

นับแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ (2554) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารการศึกษาคือ การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดีที่หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งการจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาคูคนมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงาน เหล่านี้รวมเรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานการบริหารการศึกษา”

จตุรงค์ ธนะสีลังกูร (2558) การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่าง ๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือการพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่ และวัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาคูคนมาดำเนินการ หรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีวินัยและอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานภารกิจทางการบริหารการศึกษาหรืองานการบริหารการศึกษา การสร้างสรรค์วงจรความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างสรรค์องค์ความรู้จากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยที่เกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการหรือกิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีระบบ ระเบียบ คุณภาพ มีการประสานความร่วมมือกันภายในองค์การโดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ร่วมกัน พัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และเป็นคนดี โดยใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรการบริหารเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

2. กระบวนการบริหารการศึกษา

ระยะที่ 1 ระหว่าง ค.ศ. 1887–1945 (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล โตวณะบุตร, 2542) ยุคนักทฤษฎีการบริหารสมัยดั้งเดิม (The Classical organization theory) แบ่งย่อยเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์ (Scientific Management)

ของเฟรดเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) ความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์คือ การจัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด Taylor มองคนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิตขององค์การได้เจ้าของตำรับ “The one best way” คือประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่าง คือ

1.1 เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)

1.2 ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)

1.3 หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

เทย์เลอร์ ก็คือผลผลิตของยุคอุตสาหกรรมในงานวิจัยเรื่อง “Time and Motion Studies” เวลาและการเคลื่อนไหว เชื่อว่ามีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียวที่ดีที่สุดเขาเชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำผู้ปฏิบัติระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบน เทย์เลอร์ เสนอระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์สรุปง่าย ๆ ประกอบด้วย 3 หลักการ ดังนี้

1. การแบ่งงาน (Division of Labors)

2. การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy)

3. การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment)

2. กลุ่มการบริหารจัดการ (Administration Management) หรือทฤษฎีบริหาร

องค์การอย่างเป็นทางการ (Formal Organization Theory) ของเฮนรี ฟาโยล (Henri Fayol) บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการและการจัดการตามหลักบริหาร ทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคล ปฏิบัติงาน + วิธีการทำงานได้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลแต่ก็ไม่มองด้าน “จิตวิทยา” (ภาววิทยา ธาตุศาสตร์ และวิบูล โตวณะบุตร, 2542) Fayol ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป 14 ประการ แต่ลักษณะที่สำคัญมีดังนี้

2.1 หลักการทำงานเฉพาะทาง (Specialization) คือ การแบ่งงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง

2.2 หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด

2.3 หลักเอกภาพของบังคับบัญชา (Unity of Command)

2.4 หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล (Span of Control) ผู้ดูแลหนึ่งคนต่อ 6 คน ที่จะอยู่ใต้การดูแลจึงจะเหมาะสมและมีประสิทธิภาพที่สุด

2.5 การสื่อสารแนวตั้ง (Vertical Communication) การสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง

2.6 หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือ ไม่ควรมีสายบังคับบัญชาที่ยาวหลายระดับมากเกินไป

2.7 หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชาและสายเสนาธิการ (Line and Staff Division)

3. ทฤษฎีบริหารองค์การในระบบราชการ (Bureaucracy) มาจากแนวคิดของแมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ที่กล่าวถึงหลักการบริหารราชการ ประกอบด้วย

3.1 หลักของฐานอำนาจจากกฎหมาย

3.2 การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องยึดระเบียบกฎเกณฑ์

3.3 การแบ่งงานตามความชำนาญการเฉพาะทาง

3.4 การแบ่งงานไม่เกี่ยวกับผลประโยชน์ส่วนตัว

3.5 มีระบบความมั่นคงในอาชีพ

อย่างไรก็ตามระบบราชการก็มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งในด้านข้อเสีย คือ สายบังคับบัญชาที่ยาวการดำเนินงานต้องอ้างอิงกฎระเบียบ จึงชักช้าไม่ทันการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน เรียกว่า ระบบ “Red tape” ในด้านข้อดี คือ ยึดประโยชน์สาธารณะเป็นหลัก การบังคับบัญชา การเลื่อนขั้นตำแหน่งที่มีระบบระเบียบ แต่ในปัจจุบันระบบราชการกำลังถูกแทรกแซงทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ ทำให้เริ่มมีปัญหา

ระยะที่ 2 ระหว่าง ค.ศ. 1945–1958 (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล โตวณะบุตร, 2542) ยุคทฤษฎีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) Follette ได้นำเอาจิตวิทยามาใช้และได้เสนอการแก้ปัญหาความขัดแย้ง (Conflict) ไว้ 3 แนวทาง ดังนี้

1. Domination คือ ใช้อำนาจอีกฝ่ายสยบลง คือ ให้อีกฝ่ายแพ้ให้ได้ไม่คืน
2. Compromise คือ คนละครึ่งทาง เพื่อให้เหตุการณ์สงบโดยประนีประนอม
3. Integration คือ การหาแนวทางที่ไม่มีใครเสียหน้า ได้ประโยชน์ทั้ง 2 ทาง

(ชนะ ชนะ)

นอกจากนี้ Follette ให้ทัศนะน่าฟังว่า “การเกิดความขัดแย้งในหน่วยงานเป็นความบกพร่องของการบริหาร” (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล โตวณะบุตร, 2542) การวิจัยหรือการทดลองฮอว์ธอร์น (Hawthorn Experiment) ที่ เมโย (Mayo) กับคณะทำการวิจัยเริ่มที่ข้อสมมติฐานว่า สิ่งแวดล้อมมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของคนงาน มีการค้นพบจากการทดลองคือ มีการสร้างกลุ่มแบบไม่เป็นทางการในองค์การ ทำให้เกิดแนวความคิดใหม่ที่ว่า ความสัมพันธ์ของมนุษย์มีความสำคัญมาก ซึ่งผลการศึกษาทดลองของเมโยและคณะ พอสรุปได้ดังนี้

1. คนเป็นสิ่งที่ชีวิต จิตใจ ขวัญ กำลังใจ และความพึงพอใจเป็นเรื่องสำคัญ

ในการทำงาน

2. เงินไม่ใช่สิ่งล่อใจที่สำคัญแต่เพียงอย่างเดียว รางวัลทางจิตใจมีผลต่อการจูงใจในการทำงานไม่น้อยกว่าเงิน

3. การทำงานขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางสังคมมากกว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพ คับที่อยู่ได้คับใจอยู่อยาก

ข้อคิดที่สำคัญ การตอบสนองคนด้านความต้องการศักดิ์ศรี การยกย่อง จะส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานจากแนวคิด “มนุษย์สัมพันธ์”

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ ค.ศ. 1958–ปัจจุบัน (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล โทวณะบุตร, 2542) ยุคการใช้ทฤษฎีการบริหาร (Administrative Theory) หรือการศึกษาเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach) ยึดหลักระบบงาน + ความสัมพันธ์ของคน + พฤติกรรมขององค์กร ซึ่งมีแนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่หลาย ๆ คนได้แสดงไว้ดังต่อไปนี้

1. เซสเตอร์ ไอ บาร์นาร์ด (Chester I Barnard) เขียนหนังสือชื่อ The Function of The Executive ที่กล่าวถึงงานในหน้าที่ของผู้บริหาร โดยให้ความสำคัญต่อบุคคล ระบบของความร่วมมือขององค์กร และเป้าหมายขององค์กรกับความต้องการของบุคคลในองค์กรต้องสมดุลกัน

2. ทฤษฎีของมาสโลว์ ว่าด้วยการจัดอันดับขั้นของความต้องการของมนุษย์ (Maslow–Hierarchy of Needs) เป็นเรื่องแรงจูงใจแบ่งความต้องการของมนุษย์ ตั้งแต่ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านความปลอดภัย ความต้องการด้านสังคม ความต้องการด้านการเคารพ-นับถือ และประการสุดท้าย คือ การบรรลุศักยภาพของตนเอง (Self Actualization) คือ มีโอกาสได้พัฒนาตนเองถึงขั้นสูงสุดจากการทำงานแต่ความต้องการเหล่านั้นต้องได้รับการสนองตอบตามลำดับขั้น

3. ทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของแมคกรีเกอร์ (Douglas MC Gregor Theory X, Theory Y) เขาได้เสนอแนวคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของ มนุษย์ต่างกัน

ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐานดังนี้

1. คนไม่ชอบทำงานและหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
2. คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่ง
3. คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์กร
4. คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
5. คนมักโง่ และหลอกง่าย

ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุ เป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้น

ทฤษฎี Y (The integration of Individual and Organization Goal)

ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมมติฐาน ดังนี้

1. คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ขยัน
2. คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง
4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงานและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน จากความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสราภาพ

สรุปได้ว่า หลักการบริหารการศึกษาเน้นการบริหารองค์กร มีหน้าที่หลักในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สิ่งที่สำคัญที่สุดที่จะนำพาสถานศึกษาดำเนินสู่เป้าหมายคือ บุคลากร หรือบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริหารจัดการ ดังนั้นผู้บริหารไม่ว่าจะยึดหลักการ แนวทาง หรือทฤษฎีใดก็ขึ้นอยู่กับบริบท ยุคสมัย และสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ดังนั้นในการบริหารการศึกษาในปัจจุบันจะเป็นการหลอมรวมหลาย ๆ ทฤษฎีเข้าด้วยกัน นำไปประยุกต์บริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

3. การบริหารงานในโรงเรียน

Campbell (1972) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการจัดแผนยุทธศาสตร์ทางการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริงและผู้ที่ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาก็คือผู้บริหารการศึกษา

กรมวิชาการ (2544) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนไว้ว่า เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป โดยต้องมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนคิดเป็น ใฝ่รู้ มีน้ำใจ มีจิตวิญญาณ รักเพื่อนมนุษย์ รักชุมชน รักท้องถิ่น และรักชาติ

สมคิด บางโม (2544) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารโรงเรียนเป็นแหล่งพัฒนาประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหารงานในโรงเรียนขาดประสิทธิภาพผลผลิตของโรงเรียนคือ นักเรียนที่สำเร็จออกไปย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลไปถึงการพัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545) กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง ชุดของหน้าที่ต่าง ๆ (A Set of Functions) ที่กำหนดทิศทางในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร การใช้ทรัพยากรอย่างมี

ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรได้อย่างเฉลียวฉลาด และคุ้มค่า ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการได้สำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กัน

สรุปได้ว่า การบริหารงานในโรงเรียน หมายถึง การบริหารที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารในการร่วมมือและพัฒนาการทำงานของบุคคลในโรงเรียน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรร่วมมือในด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ทำงานอย่างเต็มความสามารถ มีระบบ และนำมาซึ่งความสำเร็จจลุล่วงในการตามแผนปฏิบัติงาน การยอมรับจากบุคคลภายในและภายนอก สร้างความสำเร็จให้กับโรงเรียน นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 163) ให้ความหมายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551) ได้ให้ความหมายว่า งานวิชาการเป็นงานที่รวมภารกิจหลักของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่บ่งบอกถึงปรัชญาจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ผู้รับบริการ ซึ่งได้แก่ นักเรียนหรือบุคคลในชุมชนได้รับการพัฒนาตนเองด้านความรู้ เจตคติและทักษะในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ปรียาพรวงศ์ อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ขั้นตอนในการวางแผนงานวิชาการ สถานศึกษาจะต้องมีการดำเนินการจัดทำแผนงานวิชาการขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดทำเป็นคู่มือการบริหารงานวิชาการในแต่ละปีการศึกษา เพื่อให้บุคลากรในฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและนำไปปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ เมื่อสิ้นปีการศึกษาจะต้องมีการประเมินผลการดำเนินการมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติ และนำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศในการปรับปรุงงานวิชาการในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิด

การพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การวางแผน การดำเนินงานรวมถึงกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน

2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

กิติมา ปรีดีดิลก (2532) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ว่า งานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษามักจะได้รับการพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญงานด้านวิชาการเป็นพิเศษ โดยวางแผนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตลอดจนติดตามและประเมินผลเพื่อหาการปรับปรุงเป็นระยะ ๆ

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางเป็นหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ให้นับผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง งานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่หันมาเน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว ดังนั้น การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาจึงหมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

รุจิรั ภูสาระ (2545) ได้สรุปว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกันแต่ก็เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เจริญ ภัคดีวานิช (2546) ได้สรุปว่า งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งจะต้องขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษาอย่างทันที มีแนวทางในการนิเทศติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในด้านคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ระบบประกันคุณภาพ การปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ที่ดี วิทยากรท้องถิ่น การส่งเสริมการอ่าน การวิเคราะห์และสำรวจช่วยเหลือโรงเรียนที่มีปัญหาด้านข้อมูลสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้สรุปว่า งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุดเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหารโรงเรียนคณะครูและผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องกับฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจ ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดแนวทาง ปฏิบัติการประเมินผลและการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียน ประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเองเรียกว่าหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการนำ หลักสูตรไปใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งงานวิชาการเป็นภารกิจหลักที่ครูจะต้องปฏิบัติ คุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า งานวิชาการหัวใจหลักในการจัดการศึกษาทุกระดับ ซึ่งบุคลากรต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการดำเนินงานการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ถือเป็นผู้ควบคุม สั่งการ และกำกับ สนับสนุนการปฏิบัติงานของครูและบุคลากร ซึ่งเป็นหน่วยงาน ปฏิบัติการ เพื่อให้งานวิชาการดำเนินงานได้อย่างบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของสถานศึกษา

3. กระบวนการบริหารงานวิชาการ

พวงรัตน์ วิเวกานนท์ (2538) ได้ให้แนวคิดว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดมวลประสบการณ์ให้เด็กและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบและ เป็นผู้นำครูทางด้านวิชาการในการบริหารงานวิชาการนั้นผู้บริหารจะต้องวางแผนร่วมกับบุคลากร ทุกคนและใช้วิธีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบ สนับสนุนให้ทุกคนทำงานโดยเต็มกำลัง ความสามารถ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงการเรียนการสอน การค้นคว้าทดลองและใช้วิธีการสอนแบบ ใหม่ ๆ ที่ได้ผลดี สำหรับการบริหารงานวิชาการที่จะทำให้เกิดผลดีหลักสำคัญในการบริหาร คือ

1. วางแผน ซึ่งในการวางแผนนั้นผู้บริหารจะต้องศึกษาในสิ่งต่อไปนี้
  - 1.1 นโยบายการศึกษา
  - 1.2 หลักสูตร
  - 1.3 บุคลากร
  - 1.4 การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
2. จัดสายการบริหารงานวิชาการ
3. จัดทำโครงการทางวิชาการและจัดทำประมาณการ
4. จัดบริการด้านสื่อการสอนและอาคารสถานที่
5. จัดครูเข้าชั้นเรียนและสอนประจำวิชา
6. จัดตารางสอน
7. จัดสอนแทน
8. วัดและประเมินผลการเรียน

9. ประเมินผลการสอนของครู

10. นวัตกรรมและเทคโนโลยีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน

11. หลักการและแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2543 : 12-15) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่จะทำให้กระบวนการบริหารนี้ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอน PDCA มีดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย และกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา แล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาของสถานศึกษา ในระยะยาว คือ ธรรมนูญสถานศึกษา หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปี โดยผู้บริหารสถานศึกษา จะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายในสถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงาน/โครงการผู้บริหารจำเป็นจะต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นโครงการ/แผนงานเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการได้ดำเนินกิจกรรมตาม แผนแล้ว ให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการและ สิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบในแต่ละ กิจกรรม/โครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนนำสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และ ผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการ ประเมิน การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วยก็ได้

4. **ขั้นปรับปรุง/การนำไปใช้ (Action)** เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผน/กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ในปีการศึกษาต่อไป หรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงาน/โครงการในปีการศึกษานั้นให้ประสบความสำเร็จต่อไป การบริหารงานวิชาการจะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร เป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าจะมีผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการทำงานด้านนี้อยู่แล้วก็ไม่ใช่ว่าผู้บริหารจะวางมือ โดยสิ้นเชิง ในทางกลับกันผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้มีความตื่นตัวในการบริหารงานวิชาการต้องมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องงานวิชาการ ตลอดจนเข้าใจความสำคัญ วัตถุประสงค์ ขอบข่ายและ กระบวนการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้เพื่อเป็นผู้นำให้บุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ตามที่ทราบแล้วว่าการบริหารงานอะไรก็ตามจะประกอบด้วยกลุ่มบุคคลตั้งแต่ สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยการใช้ทรัพยากรและกระบวนการที่เหมาะสม กระบวนการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสำหรับงานบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

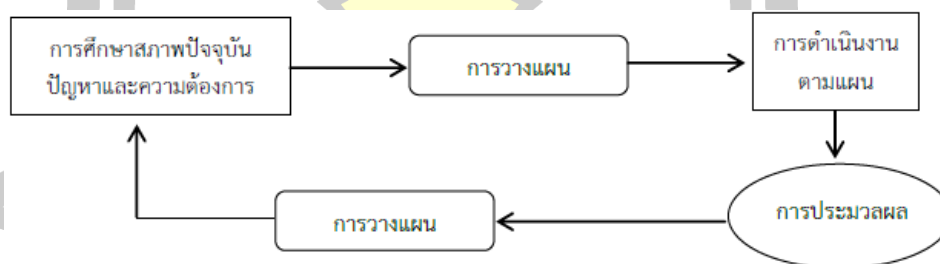
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

จากขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นนำเสนอเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2543)

ภาพประกอบ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2545) ได้อธิบายว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐานมาจากสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนางานและกำลังงบประมาณในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยดำเนินงานต่อไปนี้

- 1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์
  - 1.2 การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ
  - 1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมาย
  - 1.4 การกำหนดกลยุทธ์
  - 1.5 การกำหนดแผนงาน/โครงการ
  2. การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้
    - 2.1 การจัดองค์กรหรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน หัวหน้าโครงการ ผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ
    - 2.2 การสั่งการหรือมอบหมายงาน
    - 2.3 การควบคุมงาน
    - 2.4 การติดตามกำกับ
    - 2.5 การประสานงาน
    - 2.6 การนิเทศงาน
  3. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนเพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วยงานต่อไปนี้
    - 3.1 การประเมินระหว่างการทำงาน
    - 3.2 การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน
    - 3.3 การรายงาน
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการในการดำเนินงานของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะใช้วงจรการบริหารคุณภาพ PDCA ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) ผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญในฐานะของแกนนำที่ทำให้กระบวนการบริหารนี้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนของ PDCA มีดังนี้
1. ขั้นการวางแผน (Plan) ผู้บริหารเป็นผู้ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ทราบความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ปกครองกรรมการสถานศึกษาและชุมชนที่มีต่อสถานศึกษาและศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ นโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งศึกษาถึงศักยภาพของสถานศึกษาก่อนที่จะร่วมกันกำหนดเป็นวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายของสถานศึกษา จากนั้นร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและกำหนดเป็นภารกิจของสถานศึกษา แล้วจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในระยะยาว คือ ธรรมนูญโรงเรียนหรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำ

แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะสั้น คือ แผนปฏิบัติการประจำปีโดยผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้ลงนามและรับรองแผนการดำเนินการที่ร่วมกันกำหนดขึ้น

2. ขั้นปฏิบัติตามแผน (Do) ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่บริหารจัดการส่งเสริม สนับสนุน ควบคุม กำกับดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำและอำนวยความสะดวกให้แก่บุคลากรภายใน สถานศึกษาที่รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนและรับผิดชอบแผนงานและโครงการให้ ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในบางแผนงานโครงการผู้บริหารจำเป็นต้องดำเนินการเอง ถ้าเป็นแผนงานโครงการเกี่ยวกับด้านบริหารและด้านบุคลากร

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) เมื่อบุคลากรภายในสถานศึกษาที่ รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการได้ดำเนินกิจกรรม ตามแผน แล้วให้ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตามตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ หรือให้ผู้แทนเป็นผู้ตรวจสอบการประเมินตนเองของบุคลากรที่รับผิดชอบ ในแต่กิจกรรมโครงการ โดยผู้บริหารมีบทบาทเป็นแกนสำคัญตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และ ผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบการประเมินตนเอง การสร้างเครื่องมือในการประเมิน การดำเนินการ ประเมินการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง โดยผู้บริหารอาจจะแต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อเขียนรายงานการประเมินตนเองด้วยก็ได้

4. ขั้นปรับปรุงการนำไปใช้ (Action) เมื่อสถานศึกษาได้ประเมินตนเองแล้วผู้บริหาร จะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพ ในปีการศึกษาต่อไป หรือนำผลที่ได้ไปปรับปรุงแผนงานโครงการในปีการศึกษานั้นให้สำเร็จต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงานตาม แผนงานที่กำหนด การติดตามประเมินผลและการนำผลการประเมินมาแก้ไขปรับปรุง เป็นระบบ การดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ซึ่งทุกฝ่ายต้อง ให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

Sergiovani และคณะ (1980) มีความเห็นว่างานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การตั้งปรัชญาทางการศึกษาขึ้นมาเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว
2. การติดตามการเรียนการสอน
3. การจัดให้มีการประเมินผลหลักสูตรและมีการเรียนการสอน
4. การสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง
5. การจัดการวัสดุสำหรับการเรียนการสอน

กมล ภูประเสริฐ (2544) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. งานหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศ การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
2. งานการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การกำหนด การเตรียมการ และการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วย การเรียนรู้หรือรายวิชา การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน การควบคุมดูแล และส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ การร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน
3. งานการประเมินผลการเรียน ได้แก่ การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะต้องใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ การควบคุมดูแล และส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการ และเครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ การจัดทำหลักฐานการศึกษาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้ การนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ การกำหนดรูปแบบระยะเวลาการรายงานผลการเรียนรู้ การรายงานผู้ปกครองระหว่างปี และการรายงานผลของสถานศึกษาต่อสาธารณะและหน่วยงานต้นสังกัด
4. งานการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในที่มีหลักการให้บุคลากรทุกคนร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อการนำสถานศึกษาไปสู่มาตรฐานการศึกษาร่วมกัน การกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน การควบคุมดูแล และส่งเสริมให้มีการดำเนินการนิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ฯลฯ
5. งานการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกันเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษา การกำหนดช่วงเวลาของการพัฒนาบุคลากรเป็นระยะ ๆ การควบคุมดูแลให้การดำเนินงานพัฒนาบุคลากรเป็นไปตามที่กำหนดไว้
6. งานการวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่เป็นข้อขัดข้องหรือข้อควรพัฒนาร่วมกันในสถานศึกษา การควบคุมดูแลและส่งเสริมการดำเนินการวิจัยที่ได้กำหนดไว้
7. งานการบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ ได้แก่ การกำหนดหัวข้อเรื่องทางวิชาการที่เป็นการสนับสนุนงานหลักทางวิชาการ การกำหนดวิธีดำเนินการและระยะเวลาที่จะดำเนินการ การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้

8. งานการบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการของงานบริหารทั้งหมด การกำหนดเวลาในการรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศ การควบคุมดูแลและส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศ การนำข้อมูลและสารสนเทศไปใช้ประกอบการดำเนินงานอื่น ๆ

9. งานการบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดหัวข้อประเมินผลงาน การกำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมิน การควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการประเมิน การสรุปผลและการเขียนรายงานประจำปีจากขอบข่ายของงานวิชาการแต่ละงาน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนการทำงานตั้งแต่การคิดวิเคราะห์เนื้อหาของงานที่จะดำเนินการวางแผนการทำงาน การควบคุมดูแลและการส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการที่กำหนด การวิเคราะห์สรุปผลการทำงานเพื่อรายงานและการนำผลการประเมินไปใช้แก้ไข ปรับปรุงและพัฒนางานต่อไปนั้น ล้วนแต่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ในงานที่รับผิดชอบของครูแต่ละคนที่ทำงานร่วมกันในทีมงานแต่ละชุดงานเหล่านี้ดูเสมือนเป็นงานเสริมภาระงานประจำที่เป็นงานหลักของครู คือ งานการจัดการเรียนการสอน แต่หากพิจารณาให้ลึกซึ้งด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครูแล้วจะเห็นว่า การจะเป็นครูที่ดีมีศักยภาพสูง เป็นที่เคารพนับถือและศรัทธาของผู้เรียน ผู้ปกครอง เพื่อนครู และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้ นั้น ครูทุกคนจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในงานทุกงานที่กล่าวแล้วข้างต้น และมีใช่เป็นการเกี่ยวข้องแต่เพียงผิวเผิน หากเป็นการมีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องการความรักในวิชาชีพครูเป็นพื้นฐาน และการมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูของตนเองประกอบกันไปด้วย และโดยภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การจัดสถานศึกษาให้มีสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่สมบูรณ์ด้วยแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพตามหลักการของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียนไว้ 12 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนการเรียนรู้
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวทางการศึกษา

9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน และแนวปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการครอบคลุมตั้งแต่ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล

กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการ โรงเรียนไว้ ดังนี้

1. การบริหารและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. การพัฒนานวัตกรรม
4. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
5. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. การนิเทศการศึกษา

ตาราง 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบ	นักวิชาการ							ความถี่	ร้อยละ
	Sergiovani and others (1980)	กมล ภูประเสริฐ (2544)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กาญจนา เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ (2557)			
1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	100.00	
2) การวางแผนงานด้านวิชาการ	-	✓	-	✓	✓	-	3	50.00	
3) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓	✓	-	✓	✓	✓	5	83.33	
4) การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้	-	-	✓	✓	-	✓	3	50.00	
5) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	-	✓	5	83.33	
6) การวัดผล ประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	-	5	83.33	
7) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	-	✓	✓	✓	-	-	3	50.00	
8) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้	-	-	✓	✓	-	-	2	33.33	
9) การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	-	✓	5	83.33	
10) การแนะแนว	-	-	✓	✓	-	-	2	33.33	
11) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	-	-	✓	✓	-	-	2	33.33	

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นักวิชาการ	Sergiovani and others (1980)	กมล ภูประเสริฐ (2544)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553)	กาญจน์ เรืองมนตรี และธรรินทร์ นามวรรณ (2557)	ความถี่	ร้อยละ
12) การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ	✓	-	✓	✓	-	-	-	3	50.00
13) การประสานความร่วมมือในการ พัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	-	✓	✓	✓	-	-	-	3	50.00
14) การส่งเสริม และสนับสนุนงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	-	✓	✓	✓	-	-	-	3	50.00
15) การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	-	-	-	✓	-	-	-	1	16.67
16) การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อ ใช้ในสถานศึกษา	✓	-	-	✓	-	-	-	2	33.33
17) การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	-	✓	-	✓	✓	✓	✓	4	66.67

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบการดำเนินงานวิชาการโดยยึดด้านขอบข่ายที่นักวิชาการ และนักการศึกษาที่นำมาศึกษากล่าวถึงและให้ความสำคัญมากที่สุด 6 ลำดับแรก รวมถึง ยึดความเหมาะสมกับสภาพบริบทการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นหลัก และความเหมาะสมในการ ดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยนำองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการด้านที่เหลือผู้วิจัยได้ ผนวกรวมเข้ากับองค์ประกอบงานวิชาการที่ได้จากการสังเคราะห์ขึ้น โดยการนำด้านที่มีเนื้อหา

ขอขยายใกล้เคียงกันมารวมไว้ด้วยกัน เพื่อให้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่สังเคราะห์ขึ้นมาครอบคลุมองค์ประกอบการดำเนินงานวิชาการ ทั้ง 17 ด้าน ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

องค์ประกอบ	ผนวกองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ
1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	- การวางแผนงานด้านวิชาการ - การแนะแนว - การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ
2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	- การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติการศึกษ หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา - การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	- การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ - การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
4) การวัดผล ประเมินผล	- การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
5) การนิเทศการศึกษา	- การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
6) การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	- การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้

จากตาราง 2 ทำให้ได้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คาสเวล และแคมเบล (Caswell and Cambell, 1935) ได้ให้จำกัดความว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของเด็ก ภายใต้การแนะนำของครู

ไทเลอร์ (Tyler, 1949) ได้สรุปว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผนและกำกับเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา

บุญชม ศรีสะอาด (2545) เสนอว่า หลักการพัฒนาหลักสูตรโดยทั่วไปมีดังนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่าง ๆ
2. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหา

ความต้องการและความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคม

ผู้เรียน

3. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการ และความสนใจของ

4. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้

5. ในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสม ในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่าง ๆ

6. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กันตามลำดับ จากจุดประสงค์สาระ ความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล

7. พิจารณาถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

8. พัฒนาอย่างเป็นระบบ

9. พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดยั้ง

10. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา

11. ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ

12. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอว่า สถานศึกษามีหน้าที่สำคัญในการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเพิ่มพูนคุณภาพการใช้หลักสูตร ด้วยการวิจัยและพัฒนา การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลในการ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และรายละเอียดที่เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัดอื่น ๆ ในระดับท้องถิ่นได้จัดทำเพิ่มเติม รวมทั้งสถานศึกษาสามารถเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญา ท้องถิ่นและความต้องการของผู้เรียน โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552) เสนอว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553) กล่าวว่า การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เช่น การประเมินตัวหลักสูตร การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาใช้กำหนดโปรแกรมฝึกอบรมการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษามีความสำคัญ เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน เป็นตัวกำหนดทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนให้แก่ครู เพื่อให้สามารถดำเนินการพัฒนาผู้เรียนได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประกอบด้วย การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การกำหนดหลักการ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับติดตามประเมินผล การใช้หลักสูตรและการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร

2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

ตำริ บุญชู (2546) กล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้

ทิตนา เขมมณี (2548) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน หมายถึง วัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน สาระเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอน วิธีการ กระบวนการที่ใช้ในการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก หน้า 29-36 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม 2550 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ไว้ว่าประกอบด้วย 1) จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยความร่วมมือของเครือข่ายสถานศึกษา 2) จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บูรณาการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนพัฒนาคุณธรรม นำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

4) จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ 6) ส่งเสริมการพัฒนาความเป็นเลิศของนักเรียนและช่วยเหลือนักเรียนพิการด้อยโอกาสและมีความสามารถพิเศษ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพไว้ในมาตรา 24 โดยให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาทักษะที่ต้องฝึก ได้แก่
  - 2.1 กระบวนการคิด
  - 2.2 การจัดการ
  - 2.3 การเผชิญสถานการณ์
  - 2.4 การประยุกต์ความรู้
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ครูผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนการสอนของครูในรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย โดยมีกระบวนการตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการสอน การใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมการวัดและประเมินผล สรุปและรายงานผลการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล/รายกรณี เพื่อพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ทิศนา ขัมมณี (2542) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ว่า “การจัดการเรียนรู้” นับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้ว่าเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของครูและบทบาทของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน

โดยให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จ เมื่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ครู และนักเรียนมีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับความหมายของการเรียนรู้ ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะตัวบุคคล ทำแทนกันไม่ได้ ครูที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของตัวเอง
2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องการใช้กระบวนการคิดสร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ
3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลายมุม ทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่สังคมยอมรับด้วย ดังนั้นครูที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่น ๆ
4. การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบานเพราะหลุดพ้นจากความไม่รู้นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีก เพราะเป็นเรื่องน่าสนใจ ครูจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจและเกิดความสุขขึ้นจากการได้เรียนรู้ เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง
5. การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ครูจึงสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จักจบ
6. การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลง เพราะได้รู้มากขึ้น ทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ครูควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับผลการพัฒนาของตัวเอง

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545) มาตราที่ 24 กล่าวว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ ของสถานศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ คัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน
2. จัดทำหนังสือเรียนหนังสือเสริมประสบการณ์หนังสืออ่านประกอบแบบฝึกหัด ใบงาน ใบความรู้ เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน
3. ตรวจสอบพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่าน ประกอบการเรียนการสอน

จันทร์านิ สงวนนาม (2551) ได้อธิบายไว้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีหลักการ และแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง
2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี
3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่งและ เป็นผู้อำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน
4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี
5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ
6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัว เพียงคำตอบเดียว
7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูล เพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่

8. ใช้กระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ แบ่งเป็นทฤษฎีหลัก 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีพฤติกรรมนิยมทฤษฎี ความรู้ ความเข้าใจทฤษฎีของกลุ่มมนุษย์นิยมและทฤษฎีผสมผสาน

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยงานการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัด กระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกัน แบบกัลยามิตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

4. การวัดผล ประเมินผล

เคอร์เจอร์ (Kerlinger, 1986) ได้ให้คำนิยามการวัดว่า เป็นการกำหนดตัวเลขให้กับ วัตถุหรือเหตุการณ์ตามกฎเกณฑ์

ธอร์นไดค์ และคณะ (Thorndike and others, 1991) ได้อธิบายว่า เมื่อทำการวัด หมายถึง การวัดคุณภาพหรือคุณลักษณะของสิ่งของหรือบุคคลไม่ใช่มุ่งวัดสิ่งของหรือตัวบุคคลโดยตรง เช่น วัดความยาวของโต๊ะ เป็นการวัดด้านคุณลักษณะด้านความยาวของวัตถุที่ต้องการวัด หรือการวัด ความฉลาดของนักเรียน เป็นการวัดคุณสมบัติในตัวของนักเรียนด้านความฉลาด เป็นต้น ดังนั้นเมื่อจะ วัดคุณลักษณะที่เป็นนามธรรมจึงต้องให้นิยามคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัดก่อน

การประเมิน (Assessment) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวม สังเคราะห์และตีความ ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจโดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสอบถาม หรือ การทำโครงการ กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ประเมิน กระบวนการประเมิน มีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนและการให้ระดับคะแนนของการทดสอบข้อมูลที่ครู รวบรวมในห้องเรียน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจและติดตามการเรียนการสอน

การประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณภาพการปฏิบัติหรือตัดสินคุณภาพ กิจกรรมในหลักสูตรของผู้เรียน การอธิบายคำดังกล่าว แอราเซียน และวอร์ช (Airasian and Walsh, 1997) สรุปไว้ดังนี้

แบบทดสอบ (Test) เป็นชุดของคำถามที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ แบบแผน เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการเชิงปริมาณหรือการกำหนดตัวเลข ให้กับสิ่งที่ปฏิบัติหรือสิ่งที่ต้องการวัด

การประเมิน (Assessment) เป็นการเก็บรวบรวมสังเคราะห์ และตีความหมาย ข้อมูล เพื่อช่วยครูในการตัดสินใจ เช่น ช่วยวินิจฉัยปัญหาการเรียนของนักเรียน หรืออาจประเมินผล เพื่อจุดประสงค์เฉพาะบางประการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) เสนอว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและ

ประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อน สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สถานศึกษาสามารถเทียบโอนผลการเรียนของผู้เรียนในกรณีต่าง ๆ ได้แก่ การย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคันและขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศและขอเข้าศึกษาต่อในประเทศ นอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ การจัดการศึกษาโดยครอบครัว การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน หรือต้นภาคเรียน ที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียนต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอนอย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับผู้เรียนจากการเทียบโอน ควรกำหนดรายวิชาจำนวนหน่วยกิตที่จะรับเทียบโอนตามความเหมาะสม การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษา และเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน
2. พิจารณาจากความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ
3. พิจารณาจากความสามารถและการปฏิบัติในสภาพจริง การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศ หรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับการเทียบโอนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายการวัดและประเมินผลไว้ดังนี้ การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวัดมาทำการพิจารณาตัดสินเป็นระบบ อย่างครอบคลุม เพื่อหาข้อสรุปด้วยคุณธรรม การวัด หมายถึง การค้นหาคุณลักษณะของบุคคลหรือสิ่งของต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ได้มาซึ่งผลตามหน่วยวัดของเครื่องมือวัดนั้น ๆ ที่เรียกว่า ข้อมูล

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผล ดังนี้ การวัด (Measurement) หมายถึง กระบวนการที่กำหนดจำนวนตัวเลขให้กับวัตถุสิ่งของหรือบุคคลตามความมุ่งหมายและเปรียบเทียบลักษณะที่มีความแตกต่างที่ปรากฏอยู่ในสิ่งทีวัดนั้น ๆ

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพคุณค่าความจริงและการกระทำบางที่ขึ้นอยู่กับวิธีวัดเพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อค้นหาความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน มีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้นในการวัดผล การประเมินผลผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารควรตระหนัก และรับผิดชอบโดยตรง จึงควรศึกษาถึงหลักการรูปแบบการรายงานการประเมินและกำหนดนโยบาย เพื่อให้การประเมินผลบรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา ผู้บริหารควรติดตามตรวจสอบ การประเมินผลอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เพื่อประโยชน์ให้ผู้เรียนที่จะได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ

5. การนิเทศการศึกษา

สเปียร์ส (Spears) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อช่วยให้ครู ได้ช่วยตนเองได้

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า เป็นความพยายามของผู้ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยในการให้คำแนะนำแก่ครู หรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านอาชีพ ช่วยพัฒนา ความสามารถของครู

แฮร์ริส (Harris) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า หมายถึง สิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน มุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในด้านการสอน เป็นสำคัญ

กมล ภูประเสริฐ (2545) เสนอว่า การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่าง ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากร รูปแบบหนึ่งนี้อาจให้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศทำงานร่วมกันและผู้นิเทศในเรื่องหนึ่งอาจเป็นผู้รับการนิเทศในเรื่องหนึ่งได้ ในทำนองเดียวกันผู้รับการนิเทศก็อาจกลับไปเป็นผู้นิเทศในเรื่องที่ตนเองมีความสามารถสูงได้ จึงเป็นการ รวมพลังกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่ดีกว่าการให้แต่ละคนปฏิบัติงานในลักษณะต่างคนต่างทำ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) เสนอว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการบริหารการศึกษา เพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือกับครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู และเพิ่มคุณภาพของบทเรียน

ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา การนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่มีการริเริ่มและจัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในสถานศึกษา และในหลายโอกาสก็เชิญบุคลากรภายนอกเป็นวิทยากรมาร่วมโครงการ หลักการนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นแนวปฏิบัติที่ผู้นิเทศต้องนำไปปฏิบัติขณะทำการนิเทศ ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้

1. การนิเทศควรมีการบริหารงานเป็นระบบ และมีการวางแผนการดำเนินงานเป็นโครงการ
2. การนิเทศต้องถือหลักการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ มีความเป็นประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นความร่วมมือร่วมใจกันในการดำเนินงานและใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ
3. การนิเทศเป็นงานสร้างสรรค์ เป็นการแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคลให้แต่ละบุคคลได้แสดงออก และพัฒนาความสามารถเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่
4. การนิเทศเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยให้ครูอาจารย์ได้เรียนรู้ว่าปัญหาของตนเป็นอย่างไร จะหาวิธีแก้ไขปัญหานั้นได้อย่างไร
5. การนิเทศเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความเข้าใจระหว่างกัน สร้างมนุษยสัมพันธ์มีวิธีการทำงานที่ดี และความสามารถที่จะอยู่ร่วมกันได้
6. การนิเทศเป็นการสร้างความผูกพัน และความมั่นคงต่องานอาชีพ รวมทั้งความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดความพึงพอใจในการทำงาน
7. การนิเทศเป็นการพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สึภาคภูมิใจ เป็นอาชีพที่ต้องใช้วิชาความรู้และความสามารถ และสามารถที่จะพัฒนาได้

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมเพื่อชี้แนะให้ความช่วยเหลือครูเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อจัดกิจกรรมอื่นควบคู่กับการพัฒนาคุณภาพของครู ด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบและมีการวางแผน

6. การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กิตานันท์ มะลิทอง (2543) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การประยุกต์เอาเทคนิค วิธีการ แนวความคิด อุปกรณ์และเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้เพื่อช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษา ทั้งในด้านการขยายงานและด้านปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ 3 ด้าน คือ การนำเอาเครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน การผลิตวัสดุการสอนแนวใหม่ การใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) กำหนดหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า เป็นสื่อที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

ทั้งของผู้เรียนและครูผู้สอน ครูและนักเรียนสามารถจัดทำและพัฒนาสื่อขึ้นมาใช้เอง รวมทั้งนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาคุณภาพในการเลือกใช้สื่อนั้นสถานศึกษาควรจัดให้มีสิ่งพิมพ์อย่างเพียงพอและให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้นั้นต้องมีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างคุ่มค่าและกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดเวลา สื่อที่นำมาใช้ต้องสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้และศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสื่อประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมนำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. สื่อประเภสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือเรียน หนังสือค้นคว้า พจนานุกรม สารานุกรม ภาพพลิก แผ่นพับ โปสเตอร์และอื่น ๆ
2. สื่อประเภทเทคโนโลยี ได้แก่ วีดิทัศน์ แลบบันทึกเสียง สื่อคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน ซีดีรอม อินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ
3. ประเภทสื่ออื่น ๆ ได้แก่ สื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สื่อกิจกรรมหรือกระบวนการ เช่น การแสดงละคร บทบาทสมมติ การสาธิต การทำโครงงาน สื่อวัสดุเครื่องมือและอุปกรณ์ เช่น หุ่นจำลอง เครื่องมือวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2553) ได้นำเสนอขั้นตอนการพัฒนาสื่อไว้ว่า กระบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการจัดทำสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ มีขั้นตอนการดำเนินงานในการทำงานออกเป็น 5 ขั้นตอนใหญ่ ๆ และมีขั้นตอนย่อย ๆ อีก 16 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นวิเคราะห์ (Analysis) ผลที่ได้
  - 1.1 Brain storm Chart
  - 1.2 Concept Chart
  - 1.3 Content network Chart
2. ขั้นการออกแบบ (Design) ผลที่ได้
  - 2.1 ตารางแสดงการแบ่งหน่วยการเรียนรู้พร้อมวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
  - 2.2 Module Presentation Chart
  - 2.3 Course Flow Chart
3. ขั้นพัฒนา (Developing) ผลที่ได้
  - 3.1 Script แต่ละเฟรม
  - 3.2 Script ของทั้งหมด (Script Story Board)
  - 3.3 เนื้อหาใน Script ผ่านการตรวจความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญ
  - 3.4 แบบทดสอบต่าง ๆ

4. ขั้นสร้าง (Implementation) ผลที่ได้

- 4.1 เลือก Software ต่าง ๆ ในการนำมาสร้างสื่อ
- 4.2 สื่อการสอนที่ได้ออกมาในรูปแบบที่วางแผนการดำเนินงาน

5. ขั้นประเมินผล (Evaluation) ผลที่ได้

- 5.1 นำผลการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง
- 5.2 บันทึกปัญหา/อุปสรรคที่ได้จากการดำเนินการ
- 5.3 ผลวิเคราะห์ E_1/E_2 และการประเมินประสิทธิภาพ
- 5.4 คู่มือการใช้งาน

สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจะต้องมีกระบวนการ ออกแบบ พัฒนา และตรวจสอบประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้สื่อที่ทันสมัยและมีคุณภาพ สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีการเก็บรักษาสื่อไว้เพื่อให้ใช้งานได้อย่าง คุ่มค่า

หลักการบริหารแบบธรรมาภิบาล

1. ความหมายของธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2547) ให้ความหมายธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครอง แบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2544) ให้ความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี อันเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่

ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขวิกฤติที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

เกษม วัฒนชัย (2546) ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่า ธรรมาภิบาลเป็นหลักการคิดสำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นการรับรองว่าในองค์กรจะไม่มีกรณีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพในการบริหารงาน ธรรมาภิบาลของสถานศึกษาก็คือสิ่งที่รับรองว่าสถานศึกษาไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพในการพัฒนา แต่เป็นการประกันว่าสถานศึกษานั้นมีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และตรวจสอบได้

สุรยุทธ์ จุลานนท์ (2551) ได้ให้ความหมายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีด้วยความเที่ยงตรง ถูกต้อง และยุติธรรม ธรรมาภิบาลสะท้อนถึงกระบวนการ ซึ่งรัฐและประชาชนร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งที่ดี เหมาะสมและเป็นธรรมในสังคม มุ่งการปกครองที่ดี โปร่งใสและเป็นธรรม มีการจัดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและยุติธรรม เป็นส่วนหนึ่งของระบบคุณธรรม จริยธรรมที่มุ่งเน้นไปที่การบริหารกิจการที่ดีดังกล่าวมาแล้ว

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้ให้ความหมายว่า หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เป็นไปในครรลองคลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน หลักธรรมที่ใช้บริหารงานนี้ครอบคลุมถึงหลักธรรมทางศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวงที่บุคคลทั้งหลายพึงมีและพึงปฏิบัติ

สรุปได้ว่า จากคำนิยามขององค์กรและนักวิชาการต่าง ๆ จะเห็นได้ว่า มีแนวความคิดที่คล้ายคลึงกัน ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance หมายถึง กระบวนการการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยการร่วมมือจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนและให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาอย่างจริงจัง ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่าง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ซึ่งในการดำเนินการต้องแสดงให้เห็นถึงความชอบธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และยังตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาองค์กรและประเทศให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จอย่างมีศักยภาพและยั่งยืน

2. องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

กระทรวงศึกษาธิการ (2542) ได้สรุปองค์ประกอบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี หรือธรรมาภิบาล ไว้ 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Laws) ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับและพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านี้ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม (Ethics) ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจของประเทศไทย ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบ (Accountability) ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2542) เสนอว่า หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักสำคัญ คือ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อความคุ้มค่า การมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระบุว่า ธรรมาภิบาล มี 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของตัวบุคคล จะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม และความยุติธรรม รวมทั้งมีความรัดกุมและรวดเร็วด้วย

2. หลักคุณธรรม (Morality) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้บุคลากรมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต เป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส (Accountability) หมายถึง ความโปร่งใส พอเทียบได้ว่ามีความหมายตรงข้าม หรือเกือบตรงข้ามกับการทุจริต คอร์รัปชัน โดยที่เรื่องทุจริต คอร์รัปชัน ให้ความหมายในเชิงลบ และความน่าสะพรึงกลัวแฝงอยู่ ความโปร่งใสเป็นคำศัพท์ที่ให้แง่บวกในเชิงบวก และให้ความสนใจในเชิงสงบสุข ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่าย และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องอย่างชัดเจน ในการนี้เพื่อเป็นสิริมงคลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีความโปร่งใส ขออัญเชิญพระราชกระแสรับสั่งในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่ได้ทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง ได้แก่ ผู้ที่มีความสุจริต และบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้น้อยก็ยอมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มาก แต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงานโดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรึกษา ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา และเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากกระทำของตนเอง

6. หลักความคุ้มค่า (Cost-Effectiveness or Economy) หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

คณะกรรมการองค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียแปซิฟิก (UNESCAP) ได้สรุปองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้ 8 ประการ ดังนี้ (สุทัศน์า สุทธิคุณสมบัติ, ผู้แปล, 2551)

1. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งชายหญิงคือ การตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชน การมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับ สมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเอง หรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงาน สถาบันหรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย

2. การปฏิบัติตามกฎหมาย (Rule of law) ธรรมชาติบดต้องการความถูกต้องตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ลำเอียง มีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชน โดยเท่าเทียมกันทุกคนในสังคม อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน

3. ความโปร่งใส (Transparency) เป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา สิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้ทั้งในภาครัฐและเอกชน สื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการตรวจสอบ และรายงานผลงานดำเนินงานโดยการนำเสนอข่าวสารที่ถูกต้องให้แก่สังคมได้รับทราบ

4. ความรับผิดชอบ (Responsiveness) เป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน กล้าที่จะคิด กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการคิดและการตัดสินใจนั้น ๆ

5. ความสอดคล้อง (Consensus oriented) เป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก โดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการที่สอดคล้องต้องกันของสังคมมาเป็นข้อปฏิบัติเพื่อลดความขัดแย้งในสังคม การจะพัฒนาสังคมได้ต้องทราบความต้องการที่สอดคล้องกันของสังคม ด้วยวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ก่อน

6. ความเสมอภาค (Equity and inclusiveness) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาล ทั้งการบริหารด้านสวัสดิการ ตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ

7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนหรือการใช้จ่ายทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติ โดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

8. การมีเหตุผล (Accountability) การมีเหตุผลเป็นความต้องการในทุกสังคม ประชาชนทุกคนต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการกระทำของตนด้วยผลที่สมเหตุสมผล การมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้ ถ้าปราศจากการปฏิบัติตามกฎหมาย ความโปร่งใสและตรวจสอบได้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553) ได้ระบุว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลที่ดีควรประกอบไปด้วย

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) หมายถึง หลักการที่มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียน โดยมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นธรรม มีการบังคับใช้กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติ ไม่มีมาตรการเชิงซ้อน (Double Standard) มีการดูแลการปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎหมาย ไม่ให้ใช้กฎหมายไปแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันต่อ

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม คำนึงสิทธิเสรีภาพความยุติธรรมของบุคคลในโรงเรียน

2. หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดกฎหมาย ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง การบริหารที่ยึดหลักการเปิดเผยตรงไปตรงมาและเข้าใจง่าย มีความชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานในทุก ๆ ด้าน เช่น การมีระบบงานที่ชัดเจน มีระบบคุณธรรมในการเลือกหรือแต่งตั้งบุคลากร รวมถึงการให้คุณให้โทษ การเปิดโอกาสให้สังคมภายนอกเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยองค์กรประกอบเครื่องชี้วัดความโปร่งใส มี 4 ด้าน คือ ความโปร่งใสด้านโครงสร้างระบบงาน ด้านระบบการให้คุณ ด้านระบบการให้โทษ และด้านการเปิดเผยระบบงาน

4. หลักความมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการรับรู้ การบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษา ร่วมวางแผนปฏิบัติการ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ประกอบด้วย การแบ่งสรรข้อมูลร่วมกัน การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน การวางแผนร่วมกันและการพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

5. หลักความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง หลักการเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบ ซึ่งสะท้อนความรับผิดชอบต่อสาธารณะและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบในการตัดสินใจ ความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสาธารณะและมีระบบติดตามผล

6. หลักความคุ้มค่า (Value for money) หรือหลักประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and Effectiveness) หมายถึง การบริหารจัดการที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม สำหรับการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน รวมทั้งป้องกันรักษาสิ่งแวดล้อมและมีความสามารถที่จะแข่งขันกับภายนอก

ตาราง 3 สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาล

องค์ประกอบ	นักวิชาการ						ความถี่	ร้อยละ
	กระทรวงศึกษาธิการ (2542)	สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน (2542)	ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (2542)	คณะกรรมการองค์การระหว่าง ประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคม แห่งเอเชียแปซิฟิก (UNESCAP 3)	คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย (2553)			
1) หลักนิติธรรม	✓	✓	✓	-	✓	4	80.00	
2) หลักคุณธรรม	✓	✓	✓	-	✓	4	80.00	
3) หลักความโปร่งใส	✓	✓	✓	✓	✓	5	100.00	
4) หลักการมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	5	100.00	
5) หลักความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	5	100.00	
6) หลักความคุ้มค่า	✓	✓	✓	-	✓	4	80.00	
7) การปฏิบัติตามกฎ	-	-	-	✓	-	1	20.00	
8) ความสอดคล้อง	-	-	-	✓	-	1	20.00	
9) ความเสมอภาค	-	-	-	✓	-	1	20.00	
10) หลักประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล	-	-	-	✓	-	1	20.00	
11) การมีเหตุผล	-	-	-	✓	-	1	20.00	

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล สรุปได้ว่า ในหน่วยงานหลักที่เป็นหน่วยงานสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศล้วนแล้วมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในหน่วยงาน ซึ่งแต่ละที่จะกำหนดองค์ประกอบหรือขอบข่ายงานแตกต่างกันไปตามภาระของงานขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งจากการสังเคราะห์พบว่าหลักธรรมาภิบาลที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าเป็นหลักสำคัญ ๆ โดยการใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไปซึ่งมี 6 ด้าน ดังนี้

1. หลักนิติธรรม เป็นการใช้กฎหมาย กติกาต่าง ๆ รวมถึงกฎหมาย ระเบียบวินัยหรือข้อบังคับต่าง ๆ โดยใช้กฎหมายหรืออำนาจอย่างชอบธรรมและต้องมีความยุติธรรม ความเสมอภาค มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้และให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายและ

ต้องปฏิบัติให้เป็นนิสัย เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและสันติสุขในหมู่คณะอันจะส่งผลให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามไป

2. หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ แนวทางการปฏิบัติตามหลักความโปร่งใสคือ ผู้ปฏิบัติจะต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและให้สังคมมีส่วนร่วมในการตรวจสอบจะต้องดำเนินงานต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา ผู้บริหารต้องมีความสุจริตใจในการบริหารงาน ตลอดจนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้มีความวางใจซึ่งกัน และกัน ไม่ปิดบังอำพรางและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมตัดสินใจด้วย

4. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานได้ร่วมรับรู้สามารถแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจในการปฏิบัติงานและมีส่วนร่วมในกระบวนการตรวจสอบการทำงานต่าง ๆ การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทำให้เกิดความสามัคคี มีความผูกพันกับองค์กร ซึ่งเป็นพลังให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

5. หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคม การใส่ใจในปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด หมุนเวียนใช้และสร้างทดแทนใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ส่งเสริมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันได้ในเวทีนานาชาติ มีการรายงานผลการดำเนินงาน ความคุ้มค่าของโครงการ มีการพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

จากการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีจากเอกสารเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและหลักธรรมาภิบาลจะเห็นว่า การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลคือ การบริหารงานวิชาการตามองค์ประกอบทั้ง 6 ด้าน โดยยึดหลักธรรมาภิบาล 6 ประการ ดังนี้คือ

1. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักนิติธรรม

1. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน
2. หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา

หลักคุณธรรม

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง
2. พัฒนาหลักสูตรโดยยึดมั่นในความถูกต้อง มีระเบียบมีวินัย เป็นไปอย่างมีระบบ เป็นที่ยอมรับของบุคลากร

หลักความโปร่งใส

1. จัดประชาสัมพันธ์สร้าง ความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา
2. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกิดจากการ มีส่วนร่วมของบุคลากร และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในการวิเคราะห์ปัญหาและร่วมพัฒนา

หลักสูตร

หลักความรับผิดชอบ

1. ผู้บริหารบริหารงานวิชาการเป็นผู้มีความเสียสละแก่ส่วนรวมอุทิศเวลาให้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา

หลักความคุ้มค่า

1. การพัฒนาหลักสูตรไปด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องเกิดความพึงพอใจต่อ ผู้รับบริการ
2. บริหารจัดการงบประมาณด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างประหยัด และคุ้มค่า

2. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา

หลักนิติธรรม

1. กำหนดรูปแบบการการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจน ตามข้อตกลง และแนวปฏิบัติของทางราชการในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
2. ครูจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศ และความต้องการของชุมชน

หลักคุณธรรม

1. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
2. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม

หลักความโปร่งใส

1. จัดประชาสัมพันธ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้บุคลากร ชุมชน ผู้ปกครอง
2. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย

หลักการมีส่วนร่วม

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสถาบันการศึกษาอื่น

หลักความรับผิดชอบ

1. ครูมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการจัดการเรียนการสอน
2. ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ต่อปัญหาการจัดการเรียนการสอนของบุคลากร

หลักความคุ้มค่า

1. มีการจัดกิจกรรมการรณรงค์ให้บุคลากรใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนอย่างประหยัดและคุ้มค่า
2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

3. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

หลักนิติธรรม

1. กำหนดรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศ และความต้องการของชุมชน

หลักคุณธรรม

1. ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย
2. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้

หลักความโปร่งใส

1. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

หลักการมีส่วนร่วม

1. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ
2. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในการวิเคราะห์ปัญหาและร่วมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

หลักความรับผิดชอบ

1. ครูมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้
2. พัฒนาคู่มือให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้

หลักความคุ้มค่า

1. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
2. คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา
4. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการวัดผล ประเมินผล

หลักนิติธรรม

1. กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียว

หลักคุณธรรม

1. ครูมีจัดการกิจกรรมวัดผล ประเมินผลนักเรียนอย่างเที่ยงธรรม ปราศจากอคติ
ความลำเอียง

2. ครูมีการจัดให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
โดยไม่เรียกรับผลประโยชน์จากผู้เรียน

หลักความโปร่งใส

1. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปีเสนอแก่คณะกรรมการ
สถานศึกษาและชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด

2. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ผลการวัดผล ประเมินผล

หลักการมีส่วนร่วม

1. ผู้บริหาร บุคลากร ร่วมกำหนดนโยบายในการวัดผล ประเมินผลของ
สถานศึกษา

2. ครูและนักเรียนร่วมวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง

หลักความรับผิดชอบ

1. ครูมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมกับ
การจัดกระบวนการเรียนรู้

2. ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ติดตาม ตรวจสอบการวัดผล ประเมินผล เพื่อให้บรรลุ
เป้าหมายของการจัดการศึกษา

หลักความคุ้มค่า

1. จัดกิจกรรมการรณรงค์ให้บุคลากรใช้ทรัพยากรอย่างในการวัดผล ประเมินผล
ประหยัดและคุ้มค่า

2. บริหารจัดการงบประมาณการวัดผล ประเมินผลได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

5. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาล ด้านการนิเทศการศึกษา

หลักนิติธรรม

1. มีแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงหรือแนวทางการการนิเทศในโรงเรียน
อย่างชัดเจน

หลักคุณธรรม

1. บรรยากาศของการนิเทศการศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร

2. การนิเทศการศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความ

ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย

หลักความโปร่งใส

บุคลากร

1. สำนวความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องการนิเทศที่ต้องการของ

2. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจ มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน

หลักการมีส่วนร่วม

การจัดการศึกษา

1. การนิเทศมีความเป็นประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น เน้นความร่วมมือร่วมใจใน

หลักความรับผิดชอบ

1. ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ต่อการนิเทศการศึกษา
2. ส่งเสริมบุคลากรมีความรับผิดชอบต่อการนิเทศการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย

หลักความคุ้มค่า

กำหนด

1. การจัดการนิเทศการศึกษา ประหยัดเวลา บรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่
2. กำหนดมาตรฐานการทำงานในการนิเทศการศึกษาและเป้าหมายที่ชัดเจน
6. การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา

หลักนิติธรรม

เพื่อการศึกษา

1. ให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เทคโนโลยี
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนา และ การใช้เทคโนโลยี

เพื่อการศึกษา

หลักคุณธรรม

คุณธรรมค่านิยมที่พึงาม

1. ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ผลิตสื่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้
2. ครูสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝัง

หลักความโปร่งใส

1. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดทา ผลิต ใช้พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

2. มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

หลักการมีส่วนร่วม

1. โรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

หลักความรับผิดชอบ

1. ผู้บริหารเป็นแบบอย่างของการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
2. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกกลุ่มสาระ

การเรียนรู้

หลักความคุ้มค่า

1. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูผลิตสื่ออุปกรณ์จัดการเรียนรู้โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น
2. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายการพัฒนาแนวทาง

ความหมายของการพัฒนา

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (Planned Change)

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาไว้ว่า การกระทำที่เกิดขึ้นคือ เปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า

ยนต์ ชุ่มจิต (2541) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึง การดำเนินงานที่พยายามจะสร้างเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการสอนและการทำงาน ตลอดจนมีเจตคติที่ดีในการทำงาน รวมถึงการมีบุคลิกภาพและคุณธรรมของความเป็นครูที่ดีด้วย

คำหมาน คนไค (2542) ได้ให้ความหมายถึงการพัฒนา หมายถึง การทำให้ครูประจำการมีคุณภาพ และมาตรฐานเพิ่มขึ้นหรือสูงขึ้น ด้วยวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542) ได้ให้ความหมายการพัฒนาไว้ 2 ลักษณะ คือ

- 1) การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น
- 2) การทำให้เกิดขึ้น

Good (1973) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “การพัฒนา” ทางการศึกษาว่า การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทางด้านความสามารถนั้น ๆ อันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำด้วยตัวเอง หรือผู้อื่นจัดให้

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งอันเป็นผลมาจากการทำให้เกิดขึ้น และ/หรือทำสิ่งเดิมที่มีอยู่ให้ดีขึ้น โดยอาศัยกระบวนการ วิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ ความหมายของแนวทาง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

Good (1973) ได้ให้ความหมาย แนวทาง หมายถึง แบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ เป็นตัวอย่างเพื่อการลอกเลียนแบบ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแบบของสิ่งหนึ่ง เป็นหลักการหรือแนวคิดหรือเป็นชุดของปัจจัย หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

Stoner และ Wankel (1986) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง การจำลองความจริงของปรากฏการณ์ เพื่อให้เข้าใจความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เป็นการสร้างมโนทัศน์ (Conceptualization) เกี่ยวกับชุดของปรากฏการณ์และมีจุดมุ่งหมาย เพื่อทำให้เกิดความชัดเจนของนิยามความสัมพันธ์และประพจน์ที่เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เพื่อใช้เป็นหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการสร้างหรือทำซ้ำ โดยผ่านมโนทัศน์ ในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาแนวทาง หมายถึง วิธีการด้านต่าง ๆ ในลักษณะของการส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายของการพัฒนาเพื่อสร้างต้นแบบ หรือวิธีปฏิบัติที่สร้างขึ้นด้วยกระบวนการที่น่าเชื่อถือ และมีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปใช้เป็นต้นแบบในการปฏิบัติ

2. ลักษณะที่ดีของแนวทาง

คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง ได้มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541) ได้สรุปไว้ว่า คุณลักษณะที่ดีของการพัฒนาแนวทางไว้หลายประการซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีแผนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อแก้ปัญหา โดยมีความเกี่ยวข้องกับการวางแผนใช้กลยุทธ์ เพื่อการพัฒนาและการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อใช้ในการเปลี่ยนแปลง

2. การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบกล่าวว่า คือ เป็นแนวคิดที่มองการเปลี่ยนแปลงขององค์กรในลักษณะที่สัมพันธ์และเกี่ยวข้องร่วมกันถึงการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกันในลักษณะเกื้อกูลกัน

3. การพัฒนาองค์กรเป็นระบบกระบวนการปฏิสัมพันธ์ที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาและใช้เวลานาน โดยนัยนี้กระบวนการพัฒนาองค์กรจึงเป็นกระบวนการแก้ปัญหาขององค์กรที่ดำเนินงานต่อเนื่องกันไม่ใช่เป็นการแก้ปัญหาเพียงครั้งเดียวแล้วเลิกไป หากต้องดำเนินการปรับปรุงอยู่เรื่อย ๆ

4. การพัฒนาองค์กรต้องการให้ผู้ว่าการเปลี่ยนแปลงได้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง นักปฏิบัติการส่วนใหญ่เน้นความต้องการบุคคลที่สามซึ่งเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง

5. การพัฒนาองค์กรมีการมุ่งเน้นเพิ่มสมรรถนะและสุขภาพที่สมบูรณ์ โดยทั่วไปจะต้องมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2544) ได้อธิบายไว้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุนความถูกต้อง สมบูรณ์ของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการที่ดี โดยโครงการที่ดี ได้แก่ โครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเมื่อปฏิบัติแล้วจะให้ผลประโยชน์ต่อบรรยากาศต่อการลงทุน

สุบิน อ้อสุวรรณ (2544) ได้ให้ความเห็นถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง ข้อกำหนดหรือสิ่งที่ระบุไว้นั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอวัตต์ได้โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

วรณาริ ปทุมมาศ (2546) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง รายละเอียดของแนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้นั้นสอดคล้องตรงกับความต้องการตามบริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ศักดิ์ผจญ เริงใจ (2547) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดที่ระบุไว้ในแนวทางนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของโรงเรียนและชุมชน

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง สิ่งที่ระบุในแนวทางเป็นไปตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียน

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นไปตามความตรงของโครงสร้างตามหลักวิชา มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง และการพัฒนาแนวทางมีการยืดหยุ่นหรือพึงพอใจในสิ่งที่สำเร็จ เพื่อการพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและนำไปปฏิบัติจริงได้

บริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีจำนวน 52 โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 แยกตามขนาดโรงเรียน ดังตาราง 4 (ข้อมูล ณ วันที่ 28 ตุลาคม 2565)

ตาราง 4 แสดงข้อมูลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ชื่อโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษา		จำนวนนักเรียน
		ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	
เลยพิทยาคม	ใหญ่พิเศษ	5	155	3,329
เลยอนุกุลวิทยา	กลาง	3	50	1,080
นาอ้อวิทยา	เล็ก	2	11	262
น้ำสวยพิทยาสรรพ์	เล็ก	1	11	124
ศรีสองรักวิทยา	กลาง	3	50	1,165
วังโพนงามวิทยา	เล็ก	1	16	277
พระแก้วอาสาวิทยา	เล็ก	0	11	108
เชียงคาน	ใหญ่	5	77	1,665
เขาแก้วพิทยาสรรพ์	เล็ก	2	16	253
ธาตุพิทยาคม	เล็ก	2	9	213
วิทยาศาสตร์จุฬารัตนราชวิทยาลัย	กลาง	5	61	716
ท่าลี่วิทยา	กลาง	3	34	751
ปากชมวิทยา	เล็ก	2	21	480
เชียงกลมวิทยา	กลาง	3	47	1005
คอนสารวิทยา	เล็ก	2	9	165
ภูเรือวิทยา	กลาง	3	48	1082

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	จำนวนครูและบุคลากร ทางการศึกษา		จำนวนนักเรียน
		ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	
นาแก้ววิทยา	เล็ก	2	17	323
นาดำรงวิทยา	กลาง	2	33	704
ศรีสงครามวิทยา	ใหญ่พิเศษ	5	138	3,219
วังทรายขาววิทยา	เล็ก	1	11	93
เขาลวงวิทยา	เล็ก	1	11	128
เซไลวิทยาคม	เล็ก	1	12	130
ผาน้อยวิทยาคม	เล็ก	1	12	152
เลยสว่างวิทยาคม	เล็ก	1	10	91
ภูกระดึงวิทยาคม	กลาง	3	47	1,156
ภูหลวงวิทยา	กลาง	2	29	635
สันติวิทยาสรรพ์	กลาง	3	54	1,216
เอราวัณวิทยาคม	เล็ก	2	16	269
ผาอินทร์แปลงวิทยา	เล็ก	2	25	472
ผาสามยอดวิทยาคม	เล็ก	2	18	305
หนองหินวิทยาคม	กลาง	3	52	1,116
หนองบัวพิทยาคาร	ใหญ่พิเศษ	5	167	3,683
บ้านขามพิทยาคม	กลาง	2	29	581
หนองสวรรค์พิทยาคาร	เล็ก	1	20	333
เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรี นครินทร์ หนองบัวลำภู ในพระ ราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราช กุมารี	เล็ก	2	12	138
ศรีบุญเรืองพิทยาคาร	ใหญ่พิเศษ	5	119	2,869

ตาราง 4 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	จำนวนครูและบุคลากร ทางการศึกษา		จำนวนนักเรียน
		ผู้บริหาร (คน)	ครู (คน)	
ยางหล่อวิทยาคาร	เล็ก	2	19	423
กุงแก้ววิทยาคาร	เล็ก	2	10	207
นากอกวิทยาคาร	เล็ก	1	10	152
กุดสะเทียนวิทยาคาร	เล็ก	2	19	359
โนนสังวิทยาคาร	กลาง	3	53	1,152
โนนเมืองวิทยาคาร	เล็ก	2	14	232
กุดดู่พิทยาคม	กลาง	2	32	689
หนองเรือพิทยาคม	เล็ก	2	10	141
คำแสนวิทยาสรรค์	ใหญ่	4	102	2250
กุดดินจี่พิทยาคม	กลาง	2	32	649
ฝั่งแดงวิทยาสรรค์	เล็ก	2	25	482
สุวรรณคูหาพิทยาสรรค์	กลาง	4	53	1,185
ดงมะไฟพิทยาคม	เล็ก	1	9	95
ภูซางใหญ่พิทยาคม	เล็ก	2	10	163
นาวังศึกษาวิช	กลาง	5	64	1,492
นาแกวิทยา	เล็ก	2	10	254
รวม		126	1,930	40,213

จากตาราง 4 สามารถแบ่งโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูได้ออกเป็น 4 ขนาด คือ โรงเรียนขนาดเล็ก 29 โรงเรียน โรงเรียน
ขนาดกลาง 17 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4 โรงเรียน
รวมทั้งสิ้น 52 โรงเรียน มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกเป็นผู้บริหาร 126 คน
ครู 1,930 คน รวม 2,056 คน มีจำนวนนักเรียน 40,213 คน

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรักชาติ รักสิ่งแวดล้อม ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กลยุทธ์ที่ 2 ยกกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล

กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้เสมอภาคอย่างทั่วถึงและมีความสามารถในการแข่งขัน

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ

กลยุทธ์ที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

ค่านิยมองค์กร : รู้คน รู้งาน บริการเป็นหน้าที่ มีจิตอาสา

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

4. พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ

5. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

6. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาไปสู่ Thailand 4.0

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีหลักคิดที่ถูกต้อง และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม

2. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

3. ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสม ตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็น พลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากล นำไปสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ
4. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ
5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ และ จรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ
6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา มีสมรรถนะในการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบ ข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและ นวัตกรรมในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

อารยา บุตรพรม (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึง ประสงค์ และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 93 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารวิชาการ 2. สภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษาตามหลัก

ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารทั่วไป การบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล และการบริหารงบประมาณ สภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารทั่วไป และการบริหารวิชาการ 3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 1) การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมชาติมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษาต้องจัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ ส่งเสริมให้ครูและผู้เกี่ยวข้องศึกษากฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งทางการเงินให้มีการจัดสรรงบประมาณตามข้อมูลด้วยความเป็นธรรม ปลอดจากการคอร์รัปชันและให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกเวลา รับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ จัดทำแผนปฏิบัติการบริหารงบประมาณตามข้อตกลงของการปฏิบัติงาน มีการมอบหมายบุคคลผู้รับผิดชอบด้านการเงินและงบประมาณอย่างชัดเจน ลดขั้นตอนการปฏิบัติที่ไม่จำเป็น เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงานด้านการเงิน 2) การบริหารบุคคลตามหลักธรรมชาติมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษากำหนดเป้าหมายของงานและมาตรฐานตัวชี้วัดอย่างชัดเจน ทุุกงานและแนวทางในการพิจารณาความดีความชอบของสถานศึกษาตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดอย่างชัดเจน จัดบุคลากรเข้าทำงานตามความรู้ ส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินการใช้อำนาจตามกฎหมายของครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับ ดูแล ติดตามให้บุคลากรทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง 3) การบริหารวิชาการตามหลักธรรมชาติมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สุดคล้องกับนโยบายของเขตพื้นที่การศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรและการสอน ให้แจ่มแจ้งและนำมาประยุกต์ใช้ กำหนดเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามให้แก่นักเรียน และส่งเสริมให้สอดแทรกคุณธรรมในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ส่งเสริมให้มีระบบการทดสอบทางการศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย โปร่งใส ให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียน กำหนดแผนและขั้นตอนการดำเนินงานด้านวิชาการที่ชัดเจน ช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยนําระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เหมาะสม ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ได้รับกลับคืนมาเป็นหลัก

วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมชาติสำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ

โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 1 ฉบับ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาปีการศึกษา 2558

ประกอบด้วย ผู้บริหาร 40 คน และครูผู้สอน 282 คน รวมทั้งสิ้น 322 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา สรุปเป็นรายด้านได้ดังนี้ 2.1 ด้านหลักนิติธรรม ควรมีการดำเนินการมีการจัดทำระเบียบ และปรับปรุงกฎระเบียบการปฏิบัติงานด้านวิชาการ มีเหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกัน 2.2 ด้านหลักคุณธรรม ควรมีการดำเนินการ จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม จัดการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีการจัดสอนซ่อมเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
- 2.3 ด้านหลักความโปร่งใส ควรมีการดำเนินการมีการให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการในท้องถิ่น ๆ มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และมีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปี (SAR) เผยแพร่ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินการ มีการวิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษา ข้อมูลชุมชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา และดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โรงเรียนมีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม และส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา 2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ควรมีการดำเนินการพัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้นำผลการวิจัยมาใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และมีการจัดกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ควรมีการดำเนินการ มีการตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสืออ่านประกอบ แบบฝึกหัด เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมถึงการคัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตร

สถานศึกษา มีสื่อ อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ และการให้บริการต่าง ๆ ของงานวิชาการเป็นไปด้วยความรวดเร็วเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ

บังอร สิมพันธ์ (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร 123 คน ครู 310 คน รวม 433 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบประเมิน แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แล้วหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและจัดลำดับ (PNI) ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาองค์ประกอบของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่าใช้องค์ประกอบการบริหารงาน 4 กลุ่มงาน มีหลักธรรมาภิบาล 50 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ด้านการบริหารงานวิชาการมี 12 องค์ประกอบ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ มี 10 องค์ประกอบ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล มี 16 องค์ประกอบและ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป มี 12 องค์ประกอบ

2. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า รายด้านโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานวิชาการและด้านการบริหารงานทั่วไป 2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า รายด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานวิชาการ 3. แนวทางพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรมผู้บริหารมีการบริหารด้วยความเป็นธรรมตามระเบียบของทางราชการ เพื่อปลูกฝังให้เคารพกฎระเบียบและกฎหมายมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติที่ถูกต้อง 2) หลักคุณธรรม ผู้บริหารบริหารงานโดยยึดหลักคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตเที่ยงธรรม

มีความชัดเจน มีคณะกรรมการกำกับและตรวจสอบได้ในทุกระดับ 3) หลักความโปร่งใส ผู้บริหารบริหารงานบุคลากรด้วยความโปร่งใส แสดงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลงานของบุคลากร 4) หลักความรับผิดชอบ มีการบริหารงานวิชาการโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนและกำหนดนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน 5) หลักการมีส่วนร่วมบริหารงานหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนการประเมินผลการเรียนการสอนที่กำกับและติดตามการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารบริหารงานโดยการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ของชุมชนมาสนับสนุนและใช้อย่างประหยัด คุ้มค่า โดยสรุปการบริหารงานของโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียน เพราะหลักธรรมาภิบาลเน้นให้บุคลากรทุกคนในองค์กรรู้สึกมีส่วนร่วมหรือรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร

นิภาพร พินิจมนตรี (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีจุดมุ่งหมายศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 2) พัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 299 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทาง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้างานวิชาการ ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประเมินแนวทาง ได้แก่ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการ

เรียนรู้ ด้านการการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 ด้านคือด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้

ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ลำดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ลำดับที่ 4 ด้านการแนะแนวการศึกษา ลำดับที่ 5 ด้านพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาลำดับที่ 6 ด้านการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา และลำดับที่ 7 ด้านการนิเทศการศึกษา ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีทั้งสิ้น 7 องค์ประกอบ 29 แนวทาง ผลการประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม พบว่า โดยรวมและแต่ละองค์ประกอบของแนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก 2) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูหัวหน้างานวิชาการสถานศึกษา จำนวน 156 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน คือ 0.37-0.71 และค่าความเชื่อมั่น คือ 0.94 สภาพที่พึงประสงค์ คือ 0.21-0.75 และค่าความเชื่อมั่นคือ 0.92

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก จากผู้บริหารสถานศึกษาและครู หัวหน้าวิชาการสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี จำนวน 6 คน เครื่องมือคือแบบ สัมภาษณ์ แล้วประเมินแนวทางโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบัน การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ความสำคัญจำเป็นและความต้องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล 2. แนวทางการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนา ระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต และ ใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน และสถานศึกษา กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้ อย่างชัดเจน

งานวิจัยต่างประเทศ

Lewis และ Petterson (2009) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในการศึกษา: เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า บทบาทของธรรมาภิบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ การศึกษามีความสำคัญและเป็นจุดเริ่มต้นที่เป็นประโยชน์สำหรับการอภิปรายนโยบาย โปรแกรม และการดำเนินการ

Skopje (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลในการศึกษาที่เทศบาลเมือง Kisela Voda, Kriva Palanka, Vrapchishte, Bitola, Strumica, Shtip, Kicevo และ Veles พบว่า แนวความคิดในการกำกับดูแลธรรมาภิบาลได้รับคำจำกัดความที่หลากหลายขึ้นอยู่กับผู้แต่งและบริบท อ้างอิงจากศูนย์ธรรมาภิบาลเครือข่ายเครื่องสำอางออนไลน์ความรับผิดชอบ-การร่วมทุนระหว่าง ธนาคารโลกและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของมนุษยศาสตร์-ธรรมาภิบาลหมายถึงวิธีการใช้อำนาจผ่าน ประเทศอย่างกว้าง ๆ สถาบันทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อใช้ทรัพยากรของประเทศ เพื่อเศรษฐกิจและสังคมการพัฒนา”

Saguin (2019) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบธรรมาภิบาลการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พบว่า สิ่งที่สำคัญคือรัฐบาลต้องทำหน้าที่ขับเคลื่อนอย่างแท้จริงด้วยการผสมผสานองค์ประกอบ สำคัญของธรรมาภิบาลการศึกษาเข้ากับเครื่องมือทางนโยบายที่ส่งเสริมการรวบรวมและวิเคราะห์ ข้อมูล และรับผิดชอบจากผู้มีบทบาทในการกำกับดูแลทั้งหมด

Solesin (2020) ได้ศึกษาเกี่ยวกับธรรมาภิบาลโลกของการศึกษา 2030: ความท้าทายในภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลง การวิจัยการศึกษาและการทำนายล่วงหน้า พบว่า การศึกษาจะต้องคำนึงถึงธรรมชาติที่กำลังพัฒนาของพื้นที่โลกซึ่งมีธรรมาภิบาลด้านการศึกษาเกิดขึ้น ดังนั้น จำเป็นต้องมีกรอบทฤษฎีใหม่เพื่อให้เข้าใจถึงภูมิภาคการศึกษาระดับโลกแบบใหม่

Supriadi (2021) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลโรงเรียนที่ดี : แนวทางสู่คุณภาพการตัดสินใจของผู้บริหารในโรงเรียนอาชีวศึกษาในอินโดนีเซีย สรุปว่า ธรรมาภิบาลโรงเรียนที่ดีคือ สร้างขึ้นบนหลักการของความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรม และการมีส่วนร่วม และได้รับการสนับสนุนโดยหลักฐานเชิงประจักษ์ว่าธรรมาภิบาลโรงเรียนที่ดีมีผลในเชิงบวกส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการตัดสินใจของอาจารย์ใหญ่

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า โดยเฉพาะงานด้านวิชาการที่เป็นหัวใจหลักในสถานศึกษา เพื่อประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย ได้มาตรฐานตามหลักเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ผู้วิจัยเชื่อว่าการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จะช่วยให้การบริหารงานเกิดประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างเสริมศักยภาพของโรงเรียนอย่างมั่นคงสืบไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้กำหนดระยะดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

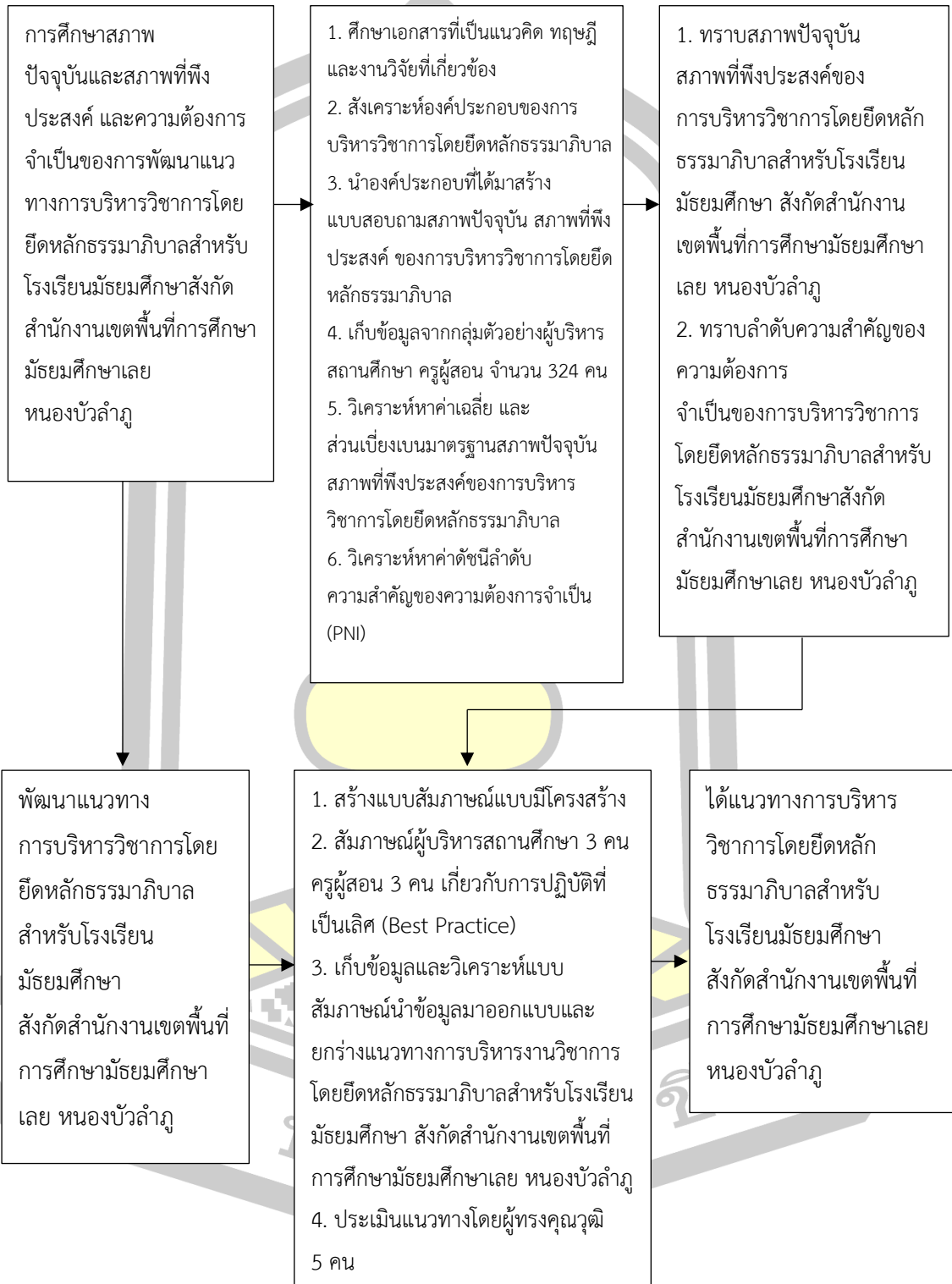
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ระยะของการวิจัย ขั้นตอนดำเนินการและผลที่คาดหวัง แสดงดังภาพประกอบ 3

ระยะการวิจัย → ขั้นตอนการดำเนินการ → ผลที่คาดหวัง

ภาพประกอบ 3 ระยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการ และผลที่คาดหวัง

**ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของ
การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู**

1. ขั้นตอนดำเนินการ

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.2 การสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู และเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู

1.4 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 2,056 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 126 คน และครู จำนวน 1,930 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางของ Krejcie และ Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

2.2.1 จำแนกผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู ออกตามขนาดโรงเรียนเป็น 4 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน สุ่มการจับสลากกระจายสัดส่วนไปแต่ละขนาดโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 96 คน

2.2.3 กลุ่มตัวอย่างที่เหลือเป็นครู จำนวน 288 คน และกระจายสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างครูไปตามโรงเรียนที่ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลากให้ได้ครบจำนวนรายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
1.ขนาดเล็ก	46	404	450	36	48	84
2.ขนาดกลาง	51	768	819	38	91	129
3.ขนาดใหญ่	9	179	188	7	21	28
4.ขนาดใหญ่พิเศษ	20	579	599	15	68	83
รวม	126	1,930	2,056	96	228	324

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานภาพตำแหน่ง และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Type) ได้แก่ สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด/มาก/ปานกลาง/น้อย/น้อยที่สุด

3.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด และวิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารและตำราเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือการวิจัย

3.2.2 วิเคราะห์องค์ประกอบข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
หนองบัวลำภู

3.2.3 สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องและ
ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะแต่ละด้านของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้อง เหมาะสม และความครอบคลุมของเนื้อหา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ชี้แนะ
เสนอผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือการวิจัย จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content
Validity) โดยประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของด้านนั้น ๆ
โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดได้มาจากวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติ
ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษามาแล้ว
ไม่ต่ำกว่า 10 ปี

2) เป็นผู้มีความรู้ทางการบริหารการศึกษาหรือการวิจัยและประเมินผล
การศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป

3) มีตำแหน่งทางวิชาการในหน่วยงานทางการศึกษาตั้งแต่ระดับชำนาญการ
พิเศษขึ้นไป

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

3. รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล อาจารย์อาจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาการวัดประเมิน และวิจัยการศึกษา

4. ดร.สุขเกษม พาพิณีจ ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร

5. ดร.พงษ์พิชิต พรหมสิทธิ์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร

3.2.6 หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไปไว้ ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00 แสดงว่าคำถามทุกข้อใช้ได้

3.2.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Ty Out) กับผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อด้วยวิธี Item-total Correlation และค่าถามสภาพที่พึงประสงค์ และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ตามวิธีของ Cronbach

3.2.8 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมแบบสอบถามเสนอผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารและครูตอบแบบสอบถาม โดยส่ง Google form ผ่านทาง Application LINE

3.4 การจัดการกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การจัดการกระทำข้อมูล

1) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของแบบสอบถาม

2) ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ต่อไปนี้

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มาก ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อย ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดังนี้

1.1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เลย หนองบัวลำภู โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

อยู่ในระดับมากที่สุด	ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
ระดับมาก	ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
ระดับปานกลาง	ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
ระดับน้อย	ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
ระดับน้อยที่สุด	ค่าเฉลี่ย 1.00- 1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์

1.2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index Modification) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2559)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

PNI_{modified}	หมายถึง ค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index)
I	หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (Importance)
D	หมายถึง ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (Degree of Success)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.5.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3 ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Needs Index)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1. ขั้นตอนดำเนินการ มีดังนี้

1.1 ศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) เกี่ยวกับการพัฒนาบริหารงานวิชาการจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภูที่มีความโดดเด่น (Outstanding) จำนวน 6 คน โดยการสัมภาษณ์

1.2 นำผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี และจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มาออกแบบและร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

1.3 ประเมินความเหมาะสม (Propriety) และความเป็นไปได้ (Feasibility) ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) จำนวน 6 คน

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จำนวน 5 คน ประกอบด้วย 2 กลุ่ม โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีคุณสมบัติมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.2.1 ผู้บริหารการศึกษา จำนวน 2 คน มีเกณฑ์ในการพิจารณาคือ 1) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน มีเกณฑ์ในการพิจารณาคือ 1) ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา 2) มีประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี 3) มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโท รวมผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด 5 คน ดังนี้

1) นายณัฐพล ดวงท้าวเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2) นายเจนภพ ชัยวรรณ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3) นายประวิทย์ บุญเต็ม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนนาวังศึกษาวิเศษ

4) นายวุฒิศาสตร์ สิทธิพูนอนุภาพ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝึ่งแดงวิทยาสรรค์

5) นายสมศักดิ์ นาห้วนิล ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนกุดสะเทียนวิทยาคาร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประเภทและลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

3.1.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form)

เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป และตอนที่ 2 เป็นรายการสัมภาษณ์

3.1.2 แบบประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทาง

การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ Likert (Likert Type Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 วิธีสร้างและการหาคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยมีวิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 (สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล) มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3. กำหนดประเด็นคำถามที่มุ่งศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องและครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ฉบับร่าง แล้วตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อคำถาม แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

6. นำเครื่องมือที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์และความเหมาะสมในทุกด้าน แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

7. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการให้สัมภาษณ์ และตกลงนัดหมายวัน เวลา สถานที่ให้สัมภาษณ์ โดยไปพบและสัมภาษณ์โดยตรง และ ออนไลน์

4.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยประสานส่งและขอรับคืนผ่านช่องทางออนไลน์

5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลมาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง และเพื่อหาระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย โดยใช้เกณฑ์การแปลค่าความหมายค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดให้คะแนนเฉลี่ยในระดับมาก หรือคะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์พิจารณายอมรับว่าร่างแนวทางนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับน้อย

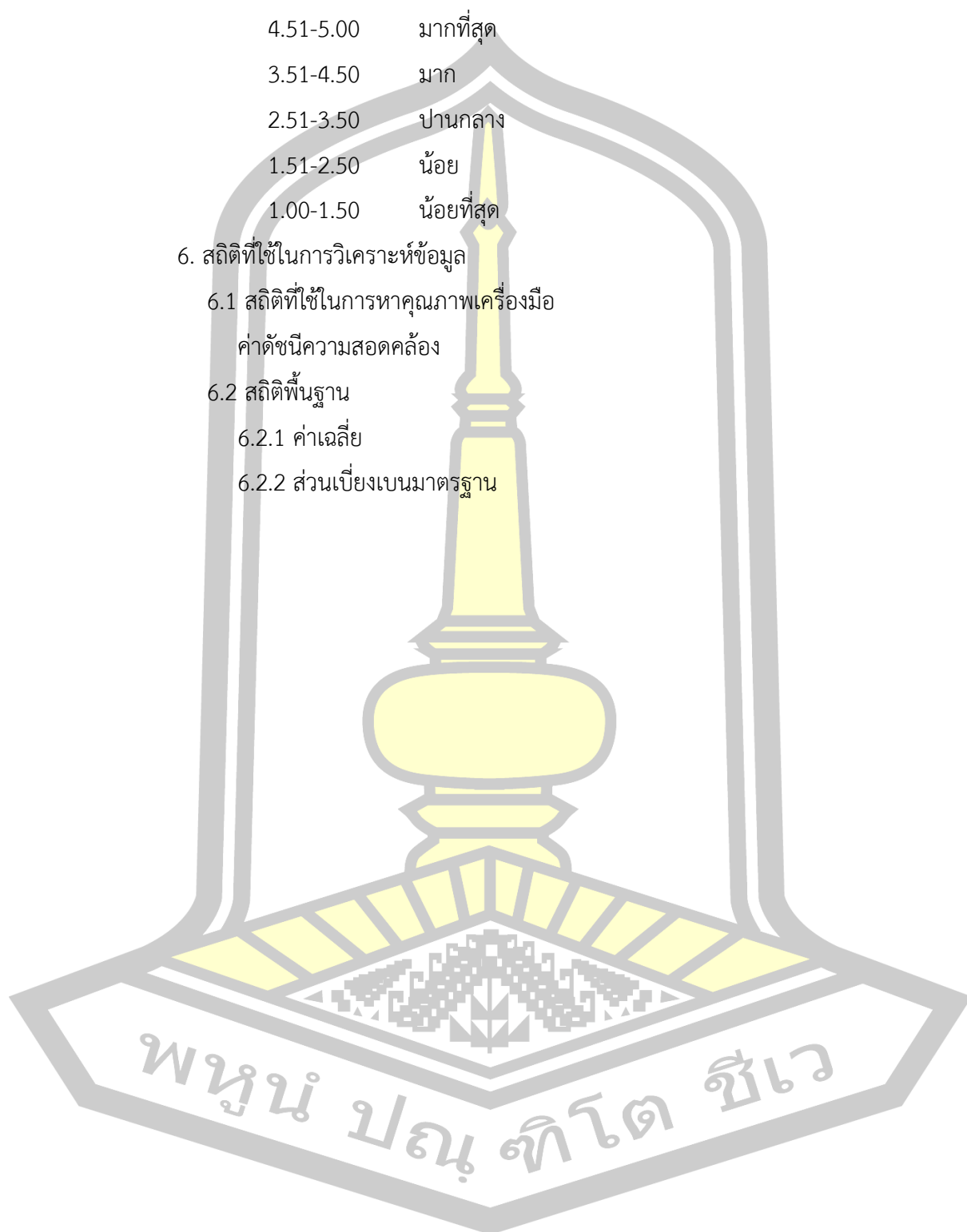
1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ป้อนคะแนนลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ความเหมาะสมในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล และแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

ค่าเฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม/ระดับความเป็นไปได้
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
    - ค่าดัชนีความสอดคล้อง
  - 6.2 สถิติพื้นฐาน
    - 6.2.1 ค่าเฉลี่ย
    - 6.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้คือ

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
PNI_{modified}	แทน	ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการเป็น 2 ระยะดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเสนอด้วยความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ตามตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ประเภทตำแหน่ง		
1. ผู้บริหาร	77	23.77
2. ครู	247	76.23
รวม	324	100
ขนาดโรงเรียน		
1. ขนาดเล็ก	35	10.80
2. ขนาดกลาง	105	32.41
3. ขนาดใหญ่	28	8.64
4. ขนาดใหญ่พิเศษ	156	48.15
รวม	324	100

จากตาราง 6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยแยกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 ครูจำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 76.23 ตามขนาดของโรงเรียนได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 32.41 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 8.64 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 48.15

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้แยกเป็นองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ปรากฏผลดังตาราง 7-13

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

การบริหารงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.13	0.14	มาก	4.81	0.08	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.21	0.12	มาก	4.79	0.07	มากที่สุด
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.22	0.09	มาก	4.81	0.04	มากที่สุด
4. การวัดผล ประเมินผล	4.25	0.08	มาก	4.68	0.20	มากที่สุด
5. การนิเทศการศึกษา	4.17	0.07	มาก	4.83	0.04	มากที่สุด
6. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.13	0.06	มาก	4.77	0.04	มากที่สุด
โดยรวม	4.19	0.03	มาก	4.78	0.06	มากที่สุด

จากตาราง 7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยรายด้านจาก

มากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวม และรายด้าน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.43	0.60	มาก	4.92	0.27	มากที่สุด
2. หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา	4.38	0.67	มาก	4.90	0.31	มากที่สุด
3. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วยความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง	4.20	0.79	มาก	4.81	0.40	มากที่สุด
4. พัฒนาหลักสูตรโดยยึดมั่นในความถูกต้องเป็นไปอย่างมีระบบ	4.40	0.70	มาก	4.93	0.26	มากที่สุด
5. จัดประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.01	0.75	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
6. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยครู ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	3.93	0.82	มาก	4.76	0.43	มากที่สุด

ตาราง 8 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
7. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.11	0.85	มาก	4.81	0.43	มากที่สุด
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในการวิเคราะห์ปัญหาและร่วมพัฒนาหลักสูตร	4.09	0.94	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด
9. ผู้บริหารบริหารงานวิชาการเป็นผู้มีความเสียสละแก่ส่วนรวมอุทิศเวลาให้แก่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.99	0.98	มาก	4.74	0.48	มากที่สุด
10. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.97	0.97	มาก	4.78	0.46	มากที่สุด
11. พัฒนาหลักสูตรไปด้วยความรวดเร็วต่อเนื่องเกิดความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ	3.99	0.94	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด
12. บริหารจัดการงบประมาณด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.02	1.02	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด
โดยรวม	4.13	0.14	มาก	4.81	0.08	มากที่สุด

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับ

คะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.43$) พัฒนาหลักสูตรโดยยึดมั่นในความถูกต้องเป็นไปอย่างมีระบบ ($\bar{X} = 4.40$) และหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.38$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ พัฒนาหลักสูตรโดยยึดมั่นในความถูกต้องเป็นไปอย่างมีระบบ ($\bar{X} = 4.93$) จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.92$) หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.90$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. กำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจนตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของทางราชการ	4.46	0.76	มาก	4.89	0.31	มากที่สุด
2. จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศและความต้องการของชุมชน	4.31	0.80	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
3. จัดการเรียนการสอนโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.27	0.70	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่พึงาม	4.20	0.81	มาก	4.81	0.40	มากที่สุด

ตาราง 9 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
5. จัดประชาสัมพันธ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้บุคลากร ชุมชน ผู้ปกครอง	4.14	0.80	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด
6. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย	4.18	0.87	มาก	4.74	0.44	มากที่สุด
7. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.07	0.97	มาก	4.75	0.51	มากที่สุด
8. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมการสร้าง ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและสถาบันการศึกษาอื่น	4.14	0.96	มาก	4.75	0.47	มากที่สุด
9. มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการจัดการเรียนการสอน	4.31	0.79	มาก	4.83	0.37	มากที่สุด
10. เอาใจใส่ต่อปัญหาการจัดการเรียน การสอนของบุคลากร	4.06	1.02	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด
11. จัดกิจกรรมการณรงค์ให้บุคลากรใช้ ทรัพยากรในการจัดการเรียนการสอนอย่าง ประหยัดและคุ้มค่า	4.25	0.97	มาก	4.83	0.37	มากที่สุด
12. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญา ท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นให้เกิด ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4.08	1.09	มาก	4.73	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.21	0.12	มาก	4.79	0.07	มากที่สุด

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับได้แก่ กำหนดรูปแบบการการจัดการเรียนการสอนให้ชัดเจนตามข้อตกลงและแนวปฏิบัติของทางราชการ ($\bar{X} = 4.46$) จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศและความต้องการของชุมชนและมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ จัดการเรียนการสอนโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.97$) จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศและความต้องการของชุมชนและมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. กำหนดรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	4.30	0.68	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
2. พัฒนากระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศและความต้องการของชุมชน	4.26	0.88	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด
3. ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย	4.22	0.88	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้	4.32	0.87	มาก	4.82	0.38	มากที่สุด
5. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.06	1.04	มาก	4.74	0.48	มากที่สุด
6. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.11	0.91	มาก	4.79	0.45	มากที่สุด
7. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	4.23	0.83	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในการวิเคราะห์ปัญหาและร่วมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	4.24	0.92	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
9. มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้	4.19	0.80	มาก	4.83	0.38	มากที่สุด

ตาราง 10 (ต่อ)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
10. พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้	4.38	0.75	มาก	4.88	0.33	มากที่สุด
11. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ อย่างคุ้มค่า	4.11	0.92	มาก	4.78	0.42	มากที่สุด
12. คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.22	0.85	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
โดยรวม	4.22	0.09	มาก	4.81	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ($\bar{X} = 4.38$) ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ($\bar{X} = 4.32$) กำหนดรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.30$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ($\bar{X} = 4.88$) กำหนดรูปแบบการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.85$) มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ ($\bar{X} = 4.84$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล ในภาพรวมและรายด้าน

การวัดผล ประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
1. กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ	4.39	0.66	มาก	4.90	0.30	มากที่สุด
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียว	4.22	0.81	มาก	4.80	0.40	มากที่สุด
3. จัดการกิจกรรมวัดผล ประเมินผลนักเรียนอย่างยุติธรรม ปราศจากอคติ ความลำเอียง	4.32	0.74	มาก	4.84	0.37	มากที่สุด
4. การจัดให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยไม่เรียกรับผลประโยชน์จากผู้เรียน	4.30	0.70	มาก	4.86	0.35	มากที่สุด
5. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปีเสนอแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด	4.32	0.67	มาก	4.88	0.32	มากที่สุด

ตาราง 11 (ต่อ)

การวัดผล ประเมินผล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการดำเนินงาน
6. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ ประชาสัมพันธ์ผลการวัดผล ประเมินผล	4.13	0.87	มาก	4.79	0.45	มากที่สุด
7. ผู้เรียนและบุคลากรร่วมกำหนดนโยบาย ในการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา	4.16	0.86	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
8. ครูและนักเรียนร่วมวัดผล โดยเน้น การประเมินผลตามสภาพจริง	4.31	0.86	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
9. การศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบ การวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัด กระบวนการเรียนรู้	4.27	0.76	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
10. เอาใจใส่ติดตาม ตรวจสอบการวัดผล ประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ การจัดการศึกษา	4.27	0.81	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด
11. จัดกิจกรรมการรณรงค์ให้บุคลากรใช้ ทรัพยากรอย่างในการวัดผล ประเมินผล ประหยัดและคุ้มค่า	4.15	0.86	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
12. บริหารจัดการงบประมาณการวัดผล ประเมินผลได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.15	0.86	มาก	4.81	0.39	มากที่สุด
โดยรวม	4.25	0.08	มาก	4.83	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล

ประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{X} = 4.39$) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปีเสนอแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัดและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปีเสนอแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.32$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผลประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ กำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ ($\bar{X} = 4.90$) จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปีเสนอแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.88$) การจัดทำให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโดยไม่เรียกปรับผลประโยชน์จากผู้เรียน ($\bar{X} = 4.86$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

การนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. มีแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.15	0.81	มาก	4.85	0.41	มากที่สุด
2. กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลง หรือแนวทางการนิเทศในโรงเรียนอย่างชัดเจน	4.16	0.93	มาก	4.79	0.45	มากที่สุด
3. จัดบรรยากาศของการนิเทศการศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งการเป็นมิตร	4.16	0.91	มาก	4.76	0.47	มากที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

การนิเทศการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
4. นิเทศและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย	4.15	0.83	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สำนวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องการนิเทศที่ต้องการของบุคลากร	3.96	1.05	มาก	4.73	0.49	มากที่สุด
6. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจ มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน	4.06	0.82	มาก	4.77	0.47	มากที่สุด
7. นิเทศโดยยึดหลักประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น	4.28	0.80	มาก	4.85	0.40	มากที่สุด
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น เน้นความร่วมมือร่วมใจในการจัดการศึกษา	4.30	0.83	มาก	4.87	0.38	มากที่สุด
9. เอาใจใส่ต่อการนิเทศการศึกษา	4.11	0.88	มาก	4.77	0.46	มากที่สุด
10. ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรับผิดชอบต่อการนิเทศการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย	4.23	0.84	มาก	4.81	0.43	มากที่สุด
11. จัดการนิเทศการศึกษาโดยประหยัดเวลาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด	4.27	0.80	มาก	4.85	0.40	มากที่สุด
12. กำหนดมาตรฐานการทำงานในการนิเทศการศึกษาและเป้าหมายที่ชัดเจน	4.26	0.85	มาก	4.81	0.43	มากที่สุด
โดยรวม	4.17	0.07	มาก	4.81	0.03	มากที่สุด

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศ
การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น เน้นความร่วมมือร่วมใจ
ในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.30$) นิเทศโดยยึดหลักประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น
($\bar{X} = 4.28$) จัดการนิเทศการศึกษาโดยประหยัดเวลาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด
($\bar{X} = 4.27$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศ
การศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนน
เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น เน้นความร่วมมือ
ร่วมใจในการจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.87$) มีแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่อง
และเป็นระบบและนิเทศโดยยึดหลักประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.85$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงาน
วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ในภาพรวมและรายด้าน

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	4.03	0.93	มาก	4.73	0.49	มากที่สุด
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการพัฒนา และการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	3.89	0.96	มาก	4.70	0.53	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ผลิตสื่อการเรียนเพื่อให้ ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้	4.29	0.85	มาก	4.85	0.40	มากที่สุด
4. จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยี ต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ ดีงาม	4.28	0.86	มาก	4.81	0.44	มากที่สุด
5. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดหา ผลิต ใช้พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทาง การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.98	มาก	4.73	0.52	มากที่สุด
6. มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและ ภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.06	0.92	มาก	4.80	0.49	มากที่สุด
7. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีม ในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	4.24	1.01	มาก	4.77	0.46	มากที่สุด
8. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการพัฒนาและ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระหว่าง สถานศึกษากับบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน	4.04	1.04	มาก	4.75	0.51	มากที่สุด
9. เป็นแบบอย่างของการพัฒนาและ ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.04	0.99	มาก	4.72	0.53	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
10. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.19	0.97	มาก	4.79	0.49	มากที่สุด
11. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่ออุปกรณ์จัดการเรียนรู้โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น	4.18	0.96	มาก	4.80	0.48	มากที่สุด
12. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ	4.21	0.98	มาก	4.79	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.13	0.06	มาก	4.77	0.04	มากที่สุด

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และจัดลำดับความต้องการของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ผลิตสื่อการเรียนเพื่อให้ ($\bar{X} = 4.29$) จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.28$) ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.24$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ผลิตสื่อการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้และมีความรอบรู้ ($\bar{X} = 4.85$)

จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อเทคโนโลยีต่างๆ ในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม ($\bar{X} = 4.81$)
มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี
เพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.80$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
หนองบัวลำภู ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความสำคัญ (Priority Needs
Index : PNImodified) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสัมมนาเชิงแนวทางเพื่อการบริหารงานวิชาการ
โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เลย หนองบัวลำภู ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันและค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ
โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูและค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$
และลำดับความต้องการจำเป็นโดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.13	4.81	0.16	1
2. การจัดการเรียนการสอนใน สถานศึกษา	4.21	4.79	0.14	3
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.22	4.81	0.14	3
4. การวัดผล ประเมินผล	4.25	4.68	0.10	4
5. การนิเทศการศึกษา	4.17	4.83	0.16	1
6. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	4.13	4.77	0.15	2
โดยรวม	4.19	4.78	0.14	

จากตาราง 14 พบว่า ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
การบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เรียงตามลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 มี 2 องค์ประกอบที่เท่ากันคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$) ลำดับที่ 2 การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.15$) ลำดับที่ 3 มี 2 องค์ประกอบที่เท่ากันคือ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.14$) ลำดับที่ 4 การวัดผล ประเมินผล ($PNI_{\text{modified}} = 0.10$)

ตาราง 15 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.46	4.92	0.10	7
2. หลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้อง กับนโยบายการจัดการศึกษา	4.31	4.90	0.13	5
3. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาด้วยความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง	4.27	4.81	0.12	6
4. พัฒนาหลักสูตรโดยยึดมั่นใน ความถูกต้องเป็นไปอย่างมีระบบ	4.20	4.93	0.17	2
5. จัดประชาสัมพันธ์สร้างความ เข้าใจต่อบุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นที่จัดการศึกษาเกี่ยวกับ หลักสูตรสถานศึกษา	4.14	4.80	0.16	3

ตาราง 15 (ต่อ)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. ดำเนินการตรวจสอบและทบทวน คุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องโดยครู ผู้ปกครองและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม	4.18	4.76	0.14	4
7. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกิด จากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐาน	4.07	4.81	0.18	1
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาท ในการวิเคราะห์ปัญหาและร่วม พัฒนาหลักสูตร	4.14	4.73	0.14	4
9. ผู้บริหารบริหารงานวิชาการเป็นผู้ มีความเสียสละแก่ส่วนรวมอุทิศเวลา ให้แก่การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.31	4.74	0.09	8
10. ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการ เป็นแบบอย่างของการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	4.06	4.78	0.17	2
11. พัฒนาหลักสูตรไปด้วย ความรวดเร็ว ต่อเนื่องเกิด ความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ	4.25	4.75	0.12	6
12. บริหารจัดการงบประมาณด้าน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่าง ประหยัดและคุ้มค่า	4.08	4.76	0.17	2
โดยรวม	4.21	4.81	0.14	

จากตาราง 15 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
 ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
 หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 7
 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน รองลงมาคือ ข้อ 4 พัฒนาหลักสูตรโดยยึดมั่นในความถูกต้องเป็นไปอย่างมีระบบ
 และข้อ 10 ผู้บริหารเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นแบบอย่างของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ ของการดำเนินงานการบริหารงาน
 วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. กำหนดรูปแบบการจัดการจัดการ เรียนการสอนให้ชัดเจนตามข้อตกลง และแนวปฏิบัติของทางราชการ	4.46	4.89	0.09	7
2. จัดการเรียนการสอนสอดคล้อง กับนโยบาย จุดเน้นระดับประเทศ และความต้องการของชุมชน	4.31	4.85	0.12	6
3. จัดการเรียนการสอนโดยจัด เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและ ความถนัดของผู้เรียน	4.27	4.86	0.14	4
4. จัดการเรียนการสอน โดยผสมผสานสาระความรู้ต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้ง ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม	4.20	4.81	0.14	4

ตาราง 16 (ต่อ)

การจัดการเรียนการสอน ในสถานศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. จัดประชาสัมพันธ์แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้บุคลากร ชุมชน ผู้ปกครอง	4.14	4.78	0.15	3
6. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย	4.18	4.74	0.13	5
7. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษากับบุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา	4.07	4.75	0.17	1
8. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน และสถาบันการศึกษาอื่น	4.14	4.75	0.15	3
9. มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบการจัดการเรียนการสอน	4.31	4.83	0.12	6
10. เอาใจใส่ต่อปัญหาการจัดการ เรียนการสอนของบุคลากร	4.06	4.72	0.16	2
11. จัดกิจกรรมการรณรงค์ให้บุคลากร ใช้ทรัพยากรในการจัดการเรียนการ สอนอย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.25	4.83	0.14	4
12. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน การสอน	4.08	4.73	0.16	2
โดยรวม	4.21	4.79	0.14	

จากตาราง 16 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
 ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
 หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 7
 ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับบุคคล องค์กร
 หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา รองลงมาคือ ข้อ 10 เอาใจใส่ต่อปัญหาการจัดการเรียน
 การสอนของบุคลากร และข้อ 12 จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้
 ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน
 วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. กำหนดรูปแบบการจัดทำ แผนการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนที่ ชัดเจน สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน	4.30	4.85	0.13	5
2. พัฒนากระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับนโยบาย จุดเน้น ระดับประเทศและความต้องการ ของชุมชน	4.26	4.83	0.13	5
3. ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเอง ให้เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย	4.22	4.82	0.14	4
4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการ เรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้	4.32	4.82	0.11	6

ตาราง 17 (ต่อ)

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพ ที่พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	4.06	4.74	0.17	1
6. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู และนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.11	4.79	0.16	2
7. มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงาน ร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	4.23	4.84	0.14	4
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทใน การวิเคราะห์ปัญหาและร่วมพัฒนา กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ	4.24	4.81	0.13	5
9. มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อเป็น ผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้	4.19	4.83	0.15	3
10. พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถ เรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ ผู้เรียนได้สถานศึกษา	4.38	4.88	0.11	6
11. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อ การเรียนรู้อย่างคุ้มค่า	4.11	4.78	0.16	2
12. คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.22	4.80	0.14	4
โดยรวม	4.22	4.81	0.14	

จากตาราง 17 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
 ธรรมภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
 หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 5 เปิดโอกาสให้
 ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ข้อ 6 จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ
 ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
 และข้อ 11 จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า
 ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง $PNI_{modified}$ ของการดำเนินงานการบริหารงาน
 วิชาการโดยยึดหลักธรรมภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล

การวัดผล ประเมินผล	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	$PNI_{modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. กำหนดระเบียบการวัดและ ประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้สอดคล้องกับนโยบาย ระดับประเทศ	4.39	4.90	0.12	5
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ สถานศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุก ฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียว	4.22	4.80	0.14	3
3. จัดการกิจกรรมวัดผล ประเมินผล นักเรียนอย่างยุติธรรม ปราศจากอคติ ความลำเอียง	4.32	4.84	0.12	5
4. การจัดให้มีการซ่อมเสริม กรณีที่มี ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินโดย ไม่เรียกเก็บผลประโยชน์จากผู้เรียน	4.30	4.86	0.13	4

ตาราง 18 (ต่อ)

การวัดผล ประเมินผล	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
5. จัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นรายงานประจำปีเสนอแก่คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนและหน่วยงานต้นสังกัด	4.32	4.88	0.13	4
6. จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศ ประชาสัมพันธ์ผลการวัดผล ประเมินผล	4.13	4.79	0.16	1
7. ผู้เรียนและบุคลากรร่วมกำหนดนโยบายในการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา	4.16	4.77	0.15	2
8. ครูและนักเรียนร่วมวัดผล โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง	4.31	4.81	0.12	5
9. การศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบ การวัดผล ประเมินผลที่เหมาะสมกับการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.27	4.85	0.13	4
10. เอาใจใส่ติดตาม ตรวจสอบการวัดผล ประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา	4.27	4.85	0.13	4
11. จัดกิจกรรมการณรงค์ให้บุคลากรใช้ทรัพยากรอย่างในการวัดผล ประเมินผลประหยัดและคุ้มค่า	4.15	4.77	0.15	2
12. บริหารจัดการงบประมาณ การวัดผล ประเมินผลได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.15	4.81	0.16	1
โดยรวม	4.25	4.83	0.14	

จากตาราง 18 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 6 จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ผลการวัดผล ประเมินผล รองลงมาคือ ข้อ 12 บริหารจัดการงบประมาณ การวัดผล ประเมินผลได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า และข้อ 7 ผู้เรียนและบุคลากรร่วมกำหนดนโยบาย ในการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา ตามลำดับ

ตาราง 19 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. มีแผนการจัดการนิเทศภายใน สถานศึกษาที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ	4.15	4.85	0.17	2
2. กำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงหรือแนวทางการนิเทศใน โรงเรียนอย่างชัดเจน	4.16	4.79	0.15	4
3. จัดบรรยากาศของการนิเทศ การศึกษาเป็นบรรยากาศแห่งการ เป็นมิตร	4.16	4.76	0.14	5
4. นิเทศและส่งเสริมให้บุคลากร พัฒนาดตนเองให้เป็นคนที่มีความ ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบ วินัย	4.15	4.80	0.16	3
5. สสำรวจความเห็นชอบของบุคลากร ในหน่วยงานในเรื่องการนิเทศที่ ต้องการของบุคลากร	3.96	4.73	0.19	1

ตาราง 19 (ต่อ)

การนิเทศการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจ มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน	4.06	4.77	0.17	2
7. นิเทศโดยยึดหลักประชาธิปไตย เคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น	4.28	4.85	0.13	6
8. เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น เน้นความร่วมมือร่วมใจในการจัดการศึกษา	4.30	4.87	0.13	6
9. เอาใจใส่ต่อการนิเทศการศึกษา	4.11	4.77	0.16	3
10. ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรับผิดชอบต่อการนิเทศการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย	4.23	4.81	0.13	6
11. จัดการนิเทศการศึกษาโดยประหยัดเวลาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด	4.27	4.85	0.13	6
12. กำหนดมาตรฐานการทำงานในการนิเทศการศึกษาและเป้าหมายที่ชัดเจน	4.26	4.81	0.13	6
โดยรวม	4.17	4.81	0.15	

จากตาราง 19 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษาเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ข้อ 5 สสำรวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องการนิเทศที่ต้องการของบุคลากร รองลงมาคือ ข้อ 1 มีแผนการจัดการ

นิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ และข้อ 6 จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจ มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน ตามลำดับ

ตาราง 20 แสดงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นปรับปรุง PNI_{modified} ของการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (I)	PNI _{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
1. ให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.03	4.73	0.17	3
2. จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการพัฒนา และการใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.89	4.70	0.21	1
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัด บรรยากาศสภาพแวดล้อม ผลิตสื่อ การเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ และมีความรอบรู้	4.29	4.85	0.13	7
4. จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ เทคโนโลยีต่างๆ ในการปลูกฝัง คุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม	4.28	4.81	0.12	8
5. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการ จัดทำ ผลิต ใช้พัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ทาง การศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.06	4.73	0.16	4

ตาราง 20 (ต่อ)

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	ค่าเฉลี่ยสภาพ ปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ยสภาพที่ พึงประสงค์ (I)	PNI_{modified} (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
6. มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายใน และภายนอกองค์กรเกี่ยวกับ การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษา	4.06	4.80	0.18	2
7. ส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกัน เป็นทีมในการพัฒนาและใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา	4.24	4.77	0.12	8
8. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันเรื่องการ พัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระหว่างสถานศึกษากับบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน	4.04	4.75	0.17	3
9. เป็นแบบอย่างของการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.04	4.72	0.17	3
10. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.19	4.79	0.14	6
11. ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่ออุปกรณ์ จัดการเรียนรู้โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ใน ท้องถิ่น	4.18	4.80	0.15	5
12. พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและ มีประสิทธิภาพ	4.21	4.79	0.14	6
โดยรวม	4.13	4.77	0.15	

จากตาราง 20 ผลการจัดลำดับความต้องการในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
 ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
 หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่
 ข้อ 2 จัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนา และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
 รองลงมาคือ ข้อ 6 มีระบบการประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กรเกี่ยวกับการพัฒนาและ
 ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และข้อ 1. ให้ความรู้แก่บุคลากร เรื่องกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ
 ด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู แบ่งออกเป็น
 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติ
 ที่ดี (Best Practices)

จากผลการสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการจากการศึกษา
 โรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการจาก
 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเชียงคาน โรงเรียนโนนสงวีวิทยาคาร และโรงเรียนบ้านขามพิทยาคม จำนวน
 6 คน จากนั้นผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้วสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการ
 โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 เลย หนองบัวลำภู

จากผลการประเมินและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})
 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์พัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถ
 จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร
 สถานศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการ
 เรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ และด้านการวัดผล ประเมินผล
 ตามลำดับ ผู้วิจัยได้นำทั้ง 6 ด้าน ไปสร้างแบบสัมภาษณ์โดยเรียงลำดับความต้องการจำเป็น
 ตามลำดับ เพื่อใช้ศึกษาพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยสัมภาษณ์
 ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 6 คน ซึ่งสถานศึกษาดังกล่าว
 เป็นสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ในการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลัก
 ธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย

หนองบัวลำภู ได้แก่ โรงเรียนเชียงคาน โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ได้ดังนี้

1. โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เปิดทำการสอน 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ปัจจุบันมีนักเรียน 1,665 คน บุคลากรทางการศึกษา 78 คน ได้รับรางวัล IQA AWARD ประจำปี 2564 ระดับเขตการศึกษา ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในวันที่ 4 เมษายน พ.ศ 2566 จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เปิดทำการสอน 2 ระดับ ปัจจุบันมีนักเรียน 1,150 คน บุคลากรทางการศึกษา 70 คน ได้รับรางวัลโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ ScQA และผ่านการรับรองการประกันคุณภาพภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ประจำปีการศึกษา 2565 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ 2566 จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3. โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เปิดทำการสอน 2 ระดับ ปัจจุบันมีนักเรียน 581 คน บุคลากรทางการศึกษา 35 คน ได้รับรางวัลโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับ ScQA ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ในวันที่ 3 เมษายน พ.ศ 2566 จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากบทสัมภาษณ์ได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

“...มีการวางแผนงานพัฒนาหลักสูตรที่เป็นระบบ จัดทำหลักสูตรที่เน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ มีความรู้และคุณธรรม ในแต่ละปีการศึกษา โรงเรียนจะมีการดำเนินกรนิเทศ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการวิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาเพื่อกำหนดจุดเน้นหรือประเด็นปัญหาที่สถานศึกษาให้ความสำคัญ เพื่อนำมาจัดทำ คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเรียนการสอน ให้แก่ผู้เรียน โดยจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนมีการประชุมวางแผนวิเคราะห์เพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยจัดทำหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยเน้นปฏิบัติมากที่สุด สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาและติดตาม ประเมินผล...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

“...ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีครู บุคลากร และผู้นำในชุมชน จัดให้มีโครงสร้างรายวิชาให้ครบถ้วน ศึกษาวิจัยพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เอง โดยเพิ่มเติมเนื้อหา สาระรายวิชาที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของชุมชน สังคม และมุ่งสู่การเป็นสากลครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ร่วมวางแผน วิเคราะห์พัฒนาหลักสูตรโดยศึกษาจากหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม มีหลักสูตรท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสังคม โดยบุคลากรร่วมกันประชุมเสนอแนะความคิดเห็น มีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร วิชาการจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นระยะ ”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัด

หนองบัวลำภู

“...สถานศึกษาเปิดโอกาสให้งานวิชาการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ ครูผู้สอนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง บริบทชุมชน และผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์พัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คุณธรรม ประเมินผลหลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ร่วมกันทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาทุกปีเพื่อนำมาแก้ไขโครงสร้างหลักสูตรของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูในโรงเรียนได้ร่วมวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง ยึดหลักความถูกต้อง มีคุณภาพ มีกระบวนการทำที่ชัดเจน เป็นหลักสูตรที่แก้ปัญหาสังคม เป็นที่ยอมรับของบุคลากร ซึ่งบุคลากรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองทำให้และติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อวัดประสิทธิภาพของหลักสูตร...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

“...พัฒนาครูให้จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและจุดเน้นประเทศ สอดแทรกคุณธรรม ค่านิยมที่พึงาม จัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนเน้นประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา สนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมเนื่องจากเชียงคานเป็นเมืองท่องเที่ยว”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการจัดการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่พึงาม ครูพัฒนาเทคนิคในการสอนอยู่เสมอ มีกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน ซึ่งผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลผลการจัดการศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาถึงความสำเร็จของทางโรงเรียน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

“...ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีวิธีการวัดผล ประเมินผลที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีกระบวนการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริมความเป็นเลิศ ช่วยเหลือผู้พิการ ด้อยโอกาส และผู้เรียน ที่มีความสามารถพิเศษ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกเทอม โดยการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวัดผล ประเมินผล มีการทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนเป็นการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

“...การจัดการเรียนการสอนต้องยึดตามแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตร ของสถานศึกษาและนโยบายของประเทศ ครูต้องจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับคุณธรรม จริยธรรม ครูจัดทำเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลได้สอดคล้องกับสิ่งที่สอน คำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล มีการจัดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ครูต้องใช้สื่อและเทคโนโลยีในการ จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสม ตามความต้องการของนักเรียน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนได้สอนตามสาขาที่เรียน ตามความถนัดและให้ครูผู้สอน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นำแผนการจัดการเรียนรู้มาทำการจัดการเรียนการสอนที่จะสามารถทำ ให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสุข และประสบผลสำเร็จอย่างสูงสุดได้...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

“...ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบ กระบวนการเรียนรู้ การจัดการกระบวนการเรียนรู้มีการใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูผู้สอนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนา ผู้เรียนให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมีความรับผิดชอบและได้รับประโยชน์ จากกระบวนการเรียนรู้อย่างสูงสุด มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยจัดการกระบวนการเรียนรู้อย่าง หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนโนนสังวิทยาการ อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

“...ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรม กระบวนการ เรียนรู้ให้สอดคล้องและตามความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา โดยฝึกปฏิบัติจริง คิดเป็นทำเป็น สนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานทั้งความรู้คู่คุณธรรม ปลูกฝังค่านิยมที่ดีงามและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดของผู้เรียน โดยเป็น กระบวนการที่มีความหลากหลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ อีกทั้งต้องสอดแทรกความรู้ คู่คุณธรรม โดยผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ และสนับสนุนครูให้ร่วมกันพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

“...ส่งเสริมครูให้จัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นหลัก เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้จริง ให้ครูได้มีการประชุม แลกเปลี่ยนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมสื่อและเทคโนโลยีให้มีความพร้อม เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความถนัดของนักเรียน และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กรอื่น ๆ ด้วย...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

4. ด้านการวัดผล ประเมินผล

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการวัดผล ประเมินผล โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

“...กำหนดระเบียบการวัดผลและประเมินผลสอดคล้องแนวทางวัดผลประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความยุติธรรม กำกับติดตามตรวจสอบเอกสารวัดผล ประเมินผลให้เป็นไปตามระเบียบ...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลและกำกับติดตามตรวจสอบเอกสารอย่างสม่ำเสมอ ครูประเมินผลนักเรียนอย่างเที่ยงธรรม โดยมีคณะกรรมการฝ่ายวิชาการตรวจสอบเครื่องมือวัดผลประเมินผลในแต่ละภาคเรียน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาตามระเบียบการวัดและประเมินผล...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

“...กำหนดระเบียบการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ จัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษา

ให้เป็นไปตามระเบียบ มีการเทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน ตลอดจนการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลประเมินผลให้เทียบเคียงสากล...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...งานวิชาการและครูผู้สอนร่วมกับครูผู้สอนร่วมกันกำหนดแนวทางเกณฑ์การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยความยุติธรรม โปร่งใส มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และคุ้มค่ากับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนมีการจัดทำเอกสารตามระเบียบของการวัดผลประเมินผล...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

“...กำหนดแนวทาง ระเบียบการวัดผล ประเมินผลที่มีความชัดเจน สอดคล้องนโยบายจุดเน้นของประเทศ นิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลของครูให้มีความถูกต้อง เทียบตรง ตามความถนัดของผู้เรียน จัดทำเอกสาร รายงานตามระเบียบการวัดผล ประเมินผล...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ศึกษาระเบียบและร่วมกันกำหนดแนวทางการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาตามนโยบายส่วนกลาง มีการวัดผลผู้เรียนโดยยึดหลักความยุติธรรมปราศจากความลำเอียง วัดผลตามสภาพจริง เพื่อปกป้องคุณภาพผู้เรียนที่แท้จริง สามารถจัดทำเอกสารรายงานการวัดผล ประเมินผลได้ ”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการนิเทศการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

“...กำหนดแนวทางการนิเทศที่ชัดเจน มีแผนการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ และครบกระบวนการ มีการประเมินผลระบบและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้หลักกัลยาณมิตร เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน และการจัดการเรียนรู้...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...งานวิชาการร่วมกับครูผู้สอนร่วมกำหนดระยะเวลา แนวทาง เกณฑ์ การนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้สอน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

“...จัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้เป็นกระบวนการมีคุณภาพ ทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยสร้างความตระหนักให้ครูทุกคนหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศ ภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อปรับปรุง วิธีการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลให้เกิด ความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ทางวิชาการวางแผน กำหนด กระบวนการการนิเทศภายในและ ในการประชุมบุคลากรได้ชี้แจงแนวทางการนิเทศกับครู เปิดรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุง กระบวนการการนิเทศ เพื่อให้ครูเกิดความตระหนักในการนิเทศส่งผลต่อการพัฒนาในด้านการจัดการ เรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

“...กำหนดแนวการนิเทศการศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ต่อเนื่อง เป็นที่ยอมรับ การนิเทศจะต้องไม่เครียดจนเกินไป เพื่อให้ครูพัฒนาได้อย่างเต็มที่ การกำหนดแนวทาง ผู้บริหารรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะจากครูด้วยจึงจะได้แนวทางที่เหมาะสมต่อบริบทโรงเรียน ในการ นิเทศต้องมีการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน จัดให้มีคณะกรรมการนิเทศที่มีความรู้ความสามารถ ในการนิเทศ เพื่อให้ครูมีความตระหนักต่อการนิเทศภายใน...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...มีแผนการนิเทศการศึกษา ทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจัดให้มีบรรยากาศ การนิเทศแบบกัลยาณมิตร การนิเทศต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา การนิเทศต้องมี กระบวนการที่ชัดเจน โดยการประชุมหาแนวทางจากทางผู้บริหารและครู เมื่อได้กระบวนการที่ชัดเจน

แล้ววิชาการจัดทำเอกสารการนิเทศ เพื่อจัดการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน ใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในสถานศึกษา ส่งผลให้ครูตระหนักในการพัฒนาตนเอง ใส่ใจในการนิเทศ...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

6. ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ดังบทสัมภาษณ์บางตอนดังนี้

โรงเรียนเชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

“...สถานศึกษาจัดหาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา ทั้งคอมพิวเตอร์สื่อที่หลากหลายและทันสมัย พัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้สืบค้นข้อมูล ส่งเสริมบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหาผลิตหรือพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา จัดให้มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงเพื่อใช้ในการสืบค้น ศึกษาหาความรู้ โดยใช้วิธีการจัดหางบประมาณจากการระดม ทรัพยากรร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน ศิษย์เก่า ด้วยวิธีการจัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีจากวิทยากร ทั้งภายในและภายนอก ครูผลิตสื่อที่พัฒนาการเรียนการสอนที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 4 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนโนนสังวิทยาคาร อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู

“...กำหนดนโยบาย วางแผนการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนา คิดค้น จัดหา สื่อเทคโนโลยีให้เพียงพอสมบูรณ์ พัฒนาเทคนิควิธีการ การใช้สื่อและเทคโนโลยีได้อย่างมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด แหล่งสืบค้น IT เป็นต้น...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...ครูพัฒนาการสื่อและเทคโนโลยีตามนโยบายของโรงเรียน มีการพัฒนาใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างคุ้มค่า ครูมีกิจกรรม PLC เพื่อพัฒนาสื่อโดยแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จะร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้ ปัญหา การใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

โรงเรียนบ้านขามพิทยาคม อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู

“...ส่งเสริมบุคลากรให้มีการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี มีการกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแต่ละปี การศึกษา จัดให้มีสื่อ อุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีที่เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ จัดอบรมการใช้และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสม...”

(คนที่ 1 ผู้บริหารสถานศึกษา, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

“...โรงเรียนจัดการอบรมการใช้สื่อและเทคโนโลยี เพื่อให้บุคลากรได้ทราบถึงกฎ ระเบียบ รวมถึงการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ซึ่งสื่อเทคโนโลยี ดิจิทัลเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนานักเรียน เพราะฉะนั้นการผลิตสื่อต้องตรงตามบริบทในการสอน ครูทุกคนต้องมีการพัฒนาสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา โรงเรียนมีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกันหลายทางจึงทำให้ผลิตสื่อที่ตอบสนองกับบริบทโรงเรียนและชุมชนได้...”

(คนที่ 2 ครูผู้รับผิดชอบงานวิชาการ, วันที่ 3 เมษายน 2566 : การสัมภาษณ์)

ผลจากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางดังตาราง 21

พหุ ประ โท ชีวะ

ตาราง 21 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ทั้ง 3 โรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	1.1 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน
	1.2 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	1.3 สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ ความสามารถ
	1.4 สถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา
	1.5 สถานศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของชุมชน
	1.6 สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนา แก้ไขอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านการจัดการเรียน การสอนในสถานศึกษา	2.1 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้
	2.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสนใจและความถนัด ของผู้เรียน
	2.3 สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
	2.4 สถานศึกษาจัดให้มีการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้
	2.5 สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	2.6 สถานศึกษาสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน
3. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	3.1 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้
	3.2 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ สอดคล้องและตามความถนัดของผู้เรียน
	3.3 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

ตาราง 21 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	แนวทางการพัฒนา
3. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	3.4 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยฝึกปฏิบัติจริง คิดเป็นทำเป็น
	3.5 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล	4.1 สถานศึกษากำหนดการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ
	4.2 สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความยุติธรรม
	4.3 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ
	4.4 สถานศึกษาจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ
	4.5 สถานศึกษาส่งเสริมการวัดผล ประเมินผลตามความถนัดของผู้เรียน
	4.6 สถานศึกษาวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อบ่งบอกคุณภาพผู้เรียนที่แท้จริง
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	5.1 สถานศึกษากำหนดแนวทาง กระบวนการการนิเทศที่ชัดเจน
	5.2 สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน
	5.3 สถานศึกษาจัดกระบวนการนิเทศโดยใช้หลักกัลยาณมิตร
	5.4 สถานศึกษาจัดทำเอกสารการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน
	5.5 สถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน
6. ด้านการพัฒนาและใช้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	6.1 สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อะและเทคโนโลยี
	6.2 สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างมีความรู้ความเข้าใจ
	6.3 สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี
	6.4 สถานศึกษาให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา
	6.5 สถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกัน
	6.6 สถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี

จากตาราง 21 พบว่า โรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ที่มีความคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ในรายละเอียดการปฏิบัติเล็กน้อย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ออกมาเพื่อยกร่างการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ดึงนำเสนอในตอนต้นที่ 2

ตอนที่ 2 ร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practices) สังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
  - 1.1 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 1.2 สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถ
  - 1.3 สถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.4 สถานศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการของชุมชน
  - 1.5 สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
  - 2.1 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 2.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน
  - 2.3 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน
  - 2.4 สถานศึกษาจัดให้มีการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
  - 2.5 สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 3.1 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 3.2 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน
  - 3.3 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยฝึกปฏิบัติจริง
  - 3.4 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน
  - 3.5 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้คู่คุณธรรม

4. ด้านการวัดผล ประเมินผล

4.1 สถานศึกษากำหนดการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ

4.2 สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความยุติธรรม

4.3 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

4.4 สถานศึกษาจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

4.5 สถานศึกษาส่งเสริมการวัดผล ประเมินผลตามความถนัดของผู้เรียนและประเมินผลตามสภาพจริง

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

5.1 สถานศึกษากำหนดแนวทาง กระบวนการการนิเทศที่ชัดเจน

5.2 สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน

5.3 สถานศึกษาจัดกระบวนการนิเทศโดยใช้หลักกัลยาณมิตร

5.4 สถานศึกษาจัดทำเอกสารการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

5.5 สถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน

6. ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6.1 สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี

6.2 สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

6.3 สถานศึกษาให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา

6.4 สถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกัน

6.5 สถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี

ตอนที่ 3 ตรวจสอบยืนยันแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผลประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ปรากฏดังตาราง 22-28

ตาราง 22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.72	0.42	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด
2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.76	0.40	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.68	0.51	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด
4. ด้านการวัดผล ประเมินผล	4.64	0.53	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.60	0.62	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด
6. ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.64	0.53	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด
โดยรวม	4.67	0.50	มากที่สุด	4.70	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 22 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ลำดับที่ 3 ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ลำดับที่ 4 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการวัดผล ประเมินผล (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 5 ด้านการนิเทศการศึกษา

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

โดยรวมพบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และด้านการวัดผล ประเมินผล (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
หนองบัวลำภู ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สถานศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของชุมชน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.72	0.42	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 23 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการใช้ หลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 3 สถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถ และสถานศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของชุมชน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถ และสถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง (มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและ สถานศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของชุมชน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 24 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	5.00	0.00	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดให้มีการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.76	0.40	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียนและสถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 3 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน สถานศึกษาจัดให้มีการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และสถานศึกษาจัดให้มีการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 25 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
2. สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกับชุมชน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้อย่าง หลากหลายโดยฝึกปฏิบัติจริง	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ ผสมผสานความรู้คู่คุณธรรม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.68	0.51	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้และสถานศึกษาจัดระบบการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยฝึกปฏิบัติจริง (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนา ระบบการเรียนรู้ร่วมกันและสถานศึกษาจัดระบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้คู่คุณธรรม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ พบว่าแนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดระบบการเรียนรู้อย่างหลากหลายโดยฝึกปฏิบัติจริง สถานศึกษาจัด ระบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้คู่คุณธรรม (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ สถานศึกษาจัดระบบการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน และสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนาระบบการเรียนรู้ร่วมกัน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ)

ตาราง 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล

การวัดผล ประเมินผล	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษากำหนดการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด

ตาราง 26 (ต่อ)

การวัดผล ประเมินผล	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความยุติธรรม	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูให้ พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดทำเอกสาร หลักฐาน การศึกษาตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.80	0.45	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาส่งเสริมการวัดผล ประเมินผลตามความถนัดของผู้เรียนและ ประเมินผลตามสภาพจริง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.64	0.53	มากที่สุด	4.68	0.51	มากที่สุด

จากตาราง 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่าแนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของ กระทรวงศึกษาธิการ ลำดับที่ 2 สถานศึกษากำหนดการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความ ยุติธรรม สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพและสถานศึกษาส่งเสริมการวัดผล ประเมินผลตามความถนัดของผู้เรียนและ ประเมินผลตามสภาพจริง (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู

ด้านการวัดผล ประเมินผล พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษา ส่งเสริมการวัดผล ประเมินผลตามความถนัดของผู้เรียนและประเมินผลตามสภาพจริง (มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษากำหนดการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบายของประเทศ สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความยุติธรรม สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 27 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย
หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษากำหนดแนวทาง กระบวนการการนิเทศที่ชัดเจน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
2. สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครู หรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการ นิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
3. สถานศึกษาจัดกระบวนการนิเทศ โดยใช้หลักกัลยาณมิตร	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
4. สถานศึกษาจัดทำเอกสารการนิเทศ ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
5. สถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศ ภายใน	4.60	0.89	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
โดยรวม	4.60	0.62	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 27 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่าแนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษากำหนดแนวทาง กระบวนการการนิเทศที่ชัดเจน สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน สถานศึกษาจัดกระบวนการนิเทศโดยใช้หลักกัลยาณมิตรสถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายในและสถานศึกษาจัดทำเอกสารการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่าแนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษากำหนดแนวทาง กระบวนการการนิเทศที่ชัดเจน สถานศึกษาจัดกระบวนการนิเทศโดยใช้หลักกัลยาณมิตรและสถานศึกษาจัดทำเอกสารการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันและสถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา หนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผน จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ เทคโนโลยี	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด

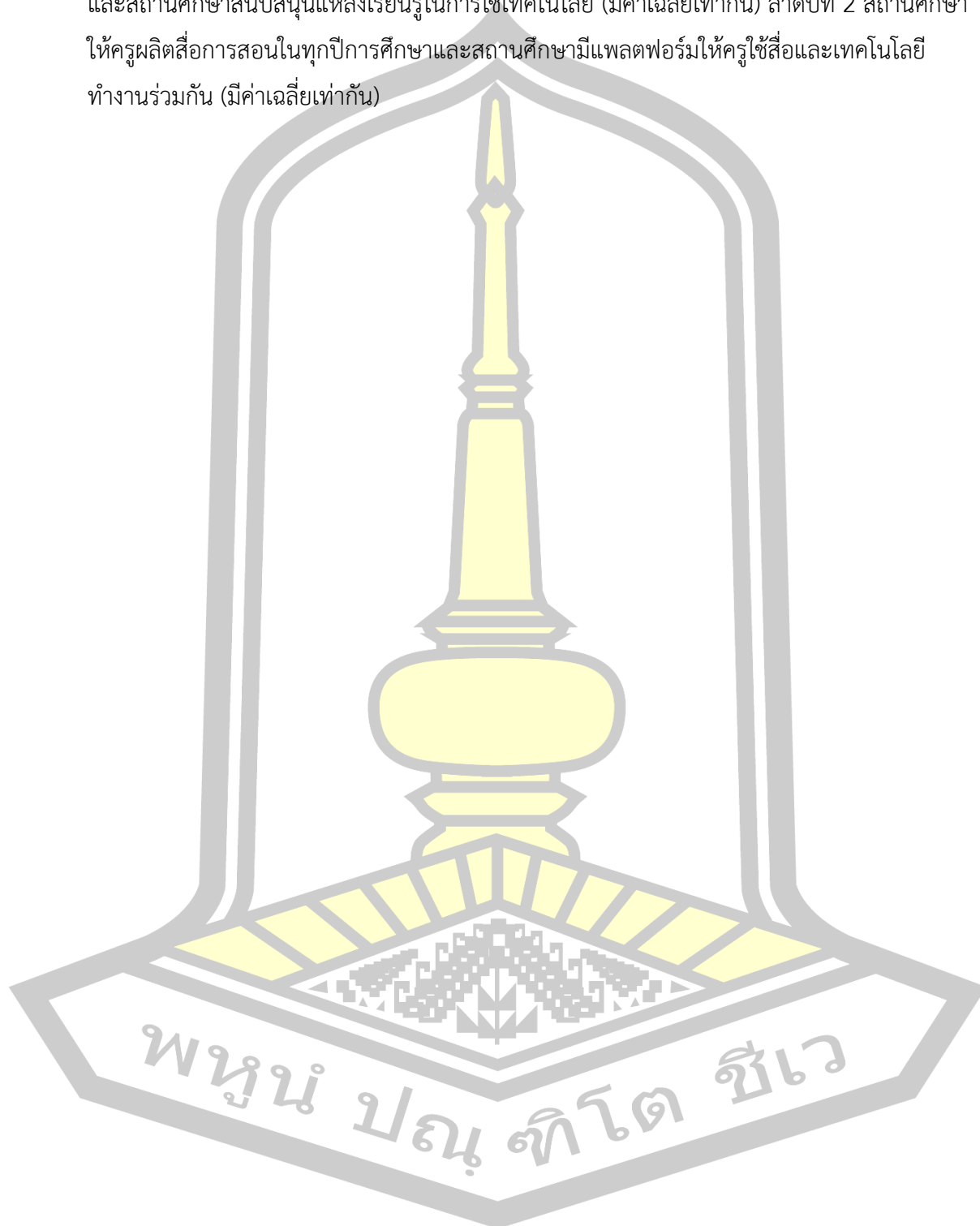
ตาราง 28 (ต่อ)

การพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	การแปรผล					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2. สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
3. สถานศึกษาให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา	4.80	0.45	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
4. สถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกัน	4.60	0.55	มากที่สุด	4.60	0.55	มากที่สุด
5. สถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี	4.60	0.55	มากที่สุด	4.80	0.45	มากที่สุด
โดยรวม	4.64	0.53	มากที่สุด	4.72	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษาให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา ลำดับที่ 2 สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกันและสถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

ผลประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหนองบัวลำภู ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา พบว่า แนวทางมีความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ

เทคโนโลยี สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความ รู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน) ลำดับที่ 2 สถานศึกษา ให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษาและสถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยี ทำงานร่วมกัน (มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะได้ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. เพื่อออกแบบและประเมินแนวทางบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

สรุปผล

การสรุปผลแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และการจัดลำดับความต้องการของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดผล ประเมินผล ($\bar{X} = 4.25$)

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.83$) และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ด้านที่มีความจำเป็นมากที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.16$)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีแนวทางการพัฒนา 6 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1.1 สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.2 สถานศึกษาจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถ

2.1.3 สถานศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตร

สถานศึกษา

2.1.4 สถานศึกษาวิเคราะห์ พัฒนาหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับปัญหา

ความต้องการของชุมชน

2.1.5 สถานศึกษามีการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อพัฒนาแก้ไขอย่าง

ต่อเนื่อง

2.2 ด้านการนิเทศการศึกษา

2.2.1 สถานศึกษากำหนดแนวทาง กระบวนการการนิเทศที่ชัดเจน

2.2.2 สถานศึกษาสร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจในกระบวนการนิเทศว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน

2.2.3 สถานศึกษาจัดกระบวนการนิเทศโดยใช้หลักกัลยาณมิตร

2.2.4 สถานศึกษาจัดทำเอกสารการนิเทศให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

2.2.5 สถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการ

นิเทศภายใน

2.3 ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2.3.1 สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผนจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และ

เทคโนโลยี

2.3.2 สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

2.3.3 สถานศึกษาให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา

2.3.4 สถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกัน

2.3.5 สถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี

2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

2.4.1 สถานศึกษาส่งเสริมครูให้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ

2.4.2 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความถนัด

2.4.3 สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกับชุมชน

2.4.4 สถานศึกษาจัดให้มีการวิจัย พัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระ

2.4.5 สถานศึกษาจัดแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน

2.5 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.5.1 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.5.2 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน

2.5.3 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายโดยฝึกปฏิบัติจริง

2.5.4 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

2.5.5 สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานความรู้คู่คุณธรรม

2.6 ด้านการวัดผล ประเมินผล

2.6.1 สถานศึกษากำหนดการวัดผล ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของประเทศ

2.6.2 สถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้วัดผล ประเมินผลด้วยความยุติธรรม

2.6.3 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนครูให้พัฒนาเครื่องมือวัดผล ประเมินผลที่ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

2.6.4 สถานศึกษาจัดทำเอกสาร หลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

2.6.5 สถานศึกษาส่งเสริมการวัดผล ประเมินผลตามความถนัดของผู้เรียนและประเมินผลตามสภาพจริง

3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา

การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พบว่า โดยรวมมีความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) และมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$)

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การวัดผล ประเมินผล การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาและการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบัน หลายสถานศึกษามีความพยายามนำหลักการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพสูงขึ้น โดยการสร้างเครือข่าย และเปิดโอกาส ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และนำมาสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยาภรณ์ ภูกลาง (2564) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และ ด้านการวัดผล ประเมินผล และงานวิจัยของ วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและ รายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบคุณภาพ ตามลำดับ

2. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา เป็นไปตามแนวปฏิบัติหรือนโยบายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับบอภิวัดณ์ จันทรสม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ผลการศึกษาพบว่า สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคามโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

3. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารงานวิชาการ มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสิ่งนี้สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการดำเนินงานและความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ว่ามีปัญหาและต้องการพัฒนาด้านใดมากที่สุด โดยพบว่าด้านที่มีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) มากเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ กล่าวได้ว่า โรงเรียนมีปัญหาและต้องการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการนิเทศศึกษามากที่สุดตามที่กล่าวข้างต้นอาจเพราะด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลจึงเห็นความสำคัญการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเบื้องต้น

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งได้จากการศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) แล้วนำมาสังเคราะห์ ยกร่างเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 30 แนวทาง ตามองค์ประกอบหลักธรรมาภิบาลผนวกเข้ากับการบริหารงานวิชาการ จำแนกเป็น ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5 แนวทาง ด้านการนิเทศการศึกษา 5 แนวทาง ด้านการพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 5 แนวทาง ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5 แนวทาง ด้านการพัฒนากระบวนการ

เรียนรู้ 5 แนวทาง ด้านการวัดผล ประเมินผล 5 แนวทาง ซึ่งผลการประเมินแนวทางการบริหารงาน วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ทั้งหมดล้วนเป็นผู้มีความรู้และ ความเชี่ยวชาญ รวมถึงมีประสบการณ์ ในการบริหารงานวิชาการทั้งสิ้น ต่างมีความเห็นว่า แนวทาง มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดทุกแนวทางและเห็นว่าการบริหารงานวิชาการทุกด้านและ ทุกขั้นตอนควรยึดหลักธรรมาภิบาลประยุกต์ในการบริหารเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีมี ประสิทธิภาพสอดคล้องกับเกษม วัฒนชัย (2546) ที่ได้เสนอว่าว่า ธรรมาภิบาลเป็นหลักการคิด สำหรับการบริหารจัดการที่ดี เพื่อเป็นการรับรองว่าในองค์กรจะไม่มีกรณีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพ ในการบริหารงานธรรมาภิบาลของสถานศึกษาก็คือสิ่งที่รับรองว่าสถานศึกษา ไม่มีการฉ้อราษฎร์บังหลวง ไม่ด้อยประสิทธิภาพในการพัฒนา แต่เป็นการประกันว่าสถานศึกษานั้น มีการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ และตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนปฏิบัติงาน บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากหลัก ธรรมาภิบาลเป็นการส่งเสริมมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

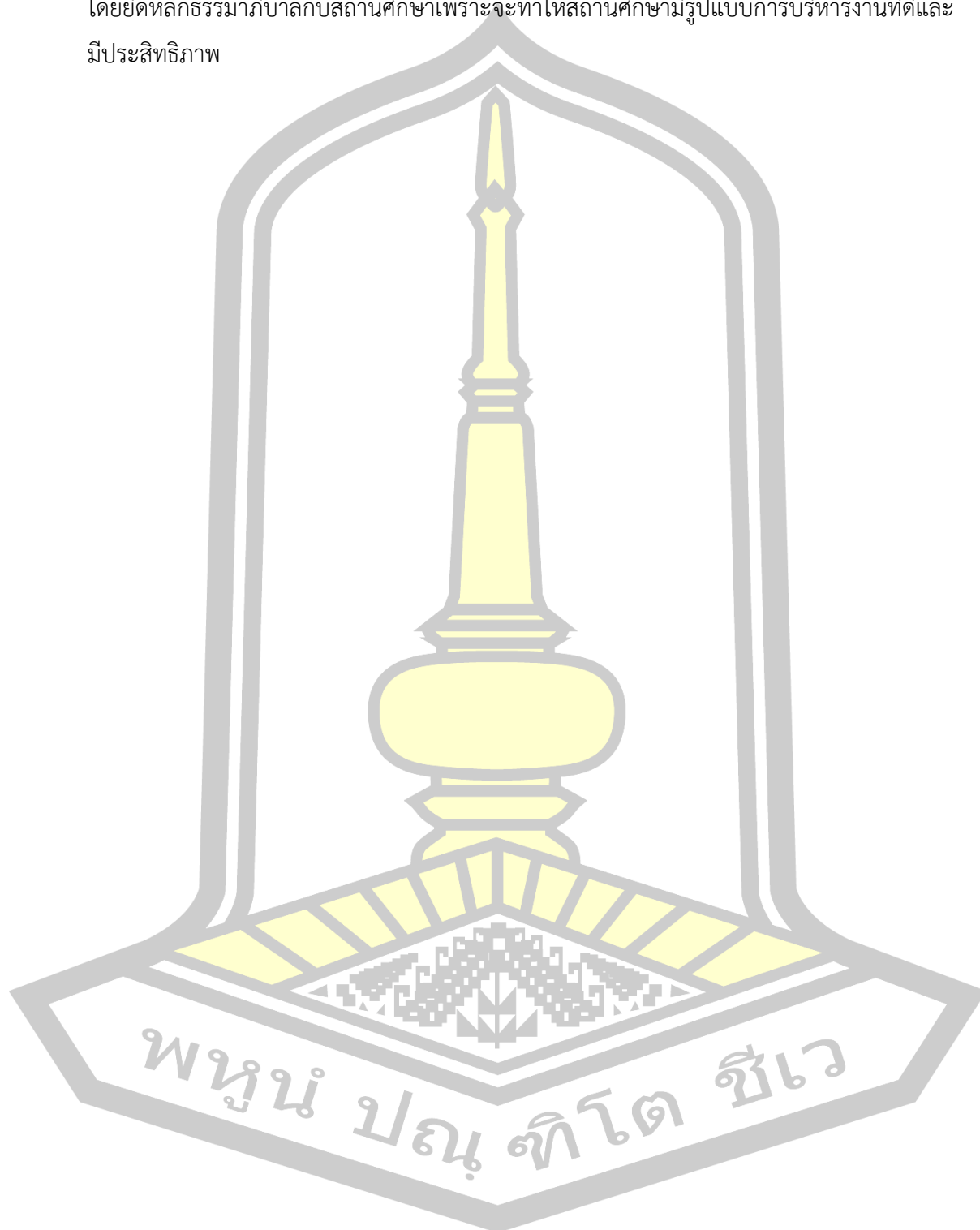
1.2 ควรนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องใน สถานศึกษา เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นแนวทางในการวางแผนที่สอดคล้องรับกับแนวคิดการบริหาร สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

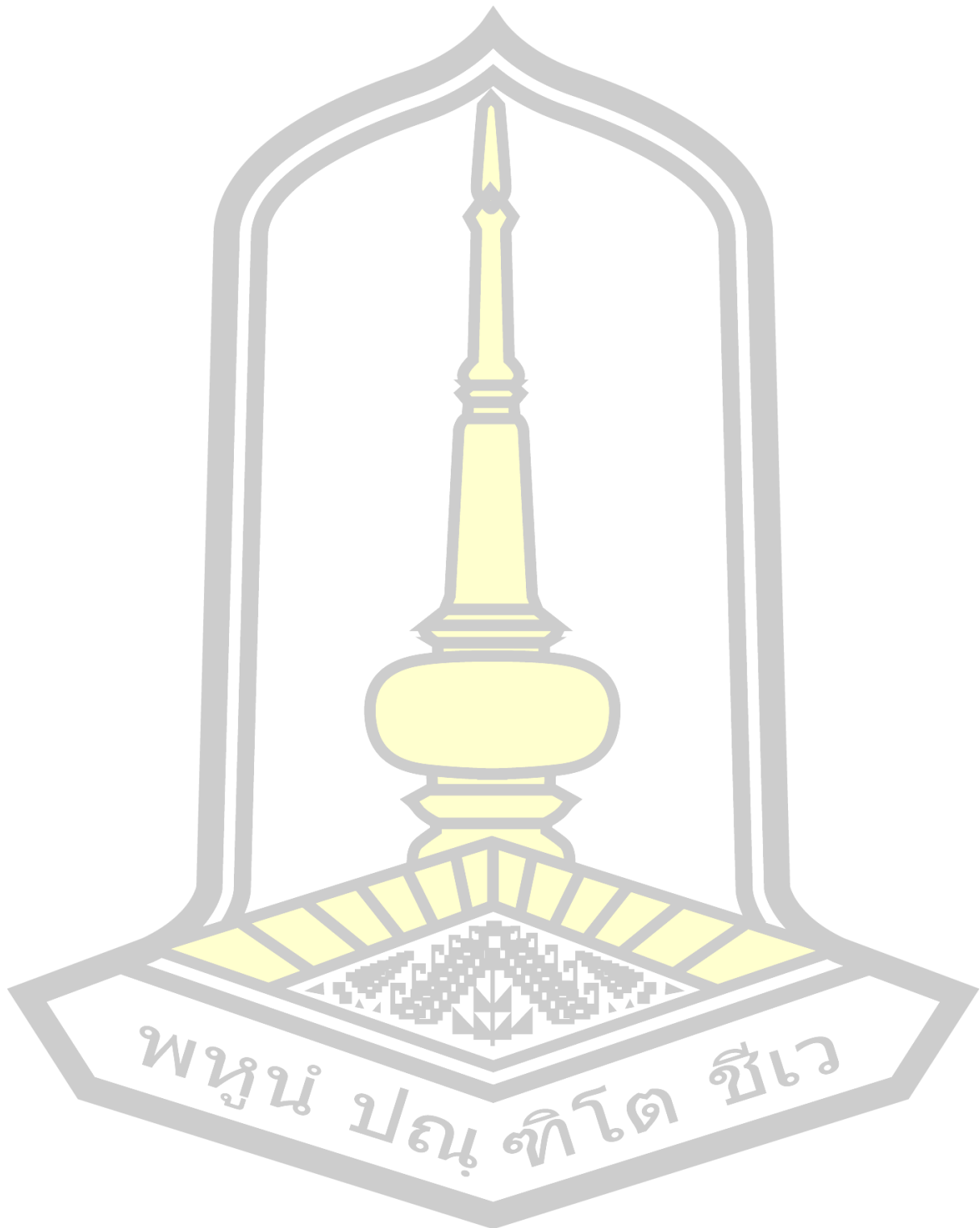
2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ในระดับอื่น เช่น ระดับประถมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา หรือระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของผู้บริหารเนื่องจากจะทำให้สถานศึกษา มีแนวทางในการพัฒนาที่ดี

2.3 ควรศึกษาความมีประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการ
โดยยึดหลักธรรมาภิบาลกับสถานศึกษาเพราะจะทำให้สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารงานที่ดีและ
มีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

พหุจน์ ปณฺ ทิโต สีเว

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- กมล ภู่งประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เมธีทิปส์.
- กรมวิชาการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับกฎหมาย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา. นครปฐม : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). แนวปฏิบัติกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2557). การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. มหาสารคาม : อภิชาตการพิมพ์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). ธรรมชาติกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

คณะกรรมการองค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจและสังคมแห่งเอเชียแปซิฟิก. (2551).

ธรรมาภิบาล : หัวใจของการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. ได้จาก :

<http://www.sdgport-th.org/international-organization/entry/200/>.

[สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 พฤษภาคม 2565].

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). **การบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล**

(Good Governance). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำหามาน คนไค. (2542). **ครูบ้านนอก.** กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

จตุรงค์ ธนะสีลังกูร. (2558). **การบริหารจัดการทางการศึกษา.** นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.

จรรยาภรณ์ ภูกลาง. (2564). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก**

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

เจริญ ภัคตีวานิช. (2546). **วุฒิสภาพกับการกลั่นกรองกฎหมาย.** กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.

ชุมศักดิ์ อินทรรักษ์. (2551). **การบริหารงานวิชาการ.** ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ดารี บุญชู. (2546). **การจัดการเรียนรู้. วารสารวิชาการ, 6(9), 16-23.**

ทิศนา แคมณี. (2548). **ปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน เรื่องยากที่ทำได้จริง.** กรุงเทพฯ :

อัลฟ่า มิลเลนเนียม.

ทิศนา แคมณี. (2542). **ระบบการออกแบบการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

นิภาพร พินิจมนตรี. (2563). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมสำหรับ**

สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บงอร สิมพันธ์. (2560). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลสำหรับ**

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4.

วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ ตงยิ่งศิริ. (2544). **การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ปรีชา กองจินดา. (2549). **แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พระสกล ฐานธมโม (อินทร์คล้าย). (2556). **การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ วิเวกานนท์. (2538). **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูล โตวณะบุตร. (2542). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา Principles and Theory of Educational Administration**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2541). **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : พรินติงเฮาส์.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). **การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : บางกอกบลิ๊อค.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542, 30 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง. หน้า 26-27.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). **การพัฒนาหลักสูตร : ตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บั๊ค.
- วรรณารี ปทุมมาศ. (2546). **การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผปกรองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา พระนครศรีอยุธยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิจิตร ศรีสะอาด. (2535). **ระบบการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 1-5**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). **การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น: สานต่อที่ท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ :

บริษัทเซ็นเตอร์ดีสคัฟเวอรี จำกัด.

วิวัฒน์ชัย ศรีจันทร์. (2560). **การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล**

สำหรับโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญา

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศักดิ์ผจญ เริงใจ. (2547). **ศึกษาแนวทางการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของ**

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ

พระนครศรีอยุธยา.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2545). **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร.

สมคิด บางโม. (2544). **การบริหารการศึกษา**. เลย : สถาบันราชภัฏเลย.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2526). **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). **เอกสารการนิเทศการใช้แหล่งเรียนรู้**

ในโรงเรียนและชุมชน. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **คู่มือปฏิบัติงานด้านการบริหารทั่วไป**

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ

การบริหารและการจัดการศึกษา. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของไทย**.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). **คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง**

และสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ

บ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กองกลาง สำนักงาน

คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2544). **แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์กองกลาง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. (2541). **การศึกษากับภูมิปัญญาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ :

สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช**

2560. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://ops.moe.go.th/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 พฤษภาคม 2565].

สำนักงานรัฐมนตรี. (2560). **ร่วมปฏิรูปการศึกษาไทย.** [ออนไลน์]. ได้จาก :

<https://www.moe.go.th/websm/>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 16 พฤษภาคม 2565].

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). **พระราชบัญญัติการศึกษา**

แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม 2545). กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

สำนักนายกรัฐมนตรี. (2547). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ**

บ้านเมืองและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).

สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์. (2554). **หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา.**

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุบิน อ้อสุวรรณ. (2544). **คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง.** พระนครศรีอยุธยา : โรงเรียนลาดชะโด

สามัคคี.

สุรยุทธ์ จุลานนท์. (2551). **รายงานผลการดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง รัฐบาล พลเอก**

สุรยุทธ์ จุลานนท์ ตุลาคม 2549-ธันวาคม 2550. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการจัดทำรายงานแสดงผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี รัฐบาล พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์.

สุวิมล ว่องวานิช. (2559). **การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

อภิวัฒน์ จันทรสม. (2563). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงาน**

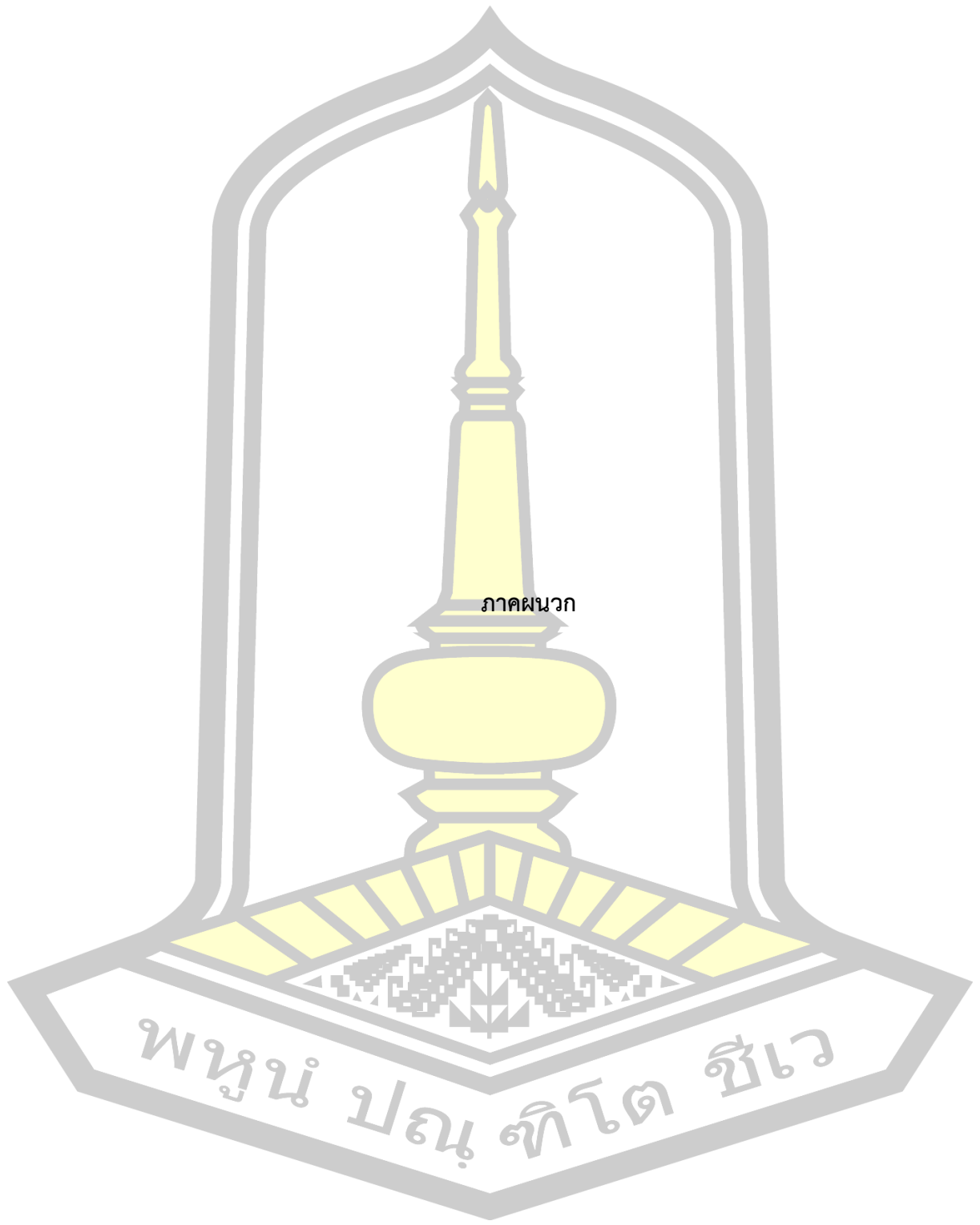
ศึกษาธิการจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

อารยา บุตรพรหม. (2559). **การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ**

ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24.

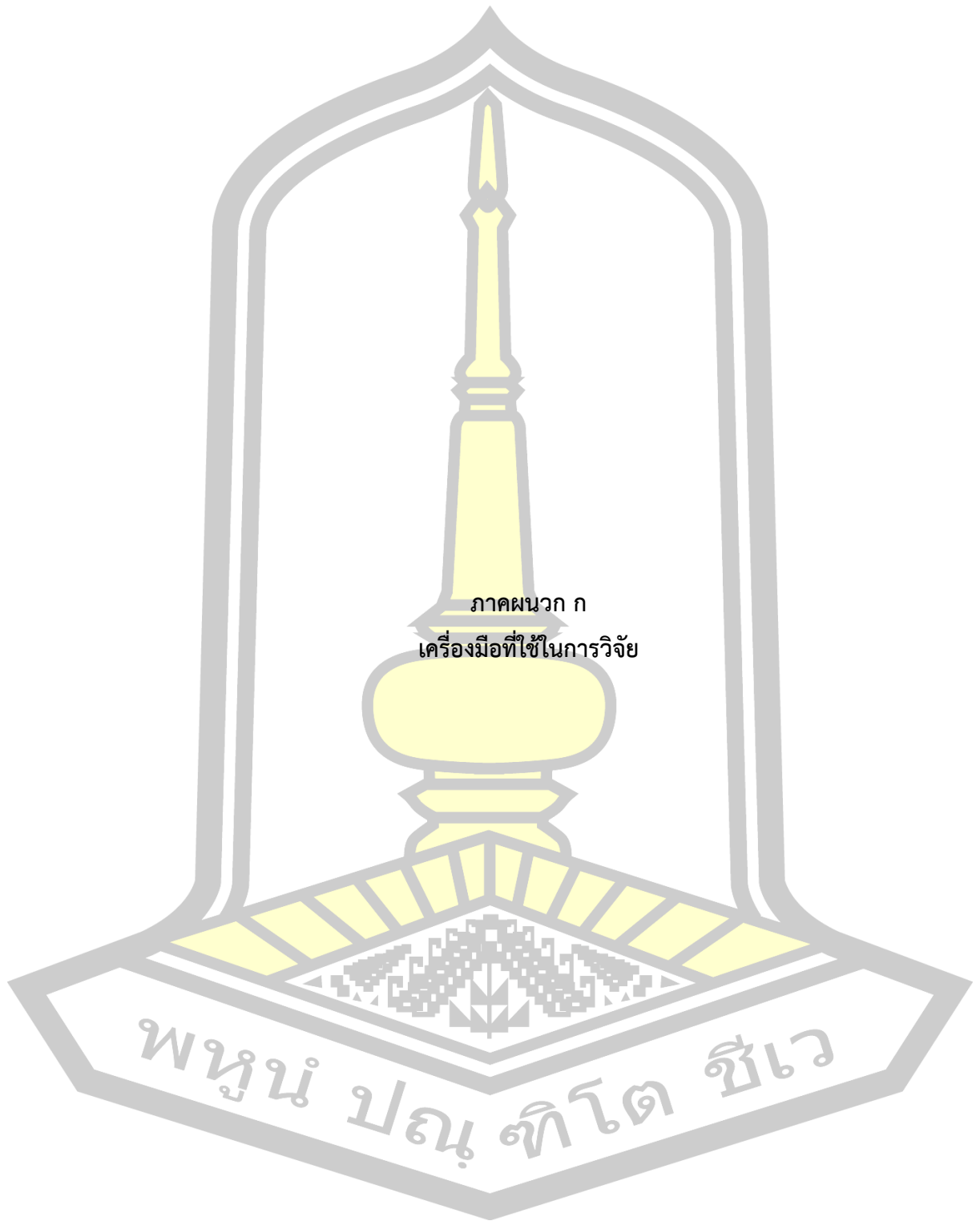
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- Airasian, P.W. and Walsh, M.E. (1997). Cautions for classroom constructivists. **Education Digest**, 62(8), 62-69.
- Campbell, R.E. (1972). **Information to Education Administration**. Boston : Allyn and Boston Inc.
- Caswell, H.L. and Campbell, D.S. (1935). **Curriculum development**. New York : American Books.
- Good, C.V. (1973). **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill.
- Kerlinger, F.N. (1986). **Foundations of Behavioral Research**. 3rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3), 607-610.
- Lewis, M. and Pettersson, G. (2009). '**Governance in Education: Raising Performance**'. [online]. Available from : https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1992404. [accessed 16 June 2022].
- Saguin, K.I. (2019). Designing effective governance of education. **Policy Design and Practice**, 2(3), 1-16.
- Sergiovani, T.J. and others. (1980). **Education Governance and Administration**. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Skopje. (2010). **Good governance in education**. Shqipe Gerguri : Arberia Design.
- Solesin, L. (2020). **The global governance of Education 2030: challenges in a changing landscape**. Corporate author : UNESCO.
- Stoner, A.F. and Wankel, C. (1986). **Management**. 3rd ed. New Delhi : Prentice-Hill.
- Supriadi, D. (2021). **Good School Governance: An Approach to Principal's Decision-Making Quality in Indonesian Vocational School**. [online]. Available from : <https://doi.org/10.30828/real/2021.4.2>. [accessed 16 June 2022].
- Thorndike, R.M. and others. (1991). **Measurement and evaluation in psychology and education**. 5th ed. New York : Macmillan.
- Tyler, R.W. (1949). **Basic Principle of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago Press.

ภาคผนวก

พหุณํ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุจน์ ปณฺ ทิโต ชีเว

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

2. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

3. ผู้ศึกษาค้นคว้าใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดตอบแบบสอบถามตรงตามความจริงและครบทุกข้อ แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นสำหรับใช้หาข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ของท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภูต่อไป

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากท่านด้วยดี
จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

โทรศัพท์ 087-2260634

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย✓ลงในช่อง□หน้าข้อความที่ตรงต่อสถานภาพของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 21-30 ปี 31 – 40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี 61 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

4. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี
 มัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโท
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาเอก อื่น ๆ

5. ประสบการณ์การทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี 21 ปี ขึ้นไป

6. ขนาดสถานศึกษา

- โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 - 119 คน)
 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 120 - 719 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 720 - 1,679 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 1,680 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

โปรดเขียนเครื่องหมาย✓ลงในช่องระดับการปฏิบัติ หากโรงเรียนของท่านได้ดำเนินการซึ่งตรงกับระดับปฏิบัติตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
30	จัดทำป้ายประกาศ ป้ายนิเทศประชาสัมพันธ์ผล การดำเนินงานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของ ครูและนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ										
	หลักการมีส่วนร่วม										
31	มีการส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันเป็นทีมใน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ										
32	เปิดโอกาสให้บุคลากรมีบทบาทในการวิเคราะห์ ปัญหาและร่วมพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้มีคุณภาพ										
	หลักความรับผิดชอบ										
33	มีการศึกษาค้นคว้า พัฒนา ออกแบบกระบวนการ เรียนรู้เพื่อเป็นผู้นำการจัดการกระบวนการเรียนรู้										
34	พัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถเรื่องการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนได้										
	หลักความคุ้มค่า										
35	จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า										
36	คัดเลือกหนังสือเรียนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับ หลักสูตรสถานศึกษา										
	ด้านการวัดผล ประเมินผล หมายถึง จัดทำระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร สถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายระดับประเทศ จัดกิจกรรมวัดผล ประเมินผลนักเรียน อย่างเที่ยงธรรมตามสภาพจริง มีการซ่อมเสริม มีรายงานผลการปฏิบัติงาน จัดทำป้ายประกาศ ประชาสัมพันธ์ผลการวัดผล ประเมินผล ทุกฝ่ายร่วมกำหนดนโยบายในการวัดผล ประเมินผล ของสถานศึกษา ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ติดตาม ตรวจสอบการวัดผล ประเมินผล บริหาร จัดการงบประมาณการวัดผล ประเมินผลได้อย่างประหยัดและคุ้มค่า										

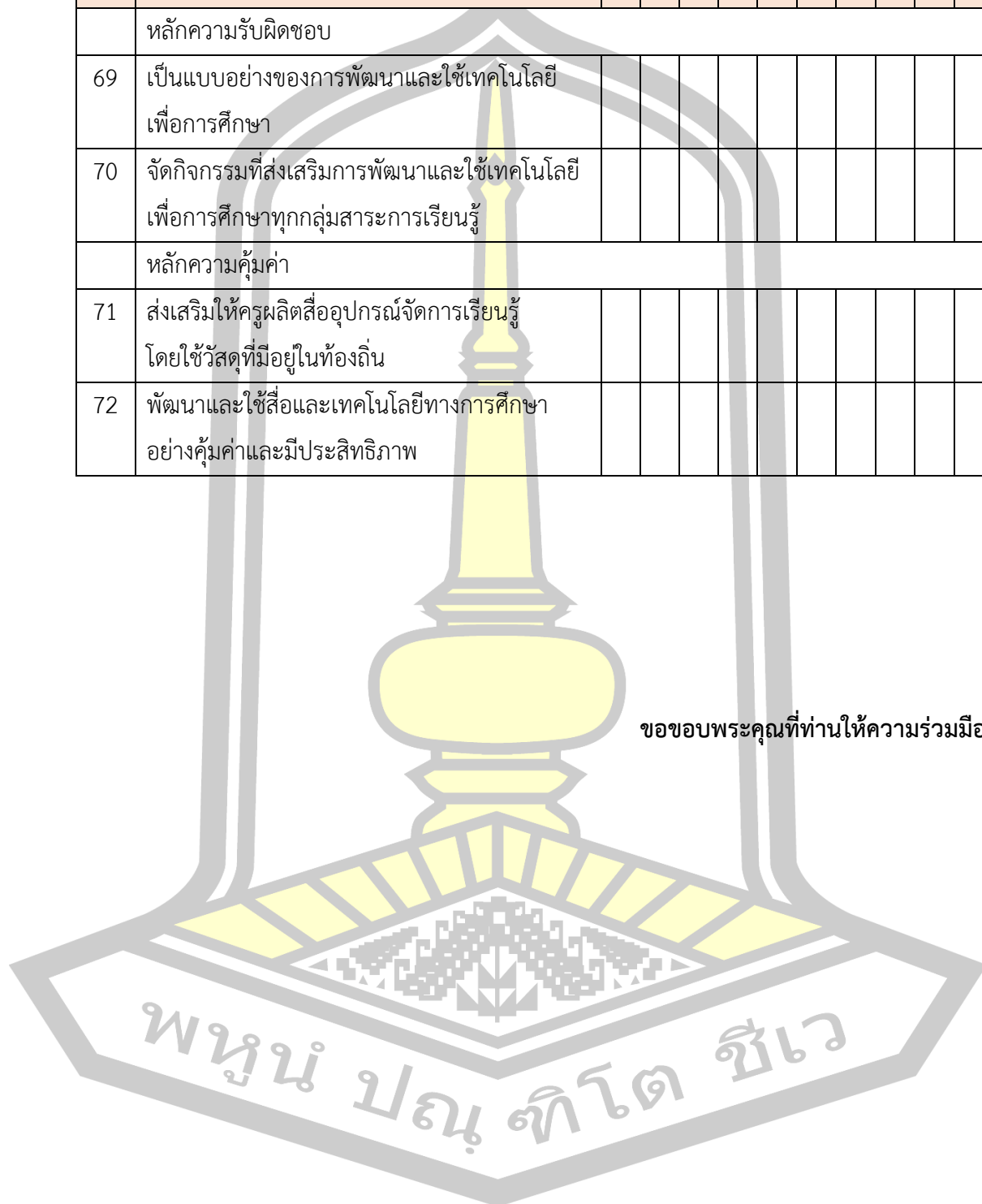

ข้อ	การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
52	นิเทศและส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย										
	หลักความโปร่งใส										
53	สำรวจความเห็นชอบของบุคลากรในหน่วยงานในเรื่องการนิเทศที่ต้องการของบุคลากร										
54	จัดทำเอกสาร คู่มือ เกี่ยวกับการนิเทศที่เข้าใจ มีการกำหนดแนวทางที่ชัดเจน										
	หลักการมีส่วนร่วม										
55	นิเทศโดยยึดหลักประชาธิปไตยเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น										
56	เปิดโอกาสให้บุคลากรแสดงความคิดเห็น เน้นความร่วมมือร่วมใจในการจัดการศึกษา										
	หลักความรับผิดชอบ										
57	เอาใจใส่ต่อการนิเทศการศึกษา										
58	ส่งเสริมบุคลากรให้มีความรับผิดชอบต่อการนิเทศ การศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย										
	หลักความคุ้มค่า										
59	จัดการนิเทศการศึกษาโดยประหยัดเวลาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ภายในเวลาที่กำหนด										
60	กำหนดมาตรฐานการทำงานในการนิเทศ การศึกษาและเป้าหมายที่ชัดเจน										
	ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง ให้ความรู้ จัดทำระเบียบแนวปฏิบัติ นิเทศ ติดตาม ประเมินผล ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมครูจัดสภาพแวดล้อม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ผลิตรายการเรียนในการปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม เป็นแบบอย่างและส่งเสริมการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อโดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้คุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ										

ข้อ	การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	หลักความรับผิดชอบ											
69	เป็นแบบอย่างของการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา											
70	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้											
	หลักความคุ้มค่า											
71	ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่ออุปกรณ์จัดการเรียนรู้โดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น											
72	พัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ											

ขอขอบพระคุณที่ท่านให้ความร่วมมือ

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบแนวทางของการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
2. แบบสัมภาษณ์แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์
  - ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู
3. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นประโยชน์ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อหน่วยงานหรือบุคคลที่ให้สัมภาษณ์แต่อย่างใด จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นางสาวชนมพรรษ เทียมดวงแข

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

**แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาหลักการแนวคิดในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ
โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านให้สัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
3. ตำแหน่งปัจจุบัน.....
4. สถานที่ทำงาน.....

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เริ่มสัมภาษณ์เวลา.....น. สถานที่.....

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

เกริ่นนำ

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน/ครู มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการบริหารงานวิชาการ ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณมีการดำเนินการ หลักการ แนวคิดอย่างไรจึงสามารถนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จได้ ประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการวัดผล ประเมินผล

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการวัดผล ประเมินผล ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

5. ด้านการนิเทศการศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการนิเทศการศึกษา ประสบความสำเร็จ

.....

.....

.....

.....

.....

6. ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

คำถาม แนวทางที่จะทำให้การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ประสบความสำเร็จ

.....

.....

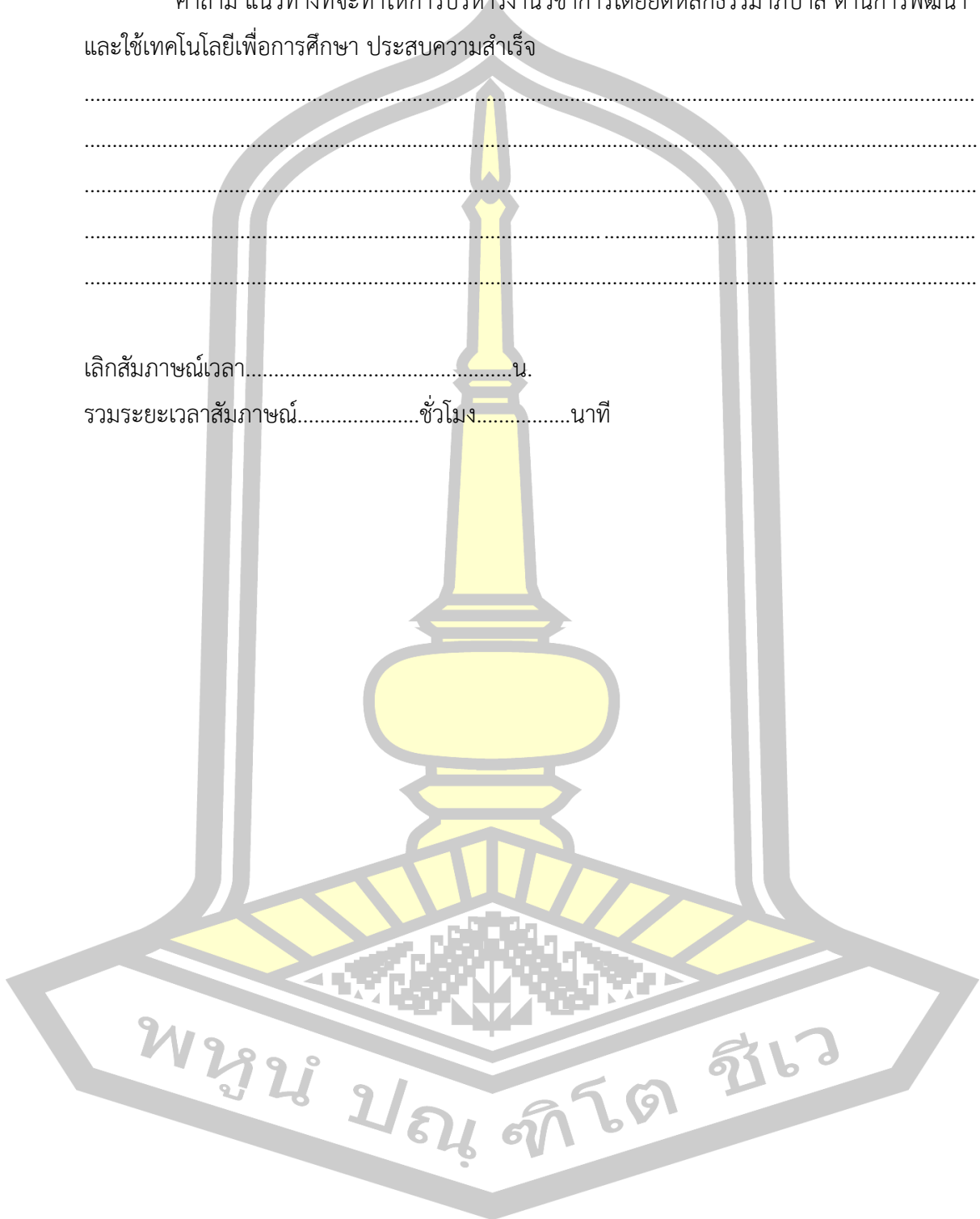
.....

.....

.....

เลิกสัมภาษณ์เวลา.....น.

รวมระยะเวลาสัมภาษณ์.....ชั่วโมง.....นาที

แบบประเมินแนวทางเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง
การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

คำชี้แจง

แบบประเมินแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งแบบประเมินต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้หรือไม่

แบบประเมินแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ชื่อ-นามสกุล.....
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง.....
3. สังกัดหน่วยงาน.....
4. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขาวิชา.....
5. ประสบการณ์การทำงาน.....

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย✓ลงในช่อง□หน้าข้อความที่ตรงต่อสถานภาพของท่าน

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- 21-30 ปี 31 – 40 ปี 41-50 ปี
 51-60 ปี 61 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่ง

- ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

4. ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี
 มัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโท
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาเอก อื่น ๆ

5. ประสบการณ์การทำงาน

- ต่ำกว่า 5 ปี 5-10 ปี 11-15 ปี
 16-20 ปี 21 ปี ขึ้นไป

6. ขนาดสถานศึกษา

- โรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวนนักเรียน 1 - 119 คน)
 โรงเรียนขนาดกลาง (จำนวนนักเรียน 120 - 719 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียน 720 - 1,679 คน)
 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (จำนวนนักเรียน 1,680 คน ขึ้นไป)

รายการประเมิน		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
5.5	สถานศึกษาแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศภายใน												
6. ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา													
6.1	สถานศึกษากำหนดนโยบาย วางแผน จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยี												
6.2	สถานศึกษาจัดอบรมครูเรื่องการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีให้มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง												
6.3	สถานศึกษาให้ครูผลิตสื่อการสอนในทุกปีการศึกษา												
6.4	สถานศึกษามีแพลตฟอร์มให้ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีทำงานร่วมกัน												
6.5	สถานศึกษาสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยีนโยบายของประเทศ												

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

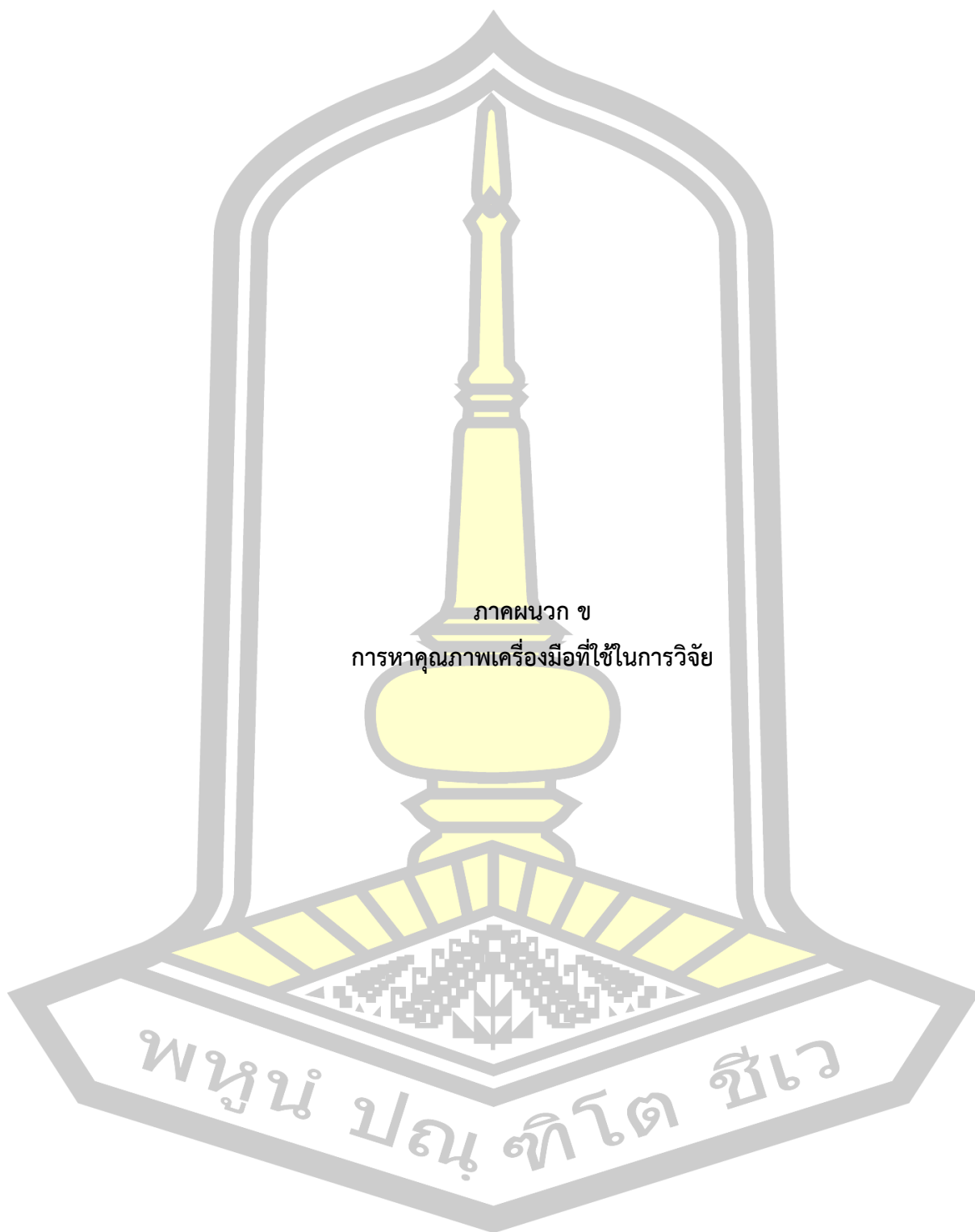
.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุบัณฑิต โท ชีวะ

ตาราง 29 ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการ พิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
2	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
3	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
4	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
5	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
6	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
7	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
8	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
9	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
10	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
11	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
12	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
13	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
14	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
15	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
16	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
17	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
18	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
19	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
20	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
21	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
22	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
23	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

ตาราง 29 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	ผลการพิจารณา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
49	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
50	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
51	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
52	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
53	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
54	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
55	1	0	1	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
56	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
57	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
58	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
59	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
60	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
61	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
62	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
63	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
64	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
65	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
66	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
67	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
68	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
69	1	1	0	1	1	4	0.80	สอดคล้อง
70	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
71	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง
72	1	1	1	1	1	5	1	สอดคล้อง

ตาราง 30 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงาน
วิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	0.44	0.59	24	0.55	0.66
2	0.39	0.51	25	0.47	0.81
3	0.50	0.63	26	0.41	0.71
4	0.47	0.63	27	0.53	0.67
5	0.51	0.65	28	0.49	0.62
6	0.61	0.65	29	0.56	0.66
7	0.47	0.57	30	0.48	0.69
8	0.62	0.70	31	0.59	0.72
9	0.52	0.64	32	0.47	0.76
10	0.48	0.60	33	0.61	0.81
11	0.61	0.71	34	0.40	0.74
12	0.61	0.73	35	0.59	0.78
13	0.37	0.56	36	0.54	0.75
14	0.42	0.72	37	0.42	0.81
15	0.79	0.79	38	0.54	0.73
16	0.44	0.74	39	0.44	0.86
17	0.51	0.68	40	0.47	0.78
18	0.59	0.69	41	0.39	0.54
19	0.66	0.63	42	0.48	0.67
20	0.52	0.77	43	0.65	0.79
21	0.44	0.71	44	0.46	0.73
22	0.71	0.80	45	0.46	0.82
23	0.50	0.71	46	0.42	0.78

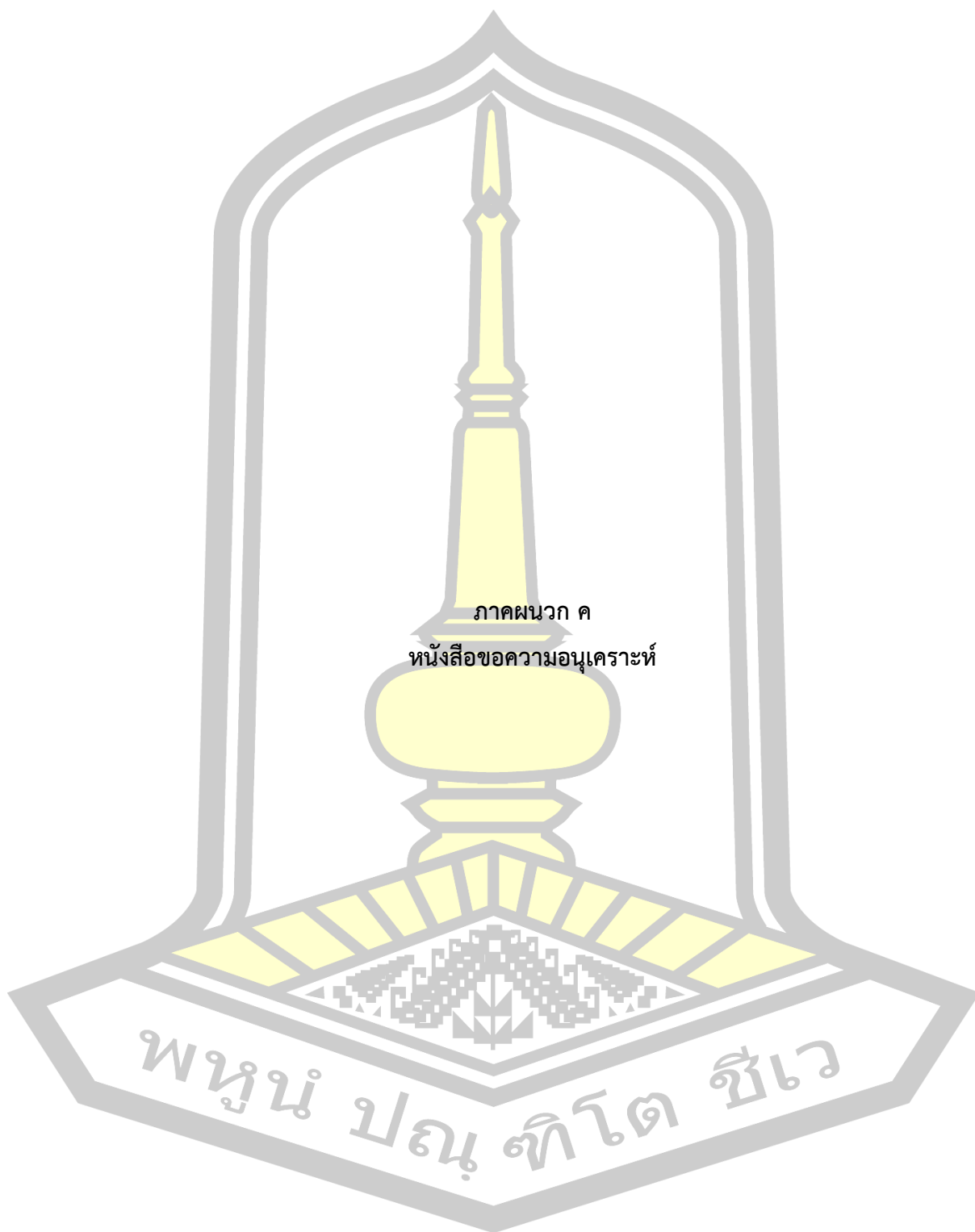
ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})		ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r_{xy})	
	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
47	0.60	0.81	60	0.47	0.75
48	0.56	0.78	61	0.68	0.71
49	0.41	0.62	62	0.56	0.67
50	0.46	0.60	63	0.47	0.69
51	0.53	0.72	64	0.49	0.69
52	0.51	0.76	65	0.56	0.74
53	0.58	0.74	66	0.46	0.68
54	0.44	0.54	67	0.58	0.74
55	0.47	0.71	68	0.51	0.63
56	0.42	0.65	69	0.60	0.78
57	0.56	0.75	70	0.47	0.73
58	0.47	0.78	71	0.45	0.72
59	0.56	0.72	72	0.47	0.70

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู คือ 0.99

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลยหนองบัวลำภู คือ 0.98

พูน ปรนุ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พหุณฺ์ ปณฺุ ทิโต ชีเว

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว272 วันที่ 26 มกราคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณณ์

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ กุสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ศูนย์ ปณฺ ทิโต ขบ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โทร 6216
ที่ อว 0605.5(2)/ว272 วันที่ 26 มกราคม 2566

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

พูน ปรณ ทิโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว272

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 มกราคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพิทธ์ สุวทันพรกุล

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ที่ อว 0605.5(2)/ว272

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 มกราคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.สุขเกษม พาพินิจ

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ที่ อว 0605.5(2)/ว272

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

26 มกราคม 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เรียน ดร.พงษ์พิชิต พรหมสิทธิ์

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ที่ อว 0605.5(2)/1228

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 เมษายน 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้อนุญาตให้ นางสาว ชนมพรพรช เทียมดวงแข เก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4374-3174
เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ที่ อว 0605.5(2)/ว1229

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 เมษายน 2566

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายณัฐภณ ดวงท้าวเศษ

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาแนว ทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ที่ อว 0605.5(2)/ว1229

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 เมษายน 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายเจนภพ ชัยวรรณ

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย จิตรนนท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนาแนว ทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ที่ อว 0605.5(2)/ว1229

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

18 เมษายน 2566

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายเจนภพ ชัยวรรณ

ด้วย นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนา แนวทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหาร และพัฒนาการศึกษา โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัชชัย จิตรนันท์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิการพัฒนาแนว ทางการบริหารงานวิชาการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0872260634

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวชนมพรพรช เทียมดวงแข
วันเกิด	วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 18/1 หมู่ที่ 8 ตำบลลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู รหัสไปรษณีย์ 39000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู รหัสไปรษณีย์ 39000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. 2560 ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาศิลปะการแสดงศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2566 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปรุ ทิโต ชีเว